

Kött, chark, mejeri och drycker

Metaller i livsmedel – fyra decenniers analyser

av Lars Jorhem, Christina Åstrand, Birgitta Sundström, Joakim Engman och Barbro Kollander

Innehåll

Ordförklaringar och förkortningar	3
Förord	5
Sammanfattning	6
Summary	7
Inledning	8
Bakgrund	8
Urval av livsmedel och metaller	8
Definition av metaller	9
Provtagning	10
Analysmetoder för livsmedelsprover	10
Kvalitetssäkring av analysdata	10
Detektionsgränser	11
Mätosäkerhet	12
Kött, chark, mejeri och drycker	13
Analyserade livsmedel	13
Metaller i kött, chark, mejeri och drycker	16
Arsenik	16
Bly	17
Kadmium	20
Kvicksilver	22
Zink	23
Koppar	24
Järn	24
Mangan	25
Krom	26
Nickel	26
Kobolt	27
Selen	27
Molybden	28
Tabeller med haltdata	29
Tabell 10. Kadmium, bly och arsenik.	29
Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.	52
Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.	68
Tabell 13. Molybden och selen.	79
Tabell 14. Kvicksilver.	84
Tabell 15. Kadmium, bly, koppar, mangan och zink i älglever från 1980	87
Referenser	90

Ordförklaringar och förkortningar

AAS	Atomabsorptionsspektrometri.
CRM	Certifierat referensmaterial.
EFSA	European Food Safety Authority – Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet.
EU	Europeiska Unionen.
FAAS	Flam-atomabsorptionsspektrometri.
GFAAS	Grafitugn-atomabsorptionsspektrometri.
IARC	International Agency for Research on Cancer.
ICP-MS	Induktivt koppad plasma-masspektrometri.
ICP-AES	Induktivt kopplad plasma-atomemissionsspektrometri.
In vitro	Studier av biologiska processer och effekter utanför levande organism/er, t.ex. i provrör.
In vivo	Studier av biologiska processer och effekter i levande organismer.
NMKL	Nordisk metodikkommitté för livsmedel.
NNR	Nordiska näringsrekommendationer.
NOAEL	No adverse effect level - den högsta dosnivå som inte givit upphov till toxiska effekter.
TDI	Tolerabelt dagligt intag, den mängd av ett ämne man kan inta varje dag under hela livet utan att riskera negativa hälsoeffekter.
PT	Proficiency test - kompetensprovning.
SCF	Scientific committee on food – Vetenskapliga kommittén för livsmedel, Europeiska Unionen.
SVA	Statens veterinärmedicinska anstalt
UL	Tolerable upper intake level, den mängd av ett ämne man kan inta varje dag under hela livet utan att riskera negativa hälsoeffekter. UL kan fastställas för olika åldersgrupper. Används för essentiella vitaminer/mineraler.
WHO	World Health Organization - Världshälsoorganisationen.

Landsförkortningar som förekommer i rapporten

AR	Argentina
AT	Österrike
AU	Australien
BE	Belgien
BG	Bulgarien
BR	Brasilien
CH	Schweiz
CL	Chile
CN	Kina
DE	Tyskland
DK	Danmark
DZ	Algeriet
EG	Egypten
ES	Spanien
EU	Europeiska unionen
FI	Finland
FO	Färöarna
FR	Frankrike
GB	Storbritannien och Nordirland
GR	Grekland
HU	Ungern
IL	Israel
IT	Italien
JP	Japan
YU	Jugoslavien
MX	Mexico
NL	Nederländerna
NO	Norge
NZ	Nya Zeeland
PE	Peru
PL	Polen
PT	Portugal
RO	Rumänien
SE	Sverige
SU	Sovjetunionen
TN	Tunisien
TR	Turkiet
TZ	Tanzania
US	USA
UY	Uruguay

Förord

Den här rapporten är sammanställd från analysdata som är producerade vid Livsmedelsverket under perioden 1974-2015. Syftet med rapporten är att synliggöra analysdata från olika grupper av livsmedel och deras eventuella variation under denna tidsperiod på ett komprimerat och lättillgängligt sätt. En stor del av analysdata i denna rapport har tidigare publicerats i Livsmedelsverkets egna publikationer eller i internationella tidskrifter. Dessa data är inkluderade i denna rapport för att ge en sammanhängande bild av metallhalter i de aktuella livsmedelsgrupperna. Rapporten ska främst ses som ett tabellverk, där några av resultaten kommenteras i löpande text. För mer detaljerad information hänvisas till publikationerna i referenslistan.

Detta är den fjärde och sista rapporten i serien ”Metaller i livsmedel – fyra decenniers analyser”. Tidigare publicerade rapporter i serien är: nr. 25/2014 - Fisk och skaldjur, nr. 1/2015 - Spannmål, nötter och fröer, nr. 10/2016 - Frukt, bär, grönsaker och svamp.

Ett stort tack riktas till toxikologerna Helena Hallström, Emma Halldin Ankarberg och Salomon Sand samt nutritionist Hanna Eneroth som varit med och formulerat texterna kring metallernas toxicitet och eventuella bristsymtom.

Sammanfattning

Vid Livsmedelsverket har, sedan det bildades 1972, omfattande analyser av metaller i olika livsmedel utförts. Genom åren har många olika undersökningar gjorts och vilka metaller som undersökts har bestämts utifrån den eller de frågeställningar som varit aktuella vid tidpunkten för undersökningen. Ofta har de toxiska metallerna, till exempel bly och kadmium stått i fokus, men essentiella metaller har också tilldragit sig mycket intresse. Många undersökningar har redovisats i Livsmedelsverkets publikationer, eller i internationella tidskrifter.

Data från dessa undersökningar har använts vid riskvärderingar och intagsberäkningar inom Livsmedelsverket. Denna rapport, som både innehåller data som tidigare publicerats och sådant som inte publicerats, avser metaller i kött, chark, mejerivaror och drycker. De metaller som redovisas är arsenik, bly, järn, kadmium, kobolt, koppar, krom, kvicksilver, mangan, molybden, nickel, selen och zink. Dessa metaller har i varierande utsträckning analyserats i de olika livsmedlen. För vissa produkter finns resultat under ett stort antal år men inga försök har i den här publikationen gjorts för att fastställa om det finns statistiskt signifikanta tidstrender eller andra samband.

Summary

The Swedish National Food Agency (NFA) has, since it was formed in 1972, performed extensive analyses of metals in various foodstuffs. Many different surveys have been carried out over time. The decisions on which metals to assess were based on the issues and questions that were debated at the time of the specific survey. Focus has mostly been on the toxic metals, e.g. lead and cadmium, but some essential metals have also attracted considerable interest. Many surveys have been published in NFA journals and/or in international journals.

Data from these surveys has been used by the NFA for risk assessment and intake calculations. This report contains analytical data on metals in meat, cured meat, dairy products and beverages from earlier publications as well as previously unpublished data. In the report data on arsenic, lead, iron, cadmium, cobalt, copper, chromium, mercury, manganese, molybdenum, nickel, selenium and zinc are presented. These metals have, to a varying degree, been analyzed in the different foodstuffs. There are results available during a large number of years for certain products, but no attempts have been made to try to find out whether statistically significant time trends or other connections exist.

Inledning

Bakgrund

Att vissa metaller är eller kan vara mer ohälsosamma än andra har varit känt sedan länge. Redan under antiken förstod man att bly är en hälsofaror, men kunskapen har kommit och gått genom seklerna. Arsenik är ett välkänt gift, inte minst genom deckarförfattarnas intresse för dess dödliga egenskaper. Kadmium blev uppmärksammat för sin farlighet under 1950-60 -talet, genom en miljökatastrof som inträffade i Japan (ex. Baird 2012). Andra metaller har över tid visat sig vara livsnödvändiga både inom flora och fauna.

Metallers aktualitet varierar, beroende på politiska, nyhetsbaserade, toxikologiska eller nutritionella orsaker. Under normala förhållanden förväntas metallhalten i de flesta livsmedlen förändras tämligen långsamt. Händelser, eller aktiva åtgärder, som t ex oväntade utsläpp eller förändrad gödsling kan förändra situationen på kort tid. Att jämföra resultat från olika tider kan därför ge värdefull information om variationer.

Omfattande analyser har utförts i Livsmedelsverkets regi genom åren. Föregångaren till det nuvarande Livsmedelsverket, Statens Institut för Folkhälsan, startades 1938. Vid den tiden gjordes analyser av metallförekomst i livsmedel med gravimetriska och kolorimetriska metoder. Dessa hade en begränsad detektionsförmåga och var relativt känsliga för interferenser. Resultat från tiden 1930-70 är därför inte helt jämförbara med senare analyser. Livsmedelsverket bildades 1972 och 1973 startades analysverksamheten av metaller med den relativt nya tekniken atomabsorptionsspektrometri (AAS), som hade bättre förmåga att detektera mycket låga halter. Den klassiska quercetinmetoden för bestämning av tenn fanns dock kvar, som referensmetod, till mitten av 1980-talet. Under tidigt 1970-tal var AAS-tekniken fortfarande ganska ung och den analoga utrustningen var ett problem vid analyser med grafitugn kopplat till atomabsorption-spektrometri (GFAAS), då mycket snabba transienta signaler skulle behandlas. Tekniken utvecklades vidare under åren och användes fram till 2010 då AAS-tekniken pensionerades till förmån för dagens teknik, som är baserad på induktivt kopplat plasma-masspektrometri (ICP-MS).

Urval av livsmedel och metaller

Denna rapport omfattar resultat från ett stort antal undersökningar utförda under nästan 40 år. Eftersom undersökningarna som regel gjorts för att besvara en eller flera specifika frågeställningar, som skiftat över tid, så kan urvalet av metaller och antal prover variera högst väsentligt. Metallers popularitet/aktualitet förändras, beroende på politiska, nyhetsbaserade, toxikologiska eller nutritionella orsaker. När så varit möjligt har flera metaller analyserats för att bygga upp den generella kunskapen om deras förekomst i livsmedel.

Undersökningarna har oftast gjorts med utgångspunkt från produkten som livsmedel, men i vissa fall också som miljöindikator. I de fall där det tydligt framgår varifrån provet kommer har ursprunget angetts medan det i andra fall varit okänt. I vissa fall har flera prover av samma livsmedel blandats (poolats) så att ett entydigt ursprung inte längre kan anges. Resultaten i tabellerna är avsedda att avspegla normalt förekommande halter

i livsmedel. Därför har analysdata från prover som misstänkts, eller konstaterats, komma från kontaminerade platser inte inkluderats, om det inte funnits särskilda skäl. I dessa fall kommenteras resultatet i tabellerna. De metaller som ingår i detta tabellverk är listade i Tabell 1 tillsammans med deras respektive kemiska beteckning och grunddata.

Tabell 1. Metaller som analyserats i kött, chark, mejeri och drycker 1974-2015.

Element	Kemisk beteckning	Atomnummer/ Atommassa, u	Densitet kg/dm ³
Arsenik*	As	33/75	5,73
Bly	Pb	82/207	11,35
Järn	Fe	26/56	7,87
Kadmium	Cd	48/112	8,65
Kobolt	Co	27/59	8,90
Koppar	Cu	29/64	8,96
Krom	Cr	24/52	7,18
Kvicksilver	Hg	80/201	13,53
Mangan	Mn	25/55	7,47
Molybden	Mo	42/96	10,28
Nickel	Ni	28/59	8,90
Selen**	Se	34/79	4,79
Zink	Zn	30/65	7,13

*Arsenik är en halvmetall.

**Selen är ett ickemetalliskt grundämne med stort nutritionellt intresse och ingår därför i "metallanalyser" av livsmedel.

Definition av metaller

Flera av dessa metaller kan hänföras till "tungmetaller" eller "spårmetaller", vilket är två vanligt förekommande benämningar på metaller i livsmedel. Med tungmetaller menas som regel metaller med en densitet på 5 kg/dm³ och högre, men eftersom begreppet inte är standardiserat så är tolkningen av vilka metaller som bör räknas dit mycket en fråga om tycke och smak.

Begreppet tungmetaller har fått en negativ klang då det vanligen avser toxiska metaller som till exempel bly, kadmium och kvicksilver, men även essentiella metaller som zink och koppar har en densitet över 5 kg/dm³ (se Tabell 1). Spårmetaller är inte heller ett definierat begrepp, men avser ofta en metall som är essentiell i mycket små mängder, för att upprätthålla en normal funktion i en organism. Begreppet spårmetall kan också avse vilken metall som helst som har låg förekomst. Vad "mycket små mängder" innebär är oklart och har förändrats med tiden. Tidigare menade man ungefär halter någonstans runt 100 mg/kg. Idag skulle man nog snarare säga 10, eller kanske 1 mg/kg, eller ännu lägre. Till skillnad från tungmetaller så uppfattas spårmetaller oftast som ett positivt uttryck då det som regel avser essentiella metaller, t ex kobolt och zink, men begreppet kan även innefatta exempelvis toxiska metaller som kadmium och arsenik.

Det betyder att de flesta metaller som förekommer i denna rapport är både tungmetaller och spårmetaller. För att ytterligare komplicera bilden så är essentiella element också toxiska, om dosen är tillräckligt stor.

Vanligen uttrycks metallresultat i mg/kg, men ofta skrivs det som ppm (parts per million dvs en miljondel), eller µg/kg, som då motsvarar ppb (parts per billion dvs en miljardel). På ppb-nivå är analyserna extremt känsliga för kontamination från omgivningen. Om man betänker att ett ppb motsvarar ungefär ett halvt kryddmått i en 25-meters simbassäng (~500 m³) kan man få en uppfattning om proportionerna.

Provtagning

I de flesta fall har de inkomna proverna analyserats individuellt, men i vissa fall har flera prover blandats ihop till ett enda prov innan analys, sk poolade prov. Dessa prover är angivna med ”Poolat” under kommentarer i Tabell 10 till 14, och resultatet visar då ett medelvärde av de ingående individuella proverna.

Analysmetoder för livsmedelsprover

Med några undantag har analyserna utförts vid Livsmedelsverket. Analyserna har huvudsakligen utförts enligt NMKL-metod nr 139 (Jorhem 1993) med AAS efter torrinskning av proverna i platinadeglar vid en maxtemperatur av 450° C. Uppvärmningshastigheten var högst 50° C/h för att undvika självantändning av proverna. När proverna var fria från synliga kolpartiklar löstes askan i utspädd salpetersyra (0,1 M HNO₃).

På 1990-talet började en metod med mikrovågssuppslutning med salpetersyra och väteperoxid, enligt NMKL-metod nr 161 (Jorhem 2000), att användas. Metallbestämningarna gjordes med flam-atomabsorptionsspektrometri (FAAS) för metaller med ”höga” halter (t ex järn) och med grafitugns-atomabsorptionsspektrometri (GFAAS) för metaller med ”låga” halter (t ex bly).

Bakgrundskorrektion har regelmässigt tillämpats vid bestämningarna.

Efter 2010 används en metod baserad på ICP-MS (induktivt kopplat plasma masspektrometri) enligt NMKL metod nr 186 (EN 15763:2009), där proverna uppsluts i mikrovågssugn med salpetersyra och saltsyra innan analys.

Fram till 2004 bestämdes arsenik och selen med hydridgenerering-AAS efter torrinskning (Jorhem et al. 1989). Från 2005 bestäms arsenik och selen med ICP-MS efter mikrovågssuppslutning (Larsen et al. 2005).

För bestämning av kvicksilver i vävnader från gris och nöt användes cold vapour AAS efter uppslutning i koncentrerad HNO₃ och reduktion med SnCl₂ i H₂SO₄ (Jorhem et al. 1991)

För övriga livsmedel har kvicksilver fram till 2010 bestämts med induktivt kopplat plasma atomemissionspektrometri (ICP-AES) efter våtuppslutning (Petersson et al. 2002) på SVA. Därefter med ICP-MS på Livsmedelsverket enligt NMKL metod nr 186 (EN 15763:2009).

Kvalitetssäkring av analysdata

Sedan 1970-talet har den analytiska kvalitetssäkringen gradvis förstärkts allt eftersom kraven ökat. Certifierade referensmaterial (CRM) för metaller i livsmedel blev inte tillgängliga förrän i mitten på 1970-talet, varefter antalet material stadigt har ökat, och finns idag tillgängliga för de flesta livsmedelsgrupper. Ungefär samtidigt började kompetensprovningar (kallas också för interkalibreringar eller proficiency tests) utföras på en regelbunden basis. Idag är användningen av referensmaterial och deltagande i kompetensprovningar, samt standardiserade och kollaborativt avprövade metoder, grunden för kvalitetssäkringsarbetet.

Det betyder inte att äldre data automatiskt är otillförlitliga. Det fanns ett kvalitetsmedvetande även innan dagens resurser stod till buds, men kontrollmöjligheterna var förstås mindre. Man kunde till exempel analysera samma prov med två olika metoder, eller i två olika laboratorier. Kontamination av prover, kemikalier och även laboratoriemiljön är ett konstant problem som påverkar analysmetodens förmåga att detektera låga halter metaller i livsmedel. Små mängder av de flesta vanliga metaller finns i luften, i vatten och dammpartiklar. Även händer och kläder kan kontaminera prover och laboratorieutrustning.

EU:s system med referenslaboratorier, som startade under 1990-talet, har varit en pådrivande faktor för att få fram analysresultat som är jämförbara mellan olika laboratorier och länder.

Alla analysdata, såväl sådana som tidigare publicerats i olika tidskrifter och rapporter och sådana som hittills inte publicerats, är så långt det varit möjligt relaterade till parallella analyser av referensmaterial för att säkerställa deras tillförlitlighet (NMKL Procedur no. 9, 2007). Det bör påpekas att, framför allt, låga blyresultat (<0,1 mg/kg) baserade på GFAAS-teknik från 1970-talet kan vara något förhöjda på grund av analytiska problem som var okända vid tiden för analyserna. Det kan emellertid inte uteslutas att miljöåtgärder i vår omgivning började synas som en minskning i analysresultaten under 1980-talet.

Detektionsgränser

Detektionsgränsen är den lägsta koncentration som kan påvisas i ett prov med en rimlig statistisk säkerhet att analyten finns i provet. Den kan variera beroende på analysmetod, typ av analysteknik och invägd mängd prov. Detta är särskilt tydligt för mangan som analyserats med flera olika analysinstrument under de 40 år som resultaten i denna rapport producerats. Från år 2000 övergick mangananalyserna från GFAAS till FAAS för att rationalisera analyserna, som därmed kunde göras betydligt snabbare och billigare. Detta medförde att detektionsgränsen höjdes från cirka 10 µg/l till flera hundra µg/l. Tyvärr innebar detta en ökning av antalet resultat som hamnade under detektionsgränsen. Efter övergången till ICP-MS år 2010 kunde man återigen utföra mangananalyser vid låga nivåer (< 10 µg/l).

Tabell 2. Ungefärliga detektionsgränser i livsmedel för de analystekniker som använts 1974-2012.

Metall	FAAS mg/kg	GFAAS mg/kg	ICP-MS mg/kg
As*			0,002-0,01
Cd		0,001	0,0006-0,003
Co		0,002	0,0003-0,001
Cr		0,003	0,004-0,02
Cu	0,1	0,04	0,006-0,03
Fe	0,2	0,07	0,06-0,3
Hg			0,004-0,02
Mn	0,1	0,009	0,002-0,01
Mo			0,001-0,007
Ni		0,009	0,02-0,09
Pb		0,002	0,0008-0,004
Se**			0,01-0,07
Zn	0,05	0,03	0,07-0,3

*As är en halvmetall.

**Se är ett ickemetalliskt grundämne med stort nutritionellt intresse och ingår därför i "metallanalyser" av livsmedel.

Mätosäkerhet

Resultaten från kemiska analyser har alltid en viss osäkerhet. Detta beror på att variationen hos en mängd olika faktorer inte går att kontrollera fullständigt. Det är däremot möjligt att göra uppskattningar av hur stor osäkerhet ett resultat kan antas vara behäftat med. Under det tidsspänn som analyserna i rapporten har utförts, har synen på hur denna osäkerhet ska beräknas utvecklats och förändrats avsevärt. För några årtionden sedan var det vanligt att man upprepade analyserna på några prov och beräknade medelvärde respektive standardavvikelse. Standardavvikelsen användes sedan som ett mått på resultatens osäkerhet. På senare år görs betydligt mer omfattande beräkningar som inte bara inkluderar den egna spridningen inom laboratoriet utan man försöker också bestämma osäkerheten i förhållande till hur nära ett sant värde (från ett CRM) ett laboratorium kan anses producera resultat. För de analysmetoder som har använts gäller generellt att den relativa osäkerheten blir mindre vid högre koncentrationer. Vid mycket låga koncentrationer ökar den relativa osäkerheten markant på grund av att mätfelen blir stora för de små signaler som ska mätas och att felkällor som kontamination från damm eller liknande får stor inverkan på resultatet. Osäkerheten varierar också mellan olika metaller. En grov skattning är att halter under 0,1 mg/kg har en mätosäkerhet på cirka 30-40 procent, halter över 0,1 till 1 mg/kg har en mätosäkerhet på cirka 20-30 procent och för halter över 1 mg/kg är mätosäkerhet cirka 10-20 procent.

Kött, chark, mejeri och drycker

Analyserade livsmedel

De livsmedel som analyserats har behandlats på olika sätt beroende på gällande lagstiftning och i vilket syfte analysen utförts. Här nedan följer en kort beskrivning över respektive provberedning. I tabell 3 listas livsmedlens engelska och latinska namn. Konserver är alltid pastöriserade vid $\geq 100^\circ \text{C}$ och betraktas som kokta.

Kött, lever och njure från tamboskap och vilt samt charkprodukter är som regel analyserade i färskt eller djupfryst skick. Om produkter har analyserats t.ex. efter kokning eller torkning har detta angivits i tabellerna. I njure är kadmium ojämnt fördelat i vävnaden. Halten är högst i de yttre delarna, njurbarken. Därför har ett tvärsnitt, en skiva, skurits ut nära urinledaren, vilken antas ha en genomsnittlig kadmiumhalt.

Ägg har som regel analyserats med äggvitan och -gulan separat.

Drycker har huvudsakligen analyserats i befintligt skick. För vin behandlades proverna olika utifrån vilken typ av kork de hade. I de fall korken var täckt av en metallkapsel, togs kapseln bort och flaskhalsen rengjordes noggrant innan korken avlägsnades. Efter öppning av flaskan togs en tillräcklig provmängd med pipett direkt ur flaskan.

Tabell 3. Kött, chark, mejeri och drycker som ingår i undersökningarna samt deras namn på latin och engelska.

Svenska	Latin	Engelska
Tamdjur		Livestock
Nöt, muskel	<i>Bos taurus</i>	Beef
Gris muskel	<i>Sus scrofa domesticus</i>	Pork,
Får	<i>Ovis aries</i>	Sheep
Häst	<i>Equus caballus</i>	Horse
Kanin	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Rabbit
Mula	<i>Equus asinus x Equus caballus</i>	Mule
Kött, vilt		Game meat
Rådjur	<i>Capreolus capreolus</i>	Roedeer
Ren	<i>Rangifer tarandus</i>	Reindeer
Antilop	<i>Oryx</i>	Antelope
Älg	<i>Alces alces</i>	Elk
Hare	<i>Lepus europaeus, Lepus timidus</i>	Hare
Hjort	<i>Cervos</i>	Deer
Kronhjort	<i>Cervus elaphus</i>	Red deer
Dovhjort	<i>Cervus dama</i>	Fallow deer
Känguru	<i>Macropodidae</i>	Kangaroo
Vildsvin	<i>Sus scrofa scrofa</i>	Wild boar
Kött, fågel		Poultry
Höna	<i>Gallus gallus domesticus</i>	Hen
Kyckling	<i>Gallus gallus domesticus</i>	Chicken
Duva, skogs-	<i>Columba oenas</i>	Wood pigeon
Fasan	<i>Phasianus colchicus</i>	Pheasant
Järpe	<i>Bonasa bonasia</i>	Hazelhen
Struts	<i>Struthio camelus</i>	Ostrich
Kalkon	<i>Meleagris gallopavo</i>	Turkey
Mejeri		Dairy
Mjölk	<i>Lactis</i>	Milk
Fil		Sour milk
Yoghurt		Yoghurt
Grädde		Cream
Smör		Butter
Margarin		Margarine
Vegetabilisk olja		Vegetable oil
Ägg	<i>Ova</i>	Egg
Ägg, vita		Egg white
Ägg, gula		Egg yolk
Alkoholfria drycker		Non alcoholic beverages
Aloe vera juice		Aloe vera juice
Ananasjuice		Pineapple juice
Apelsinjuice		Orange juice
Apelsinsaft		Orange juice
Aprikosnektar		Apricot nectar
Blandsaft hallon		Raspberry
Citronjuice		Lemon juice
Druvjuice		Grape juice
Fruktdryck		Fruit beverage
Grapefruktjuice		Grapefruit juice
Grönsaksjuice		Vegetable juice
Guavajuice		Guavas juice

Svenska	<i>Latin</i>	Engelska
Havredryck		Oat beverage
Havredryck apelsin och mango		Oat beverage with orange and mango
Julmust		Julmust
Kokosvatten		Coconut water
Lingondricka		Lingonberry beverage
Läskedryck		Soda softdrinks
Mandeldryck		Almond beverage drink
Persikonektar		Peach nectar
Plommonjuice		Plum juice
Risdryck		Rice beverage
Saft		Squash
Sojadryck		Soy beverage
Tomatjuice		Tomato juice
Tranbärscopyck		Cranberry beverage
Tropisk juice		Tropical juice
Äppeljuice		Apple juice
Drickchoklad pulver		Chocolate powder
Frystorkat kaffe		Coffee, freeze dried
Kaffe dryck		Coffee beverage
Kakaopulver		Cocoa powder
Svart vinbärssaft		Blackcurrant squash
Te dryck		Tea beverage
Te lemon, blad		Tea leaves, lemon scented
Alkoholhaltiga drycker		Alcoholic beverages
Gin		Gin
Whisky		Whisky
Vodka		Vodka
Vin Rosé		Rosé wine
Rött vin		Red wine
Vitt vin		White wine
Öl		Beer
Honung, socker		Honey, sugar
Honung		Honey
Ljus sirap		Light syrup
Strösocker		Powdered sugar
Övrigt		Other
Dipmix		Dip mix
Jäst		Yeast
Sojasås		Soy sauce
Sweet chili sås,		Sweet chili sauce
Teriyaki, Japansk sås		Teriyaki sauce, Japanese

Metaller i kött, chark, mejeri och drycker

Arsenik

Användning och förekomst i livsmedel

Arsenik är en halvmetall och används huvudsakligen som legeringsämne till olika metaller för att uppnå vissa effekter, samt som ”dopningsämne” i halvledarindustrin. Viss framställning av arsenik-innehållande bekämpningsmedel förekommer fortfarande, men minskar alltmer.

Arsenik kan även lokalt finnas i mark där man tidigare utfört impregnering av virke.

I livsmedel förekommer arsenik huvudsakligen i fisk och skaldjur. Havslevande fisk har högre arseniknivåer än fisk från brackvatten, som i sin tur har högre halter än fisk från sötvatten. Frukter och grönsaker innehåller som regel låga halter. Naturlig förekomst av arsenik i dricksvatten kan förekomma i bergbörade brunnar i områden med framför allt sulfithaltig berggrund och har orsakat stora problem, bland annat i Bangladesh (ex Gardner 2011).

Arsenik förekommer i flera former. Organiskt bundet i livsmedel, till exempel som arseniksocker och arsenobetain, är det relativt icke-toxiskt. Oorganisk arsenik, arsenit och arsenat, är däremot mycket toxiskt. Förhållandet mellan organiskt och oorganisk arsenik i livsmedel varierar kraftigt. I havslevande fisk, som kan innehålla höga totalhalter av arsenik (>10 mg/kg) är endast en bråkdel oorganisk arsenik, oftast mindre än 1 procent, medan denna andel i till exempel ris varierar mellan 40 och 90 procent. I ris är dock totalhalten arsenik mycket lägre, < 1 mg/kg. Halter av arsenik i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i tabell 10.

Hälsoeffekter

Oorganisk arsenik klassificeras av WHO som cancerframkallande på människa och misstänks orsaka cancer i urinblåsan, lungorna, huden och möjligen även i njurarna och levern. The National Research Council (USA) bedömer att risken för lung- och urinblåsecancer är 3-4 fall per 1 000 individer vid en dricksvattenkoncentration på 10 µg/l, vilket är EU:s gränsvärde för dricksvatten. Arsenik kan även orsaka perifer vaskulär insufficiens (arteriell och/eller venös cirkulationssvikt i nedre extremiteter), diabetes och högt blodtryck. Epidemiologiska studier tyder även på en ökad dödlighet i lever- och lungcancer samt en ökning av lungsjukdomar senare i livet efter exponering under fostertiden. Arsenik misstänks även påverka utvecklingen av nervsystemet och immunförsvaret.

Lagstiftning och internationellt arbete

EFSA rekommenderade 2009 att intaget av oorganisk arsenik via maten bör reduceras. Men det krävs mer data för olika livsmedel för att kunna bedöma exponeringen. De analysdata som finns i EFSAS databaser för arsenik i livsmedel utgörs till 97 % av totalhalt. (EFSA 2014, 12(3):3597) och det är först under senare år som analyser av oorganisk arsenik börjat utföras rutinmässigt.

Det finns i dag endast gränsvärden för oorganisk arsenik i ris och risbaserad barnmat, men det pågår arbete inom området både inom EU och Codex Alimentarius. Codex Alimentarius är en mellanstatlig organisation som bildades 1963 av FN-organen FAO och WHO i syfte att ta fram internationella standarder för säkra livsmedel, redlighet i livsmedelshandlingen och frihandel med livsmedel.

Bly

Användning och förekomst i livsmedel

Bilbatterier och andra ackumulatörer i industrin är idag det största användningsområdet för bly. Exempel på andra användningsområden är kölar till segelbåtar, fiskesänken, elektronik, vikter, kabelmantling, ammunition, tillsatser i plast, färg och rostskydd. Tidigare var det inte ovanligt att man målade bostäder, metalldetaljer, leksaker och annat med blybaserad färg. I Sverige sker både brytning av bly och upparbetning av återvunnet bly. Spridningen av bly i miljön har minskat stadigt i Sverige som en följd av bland annat utfasningen av bly i bensin. Denna minskning kan man också se i blodprover från människa där halten av bly sjunkit (Strömberg 2008). Konservburkar med blylödda fogar var mycket vanliga fram till mitten av 1980-talet och bidrog sannolikt till förhöjda blodblyhalter hos konsumenterna. Läs mer om bly och tenn i konservburkar i Livsmedelsverkets rapport nr. 10/2016: Frukt, bär, grönsaker och svamp.

Baslivsmedel som fisk, kött, spannmålsprodukter, rotfrukter och mejerivaror innehåller i regel låga halter av bly. Trots de låga halterna så bidrar dessa livsmedel med det mesta av det bly som normalkonsumenten får i sig, vilket beror på att konsumtionen av dessa produkter är stor. Skaldjur, lever/njure från vilt och vissa vildväxande svampar kan innehålla högre halter bly. Innan blytillsatsen i bensin förbjöds i mitten på 1990-talet så var trafikens påverkan på blyhalten i grödor som växte i närheten av väl trafikerade vägar högst påtaglig. Vid större trafikleder kunde blyhalten i sallat som växt 5 meter från vägen uppgå till 3 mg/kg. Blyhalten sjönk sedan med ökande avstånd till vägen och kunde efter c:a 75-100 meter vara nere på 0,1 mg/kg, eller mindre. Variationen kunde emellertid vara betydande beroende på vindriktning, topografi och nederbörd. Sköljning av grönsakerna kunde avlägsna upp till 90 % av det nedfallna blyet. Livsmedelsverket och Naturvårdsverket gav 1979 ut rekommendationer (M 3/79) till privatodlare och kommunala myndigheter. Dessa gick ut på att man inte skulle odla närmare en väl trafikerad väg, ≥ 3000 fordon/ dygn, än 30 meter. Nu finns det inget tillsatt bly i bensinen så problemet med blynedfall är inte längre aktuellt. Men de övre jordlagren nära vägar kan fortfarande vara kontaminerade med bly.

Vilt

I Sverige resulterar jakt i närmare 20 000 ton viltkött/ år (Wiklund & Malmfors). Detta motsvarar cirka 12 procent av handeln med nötkött (Jordbruksstatistisk årsbok 2010). Blyhalten i viltkött är normalt under 0,01 mg/kg.

Under senare år har det kommit utländska rapporter som visat att viltkött kan innehålla rester av bly från ammunition (EFSA 2010) som bidrar till blyexponeringen via livsmedel. Det har tidigare tagits för givet att mantlad ammunition normalt inte lämnar blyfragment i köttet runt sårkanalen. Då blyresterna utgörs av metalliska fragment så är blyet inte homogent fördelat i köttet, vilket gör tolkningen av resultaten av sådana undersökningar problematisk. Om halten i provet indikerar ett blyfragment, så kan man inte dra slutsatsen att allt kött från den älgen är lika blykontaminerat. Den uppmätta blyhalten gäller bara det provet.

Livsmedels utförde 2011 en undersökning av viltkött, huvudsakligen från älg, som visade att det förekom blyrester i hälften av proven av älgfärs om samlats in från jägarkåren. Detta gjorde att Livsmedelsverket gav ut begränsande råd för konsumtion av viltkött från styckdetaljer nära sårkanalen för vilt skjutet med kula med blykärna.

Under åren 2011-2014 gjordes en omfattande kontroll av bly i viltkött (Kollander et al. 2014). Blyhalterna var generellt under gränsvärdet 0,2 mg/kg som gäller för nöt, men förhöjda halter påvisades i en tredjedel av proven från rådjur, vildsvin och älg. Två prover av vildsvinskött och ett prov av hjort från 2014 hade extremt höga halter över 100 mg/kg.

Älglever

År 1980 gjordes i samarbete med SVA en landsomfattande undersökning av kadmium och vissa andra metaller i älglever, inklusive bly. Resultatet av undersökningen publicerades i Vår föda (Mattsson et al. 1981). Blyhalten var genomgående låg. Det finns inga höga blyhalter som skulle kunna vara relaterade till blyinnehållande ammunition.

Resultaten från undersökningen av bly i älglever redovisas i sin helhet i tabell 15.

Undersökningen omfattade också älgjure. Då denna del av undersökningen utfördes och administrerades av SVA kan inte de enskilda resultaten presenteras här. Däremot har en översiktlig sammanställning gjorts, som kan ses i tabell 4.

Tabell 4. Blyhalten (mg/kg) i Svenska älgjurar 1980, n=antal prov.

Prov	År	Ålder, år	n	Pb mg/kg		
				Medel	Min	Max
Älgjure	1980	0,5	16	0,09	0,05	0,17
Älgjure	1980	1,5	18	0,10	0,07	0,19
Älgjure	1980	>2	33	0,09	0,04	0,21

Chark

Hjortkorv från 2011 har en relativt hög blyhalt. Detta kan ha orsakats av blyfragment från blyammunition.

Juice i blylödda konservburkar

Denna typ av förpackning har behandlats utförligt i rapporten Livsmedelsverkets rapport nr. 10/2016. Konserverade juicer i blylödda burkar presenteras i sammandrag i tabell 5. Resultaten är samstämmiga med de tidigare redovisade resultaten. Konserverad juice var vanligt förekommande under 1970-80 talen. Sannolikt var barn en relativt stor konsumentgrupp. De individuella resultaten finns i tabell 10.

Tabell 5. Blyhalt i mg/kg i juice från blylödda konservburkar 1974-82.

Produkt	Ursprung	Analysår	n	Medel	Min	Max
Fruktjuice	BE, DE, EG, GR, IL, IT, US	1974-82	92	0,77	<0,050	14
Grönsaksjuice	GR, BG, CN, IL, US	1974-81	42	0,58	<0,004	10

Öl

1976 analyserades 16 stycken starköl från både glasflaska och blylörd plåtburk. Till skillnad från blylödda burkar för andra ändamål, så lackerades ölburkar även efter lödningen. Blyhalten låg inom samma intervall i båda förpackningarna och har därför slagits ihop i tabellen.

Vin

Historiskt sett har vin under lång tid varit en bidragande källa till bly i vår kost. I det Romerska riket användes bly till många ändamål som kunde orsaka förhöjda blyhalter i mat och dryck. Bly kunde användas som takbeklädnad. Regnvatten som rann ner från ett blyklätt tak kunde användas till ”konservering” av frukt och bär.

Den tidens viner var som regel ganska sura och för att göra vinet mer behagligt så kokade man druvsaft i blykärl. Det resulterade i en sötsmakande produkt, sapa/ defrutum, som bland annat, användes till att söta vinet. Fruktsyran i druvorna bildar tillsammans med bly från kokkärlet blyacetat, som har en söt smak.

Bly är ju mjukt och formbart, så det var lätt att laga ett läckande vinfat genom att spika fast en blyplåt på fatets insida. Detta förfarande har använts in i modern tid.

Bly har också, tillsammans med arsenik, använts som bekämpningsmedel, blyarsenat, i vinodlingar (Jorhem 1997). Många vinflaskor fick en kapsel av metall, tillverkade av aluminium, bly eller i några fall tenn, och/eller plastfolie, över korken. De kapslar som bestod helt eller delvis av bly kunde kontaminera vinet om korken var av dålig kvalitet. När flaskan förvarades liggande, kunde vin vandra igenom korken och i viss mån lösa upp insidan av kapseln. När vinet sedan hölls upp hamnade en del av detta bly i de först upphållda glasen. 1994 förbjöds försäljning av vin med blyhaltig kapsel i Sverige. (Jorhem & Sundström 1994). Blyhalten i viner med blykapsel kunde följaktligen variera kraftigt, både inom och mellan flaskor, 0,016 – 2,9 mg/l har uppmätts.

Skruvkapsyler har sedan tidigt 1980-tal tagit en allt större del av marknaden.

Blyhalten i rött- vitt- och rosévin utan blykapsel skiljde sig inte signifikant från varandra. I mitten av 1980-talet var medelhalten i de undersökta vinerna utan blykapsel 0,073 mg/l (Jorhem & Sundström 1988). I en förnyad undersökning i början av 1990-talet låg medelhalten på 0,042 mg/l. I en begränsad undersökning från 2001 var medelhalten 0,026 mg/l.

Halter av bly i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i tabell 10.

Hälsoeffekter

Långvarig exponering för bly kan skada nervsystemet. Foster och små barn är känsligast för bly eftersom deras hjärna och nervsystem är under utveckling. De effekter man observerat är fördröjd utveckling, lägre IQ och beteendestörningar. Bly kan även ge njurskador och påverka blodtrycket hos vuxna. Bly misstänks även kunna öka risken för cancer hos människa.

Lagstiftning och internationellt arbete

EFSA bedömer att det inte finns någon säker undre gräns för hur mycket bly man kan utsättas för utan att riskera negativa hälsoeffekter (EFSA 2010). Exponeringen från alla källor bör därför minska på befolkningsnivå och arbete pågår både inom EU och Codex Alimentarius att sänka befintliga gränsvärden för bly. Det bör påpekas att i det internationella arbetet med gränsvärden så har det lagts stor vikt vid att inte skapa handelshinder för enskilda nationer. Detta har lett till att de gränsvärden som finns för metaller i livsmedel primärt är handelsrelaterade och inte baserade på toxikologiska grunder. De nu gällande gränsvärdena (2017) är listade i tabell 6.

Tabell 6. Aktuella gränsvärden 2017 för bly (Pb) i kött, chark, mejeri och drycker enligt Kommissionens förordning (EG) nr 1881/2006.

Pb	mg/kg
Obehandlad mjölk ⁽⁶⁾ , värmebehandlad mjölk och mjölk avsedd för framställning av mjölkbaserade produkter	0,020
Kött (utom slaktbiprodukter) från nötkreatur, får, svin och fjäderfä ⁽⁶⁾	0,10
Slaktbiprodukter från nötkreatur, får, svin och fjäderfä ⁽⁶⁾	0,50
Fruktjuicer, koncentrerade fruktjuicer efter rekonstituering och fruktnektar endast av bär och andra småfrukter ⁽¹⁴⁾	0,05
av andra frukter än bär och andra småfrukter ⁽¹⁴⁾	0,03
Vin (inklusive mousserande vin, utom likörvin) äppelcider, päroncider och fruktvin ⁽¹¹⁾	
produkter från och med 2001 års skörd till och med 2015 års skörd	0,20
produkter från och med 2016 års skörd	0,15

⁽⁶⁾ Livsmedel som förtecknas i denna kategori enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung (EUT L 226, 25.6.2004, s. 22).

⁽¹¹⁾ Vin och mousserande vin enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013 s. 671).

⁽¹⁴⁾ Livsmedel som förtecknas i denna kategori enligt definitionen i rådets direktiv 2001/112/EG av den 20 december 2001 om fruktjuice och vissa liknande produkter avsedda som livsmedel (EGT L 10, 12.1.2002, s. 58).

Kadmium

Användning och förekomst i livsmedel

Fremsta användningsområdet för kadmium i Sverige var tidigare som korrosionsskydd på metaller och i nickel-kadmium batterier. Idag används kadmium i små mängder i vissa solcellspaneler. Gula/röda kadmumpigment är mycket färgbeständiga och används fortfarande i konstnärsfärger. Utsläpp av kadmium till luft sker främst vid sopförbränning, bl a som en följd av felaktig sophantering av nickel-kadmiumbatterier, vid metalltillverkning och vid förbränning av fossila bränslen. Kadmium kan tas upp av växternas rotsystem och återfinns också i alla livsmedel, men oftast i låga halter. Kadmium finns naturligt i marken som ett resultat av vittrade bergarter. Som regel är halterna relativt låga, men lokalt (regionalt) kan halten vara betydande. Kadmium tillförs till åkermarken framför allt genom luftföroreningar och genom användning av handelsgödsel som kan innehålla kadmium. Andra källor är rötslam och stallgödsel (Eriksson 2009). Omfattande arbete pågår i Sverige för att kartlägga och minska spridningen av kadmium och därmed minska exponeringen via livsmedel. Kemikalieinspektionen konstaterar att kosten och rökning är de huvudsakliga exponeringsvägarna för allmänbefolkningen, samt att exponeringen för kadmium måste begränsas. För att åstadkomma detta behövs en samlad strategi, vilket innefattar ett kraftigt sänkt nationellt gränsvärde för kadmium i mineralgödsel (KemI Rapport 1/11). Naturvårdverket tog under 2013 fram ett förslag till nytt etappmål i miljömålssystemet för att minska exponering för kadmium via livsmedel (Naturvårdverket 2013).

Hepatopancreas från krabba och andra skaldjur, samt musslor innehåller mycket kadmium. Vissa vildväxande svampar, t ex kungschampinjon och en del andra champinjoner (som gulnar vid ”tumning och tryck”) samt rynkad tofsskivling kan innehålla mycket höga kadmiumhalter.

År 1980 gjordes i samarbete med SVA en landsomfattande undersökning av kadmium och vissa andra metaller i älglever (Mattsson et al. 1981). Med varje prov inkom en halv underkäke från älgen ifråga. Älgens ålder uppskattades genom att bedöma tändernas nötningsgrad.

Undersökningen var bland annat tänkt att utgöra en grund för rekommendationer om intag av lever och njure från vilt med anledning av kadmiuminnehållet. En korrelation mellan älgens uppskattade ålder och kadmiumhalten i lever och njure kunde noteras.

Resultaten från undersökningen av kadmium i älglever redovisas i sin helhet i tabell 15.

Undersökningen omfattade också älgdjure. Då denna del av undersökningen utfördes och administrerades av SVA kan inte enskilda resultaten presenteras här. Däremot har en översiktlig sammanställning gjorts, som kan ses i tabell 7. Resultaten från älglever och -njure ledde till att Livsmedelsverket 1981 gav ut rekommendationer för konsumtion av lever och njure från vilt (M 8/81). Rekommendationerna är inte längre giltiga men visas för information i tabell 8.

Charkprodukter genomgår ofta en omfattande bearbetning och tillsats av t ex kryddor och konserveringsmedel. Detta kan, tillsammans med den lägre vattenhalten, leda till en något förhöjd kadmiumhalt, jämfört med obehandlade köttprodukter

Halter av kadmium i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i tabell 10.

Tabell 7. Kadmiumhalten i Svenska älgdjur 1980, n= antal prov.

Prov	År	Ålder, år	n	Cd mg/kg		
				Medel	Min	Max
Älgdjure	1980	0,5	16	0,45	0,40	0,81
Älgdjure	1980	1,5	18	1,6	0,68	2,5
Älgdjure	1980	2,5	11	2,3	1,3	2,7
Älgdjure	1980	3-5	8	2,9	2,1	4,0
Älgdjure	1980	5-8	11	3,6	2,3	4,2
Älgdjure	1980	>8	5	7,2	2,8	13

Tabell 8. Tidigare rekommendationer för konsumtion av lever och njure.

Djurslag	Lever	Njure
Gris, kalv, lamm	Kan konsumeras 1-2 ggr/vecka	Kan konsumeras 1-2 ggr/vecka
Nöt	”-	Kan konsumeras 1-2 ggr/månad
Får	”-	”-
Rådjurskid	”-	”-
Älg, årskalv	”-	”-
Rådjur, äldre	Bör inte konsumeras oftare än 1-2 ggr/månad	Bör inte konsumeras alls
Älg, äldre	”-	”-
Hare	”-	”-

Hälsoeffekter

Tobaksrök är den största enskilda exponeringskällan för kadmium. För icke-rökare är livsmedel den huvudsakliga källan.

Kadmiumexponering via livsmedel kan framförallt orsaka skador på njurar och skelett. Man har även observerat negativa effekter på reproduktionen (hormonstörande), levern samt på hematologiska och immunologiska parametrar. IARC har klassificerat kadmium som cancerframkallande på människa. Senare studier visar också på att kadmium-exponering under fosterstadiet misstänks påverka hjärnans utveckling. TWI för kadmium är 0,0025 mg/kg kroppsvikt (EFSA 2009).

Ett känt fall av storskalig förgiftning av kadmium via livsmedel utspelades i Japan under 1900-talets första hälft. Förgiftningen orsakades av ris som bevattnats med vatten som kontaminerats av lakvatten från omkringliggande gruvverksamhet. Förgiftningen som pågick under många år ledde till benskörhet och deformation av skelettet och orsakade mycket svåra smärtor. Inte förrän i mitten av 1960-talet kunde det fastslås att kadmium var orsaken (ex. Baird 2012).

Lagstiftning och internationellt arbete

EFSA anser att kadmiumexponeringen bör minska på befolkningsnivå och arbete pågår inom EU att sänka befintliga gränsvärden för kadmium. Befintliga gränsvärden (2017) för kadmium i fisk och skaldjursprodukter är angivna i tabell 9. Arbete pågår dock kontinuerligt i både EU och Codex Alimentarius att revidera befintliga gränsvärden till relevanta nivåer enligt aktuella forskningsresultat.

Tabell 9. Gränsvärden 2017 för kadmium (Cd) i kött, chark, mejeri och drycker enligt Kommissionens förordning (EG) nr 1881/2006.

Cd	mg/kg
Kött (utom slaktbiprodukter) från nötkreatur, får, svin och fjäderfä ⁽⁶⁾	0,050
Hästkött utan slaktbiprodukter ⁽⁶⁾	0,20
Lever från nötkreatur, får, svin, fjäderfä och häst ⁽⁶⁾	0,50
Njure från nötkreatur, får, svin, fjäderfä och häst ⁽⁶⁾	1,0

⁽⁶⁾ Livsmedel som förtecknas i denna kategori enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung (EUT L 226, 25.6.2004, s. 22).

Kvicksilver

Användning och förekomst i livsmedel

I stort sett all användning av kvicksilver är förbjuden sedan 2009. Dispens ges för användning av små mängder i lågenergilampor. Kvicksilver används ofta vid illegal utvinning av guld och är ett stort miljöproblem i de områden där gulddletning pågår, till exempel i Amazonas i Sydamerika (ex. Baird 2012).

I mark, vatten och sediment kan oorganiskt kvicksilver omvandlas till metylkvicksilver som ansamlas i fisk. De högsta halterna återfinns i stora rovfiskar som finns i toppen på näringskedjan, exempelvis tonfisk, gädda och lake. Generellt utgörs mer än 90 procent av det kvicksilver man hittar i fisk av metylkvicksilver. Det har uppskattats att kvicksilverhalten i enkilosgädda överskrider gränsvärdet 1 mg/kg i cirka 10 000 insjöar i Sverige.

Konsumtion av fisk är den största källan till det metylkvicksilver vi får i oss och det kan mätas i hår och i blod. Hos gravida kvinnor 1996-1999 var medianvärdet för kvicksilver i hår 0,35 mg/kg, medan den högsta kvicksilverhalten i hår var 1,5 mg/kg. I genomsnitt dubbelt så hög kvicksilverhalt i hår uppmättes hos kvinnor som ofta äter fisk. Halter av kvicksilver i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 14.

Hälsoeffekter

Metylkvicksilver är neurotoxiskt och kan påverka hjärnans utveckling hos foster och småbarn redan vid låga koncentrationer. I flera epidemiologiska studier har man funnit samband mellan mammans kvicksilverbelastning under graviditet och barnens kognitiva funktioner. Av denna anledning ger Livsmedelsverket råd till gravida och ammande kvinnor att inte äta fisk, som kan ansamlas högre halter kvicksilver, oftare än 2-3 ggr/år. Vid höga koncentrationer kan även vuxna drabbas av neurologiska förändringar som krypningar, stickningar i tungan och extremiteterna, huvudvärk, sömnsvårigheter, tunnelseende, sludrigt tal.

Ett känt fall av storskalig förgiftning av kvicksilver via livsmedel utspelades i Japan under 1950-talet. En lokal plastfabrik som använde kvicksilver i tillverkningen släppte ut avloppsvatten innehållande kvicksilver i den lokala havsviken där invånarna fångade mycket fisk. Kvicksilvret metylerades och anrikades i fisken som sedan konsumerades av invånarna. Stora delar av lokalbefolkningen, och även fiskätande djur blev sjuka och många dog under svåra plågor (ex. Baird 2012).

Lagstiftning och internationellt arbete

Gränsvärden för kvicksilver i livsmedel finns för närvarande bara för fisk, skaldjurs-produkter och kosttillskott.

Zink

Förekomst i livsmedel och funktion i kroppen

Zink förekommer bland annat i rött kött och fågel. Nöt- och grislever innehåller som regel höga halter. Ostron innehåller extremt mycket zink i jämförelse med andra skaldjur, upp till 700 mg/kg har uppmätts i Livsmedelsverkets undersökningar.

Zink är ett essentiellt spårämne som behövs för många enzyms funktioner, bland annat vid transport av koldioxid från vävnaderna till lungorna. Zink har betydelse för immunförsvaret, DNA-syntesen, celledningen och som antioxidant. Zink binds också till hormonet insulin som reglerar kolhydratomsättningen i kroppen.

Halter av zink i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 11.

Hälsoeffekter

Höga intag

Vid höga intag av zink har akuta toxiska effekter som t.ex. illamående, kräkningar och diarré observerats. Vid kronisk zinkförgiftning efter längre tids intag av zink i högre doser än 150 mg/dag uppkommer symptom som är relaterade till kopparbrist. Det beror på att zink och koppar kan konkurrera, så att höga koncentrationer av det ena ämnet kan förhindra upptag av det andra. Detta kan bland annat leda till anemi, neutropeni (en hematologisk sjukdom som kännetecknas

av ett onormalt lågt antal av den viktigaste typen av vita blodkroppar i blodet), försämrad immunologisk funktion och påverkan på lipoproteinmetabolismen.

År 2002 fastställde SCF en övre dosnivå, UL för zink till 25 mg/dag, vilket innebär att dagsintaget för vuxna ej bör överskrida denna dosnivå (EFSA, 2006).

Brist

Otillräckliga zinkintag kan leda till tillväxthämning och nedsatt immunfunktion.

Hudförändringar, håravfall och beteendestörningar är symptom på allvarlig zinkbrist, vilket är mycket ovanligt i Sverige.

Koppar

Förekomst i livsmedel och funktion i kroppen

Koppar förekommer i många olika livsmedelsgrupper, däribland spannmål, fisk och skaldjur. Koppar är en komponent i många olika enzymer som är involverade i till exempel energimetabolismen.

Halter av koppar i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 11.

Hälsoeffekter

Höga intag

Ett överintag av koppar irriterar mag-tarmkanalen. Det finns vissa studier som visar på samband mellan höga halter koppar i dricksvattnet och diarré bland små barn. Det är troligt att nyfödda är särskilt känsliga för höga intag. Gränsvärdet för dricksvatten är 2,0 milligram koppar per liter. Långvarigt högt kopparintag kan skada levern. På grundval av toxiska effekter på leverfunktionen fastställde SCF en UL för koppar till 5 mg/dag, vilket innebär att dagsintaget för vuxna ej bör överskrida denna dosnivå (EFSA 2006). För spädbarn (0-1 år) har inte något UL fastställts.

Brist

Brist på koppar är mycket ovanligt, men när det inträffar kan aktiviteten hos vissa enzymer minska, vilket kan påverka immunfunktion och hjärtfunktion hos människa. Bland små barn förknippas anemi och försämrad skelettbildning med kopparbrist.

Järn

Förekomst i livsmedel och funktion i kroppen

Rött kött och blodmat som till exempel blodpudding innehåller mycket järn. Vi får även en stor andel av järnet i kosten från spannmålsprodukter.

Järn ingår i hemoglobin som transporterar syre i blodet och i myoglobin som transporterar syre i muskler samt i enzymer med olika funktioner.

Halter av järn i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 11.

Hälsoeffekter

Höga intag

Efter ett högt kortvarigt intag av järn i storleksordningen 50-60 mg/dag uppkommer gastrointestinala effekter som till exempel illamående, förstoppning och skador i slemhinnorna i mage och tarm.

För personer med den ärftliga sjukdomen idiopatisk haemochromatos kan regelbundet högt intag av järn innebära en belastning på levern och påverka absorptionen av andra spårämnen. Höga järnkonzentrationer i vävnaderna misstänks kunna öka risken för uppkomst av bland annat cancer, hjärt- och kärlsjukdomar, infektioner och inflammationer. (Scientific Advisory Committee on Nutrition 2010), men det råder olika uppfattningar om hur väl dessa eventuella samband är belagda (Domellöf et al. 2013).

På grund av brist på toxikologiska data har EFSA inte kunnat fastställa någon UL för järn. I Nordiska näringsrekommendationer (NNR 2012) har man uppskattat UL till 60 mg/dag. Detta avser totalt dagligt intag av järn för vuxna. Risken för biverkningar i samband med intag av järn är framför allt relaterad till intag av kosttillskott.

Brist

Järnbristanemi inträffar när kroppens förråd av järn är uttömda så att produktionen av hemoglobin är nedsatt. Det kan leda till trötthet och nedsatt immunfunktion. Järnbrist och järnbristanemi drabbar oftast befolkningsgrupper med extra stora behov, till exempel gravida kvinnor, tonåringar eller kvinnor som förlorar mycket järn på grund av stora menstruationsblödningar. För många kvinnor, särskilt yngre, finns en risk att järnet i kosten inte räcker till för att tillgodose kroppens behov.

Mangan

Förekomst i livsmedel och funktion i kroppen

Mangan förekommer i många olika livsmedel. Spannmål, nötter och ris kan innehålla höga halter, liksom dricksvatten. Fisk och skaldjur innehåller också mangan. Mangan bidrar till funktionen hos flera enzymer, d.v.s. fungerar som en så kallad co-faktor, bland annat i omsättningen av kolhydrater och lipider (fetter och fettliknande ämnen).

Halter av mangan i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 11.

Hälsoeffekter

Höga intag

Mangan är neurotoxiskt i höga doser och har bland annat associerats till beteendeförändring och försämrad inlärning. Reglering av upptaget av mangan från maten är inte optimalt utvecklad hos spädbarn, vilket gör denna grupp känslig för höga intag. WHO (2004) utgår i sina rekommendationer för dricksvatten från ett TDI på 60 mikrogram mangan/kg kroppsvikt, men det vetenskapliga underlaget till detta värde har ifrågasatts.

Brist

Brist på mangan kan leda till försämrad tillväxt och missbildning av ben och skelett. Brist är sällsynt på grund av att mangan finns i så många livsmedel.

Krom

Förekomst i livsmedel och funktion i kroppen

Krom finns i många olika livsmedel. Fisk, fullkornsprodukter, nötter och baljväxter innehåller krom.

Vilken funktion krom har i kroppen är inte fullständigt klart, men krom betraktas som en cofaktor till insulin och påverkar därmed glukosmetabolismen.

Halter av krom i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 12.

Hälsoeffekter

Höga intag

Krom kan förekomma i flera oxidationsstadier. De viktigaste i biologiska system är krom(III) och krom(VI). Krom(VI) reduceras i hög grad till krom(III) i magtarmkanalen. Krom(III)-föreningar har lågt toxicitet vid oralt intag eftersom absorptionen i magtarmkanalen är låg. En så kallad guidance level för krom(III) på 150 µg/kg kroppsvikt och dag har föreslagits av Expert Group on Vitamins and Minerals, (2003), medan EFSA (2014) fastställde TDI för krom(III) till 300 µg/kg kroppsvikt och dag. Krom(VI) har visat cancerframkallande effekter på försöksdjur. Med utgångspunkt från befintliga exponeringsdata bedömer EFSA dock risken för den vuxna genomsnittskonsumenten vara låg. Mer data behövs dock för att bättre kunna bedöma potentiella risker för barn (EFSA 2014).

Brist

Brist på krom är sällsynt och endast några få fall finns beskrivna.

Nickel

Förekomst i livsmedel och funktion i kroppen

Höga halter av nickel finns i nötter, fröer, baljväxter och vissa svampar.

Nickel är ett kontaktallergen som orsakar nickelallergi. Nickel har inga för närvarande kända funktioner i kroppen. Halter av nickel i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 12.

Hälsoeffekter

Höga intag

Nickelallergi är en form av kontakteksem och inte en klassisk, allergisk IgE-reaktion. Symtomen är rodnad, svullnad och små vätskefyllda blåsor där kontakten mellan nickel och huden ägde rum. Händer och ansikte är särskilt utsatta. Om förhöjda halter förekommer i maten kan man inte utesluta reaktioner hos nickelallergiker. Hos vissa personer med kroniskt handeksem verkar det som en minskning av nickelintaget via maten kan ge symtomlindring. Ett intag på 150 µg nickel per dag kan resultera i uppblomning av handeksem hos personer som är överkänsliga (EFSA 2006). År 2015 uttryckte EFSA att det finns ett behov av ytterligare utvärderingar av nickel i livsmedel och dricksvatten (EFSA 2015).

Kobolt

Förekomst i livsmedel och funktion i kroppen

De högsta halterna av kobolt har påvisats i kakao, fröer, nötter och baljväxter.

Kobolt ingår i vitaminet B12 som bland annat är viktigt för bildningen av röda blodkroppar. Inga andra funktioner hos människan är kända.

Halter av kobolt i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 12.

Hälsoeffekter

Kontaktallergi mot kobolt förekommer ibland, ensamt eller tillsammans med nickel- och/eller kromallergi.

Höga intag

Förtvining av hjärtmuskeln rapporterades på 1960-talet hos äldre. Orsaken till detta var att koboltklorid användes i öl som stabiliseringsmedel. Denna effekt har också observerats hos försöksdjur. Sedan denna användning upphört har inga nya fall upptäckts. Det finns annars inte mycket data angående toxiska effekter hos människa efter intag. Kroniskt intag av kobolt i doser om 0,17 -0,39 mg/kroppsvikt har satts i samband med hämning av upptaget av jod. Genotoxiska effekter har visats med kobolt (II)-joner både in vivo och in vitro-system. Det saknas tillräckligt underlag för att kunna fastställa UL (Expert Group on Vitamins and Minerals, 2003. Norska vitenskabskomiteen för mattrygghet, 2007).

Selen

Förekomst i livsmedel och funktion i kroppen

Selen finns i nästan alla livsmedel men halterna varierar kraftigt. Fisk, skaldjur och inälvsmat tillhör de största bidragsgivarna i kosten. Även, ägg och kött ger ett gott bidrag.

Selen ingår i enzym som skyddar cellerna mot oxidation, samverkar med vitamin E och deltar i immunologiska försvarsmekanismer.

I Norden är selenhalten i marken förhållandevis låg, vilket gör att vegetabilier odlade i Sverige har en låg selenhalt. I Finland har man sedan många år selenberikat gödningsmedlen för att därigenom höja selenhalten i den inhemska livsmedelsproduktionen (Varo et al.), vilket har gett ett positivt resultat.

Svenskt griskött och kyckling har genomgående en högre selenhalt, 0,1-0,2 mg/kg, än Svenskt nötkött, 0,01-0,06 mg/kg. Det kan noteras att sex prover av nötkött importerat från Australien, Danmark och USA har en betydligt högre selenhalt, 0.1-0,2 mg/kg, än Svenskt nötkött.

Halter av selen i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 13.

Hälsoeffekter

Höga intag

För selen är marginalen liten mellan näringsmässig brist och toxiska nivåer. Ett förhöjt intag av selen, ca 15 ggr det rekommenderade dagliga intaget på 50-60 µg/dag för vuxna enligt NNR 2012, kan vara förenat med risker som till exempel uppkomst av inflammatoriska tillstånd i

huden, håravfall och neurologiska störningar. Den högsta dos som inte givit upphov till toxiska effekter i studier på människa är 850 µg/dag, vilket alltså betraktas som NOAEL. SCF fastställde år 2000 UL för selen till 300 µg/dag, vilket innebär att dagsintaget för vuxna ej bör överskrida denna dosnivå (EFSA, 2006).

Brist

Allvarlig brist på selen kan till exempel leda till hjärtmuskelförändringar. Det rekommenderade intaget av selen kan vara svårt att tillgodose genom kosten, men symptom på selenbrist är ovanligt i Sverige.

Molybden

Förekomst i livsmedel och funktion i kroppen

Huvudkällan är spannmålsprodukter, men även mjölkprodukter och ägg innehåller molybden. Höga koncentrationer har uppmätts i skaldjur. Molybden ingår i flera enzymer, bland annat de som medverkar i omsättningen av cystein och metionin. Halter av molybden i kött, chark, mejeri och drycker presenteras i Tabell 13.

Hälsoeffekter

Höga intag

Tillförlitliga data angående symptom hos människa efter höga intag av molybden saknas. Djurstudier tyder på försämrad tillväxt och reproduktion. Med utgångspunkt från djurstudier har UL fastställts till 0,01 mg/kg kroppsvikt/dag, vilket för en person som väger 60 kg motsvarar 0,6 mg/dag för vuxna (EFSA 2006).

Brist

Molybdenbrist hos människa har bara beskrivits vid långvarig fullständig intravenös nutrition.

Tabeller med haltdata

Tabell 10. Kadmium, bly och arsenik.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, tamdjur														
1	Får	SE	1994		22	0,001	<0,001	0,006	<0,002	<0,002	0,004			
2	Får	SE	1995		18	0,004	<0,001	0,019	0,001	<0,001	0,004			
3	Lamm	SE	1994		50	<0,001	<0,001	0,003	0,001	<0,001	0,004			
4	Lamm	SE	1995		41	0,003	<0,001	0,016	0,001	<0,001	0,009			
5	Lamm, bog	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
6	Lamm, färs	SE	2011	Poolat	1	0,001			0,002			<0,004		
7	Lamm, kotlett	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
8	Lamm, stek	SE	2011	Poolat	1	<0,001			0,002			<0,004		
9	Gris	SE Jämtlands län	1979		5	0,003	0,001	0,008	0,009	0,005	0,015			
10	Gris	SE Kristianstads län	1979		8	0,002	0,001	0,003	0,014	0,008	0,020			
11	Gris	SE Örebro län	1979		10	0,002	0,001	0,004	0,010	0,007	0,012			
12	Gris	RO	1980	Konserv lödd	1	0,005			0,043					
13	Gris, picnicbog	Jugoslavien	1980	Konserv lödd	1	0,003			0,049					
14	Gris	SE Gotlands län	1984		9	0,001	<0,001	0,004	0,003	<0,003	0,009	0,062(5)	<0,008	0,16
15	Gris	SE Hallands län	1984		21	0,005	<0,001	0,049	0,004	<0,003	0,019	0,022(12)	<0,008	0,072
16	Gris	SE Jönköpings län	1984		4	<0,001	<0,001	0,001	0,003	<0,003	0,008	0,037(2)	0,027	0,047
17	Gris	SE Kristianstads län	1984		87	0,002	<0,001	0,033	0,005	<0,003	0,12	0,032(52)	<0,008	0,099
18	Gris	SE Skaraborgs län	1984		4	0,001	<0,001	0,002	<0,003			0,061(2)	0,032	0,090
19	Gris	SE Gotlands län	1985		9	0,001	<0,001	0,005	0,004	<0,003	0,010	0,010	<0,008	0,035
20	Gris	SE Hallands län	1985		34	<0,001	<0,001	0,001	0,005	<0,002	0,023	0,020	<0,008	0,069
21	Gris	SE Jönköpings län	1985		5	<0,001	<0,001	0,001	0,006	<0,002	0,017	0,012	<0,008	0,030
22	Gris	SE Kristianstads län	1985		78	0,001	<0,001	0,006	0,006	<0,003	0,068	0,021	<0,008	0,13
23	Gris	SE Skaraborgs län	1985		2	<0,001			0,006	<0,003	0,010	<0,008		
24	Gris	CN	1986		1	<0,001			<0,003			0,031		
25	Gris	SE Gotlands län	1986		10	<0,001			<0,003	<0,003	0,006	0,012	<0,008	0,033
26	Gris	SE Hallands län	1986		25	<0,001			0,003	<0,003	0,034	0,018	<0,008	0,074
27	Gris	SE Jönköpings län	1986		4	<0,001			<0,003			0,028	<0,008	0,056
28	Gris	SE Kristianstads län	1986		96	<0,001	<0,001	0,007	0,003	<0,003	0,058	0,019	<0,008	0,078
29	Gris	SE Gotlands län	1987		4	<0,001			<0,003					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys år	Kommentarer	n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg			
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Kött, tamdjur forts.															
30	Gris	SE Hallands län	1987		6	<0,001			<0,005						
31	Gris	SE Jönköpings län	1987		1	<0,001			<0,003						
32	Gris	SE Kristianstads län	1987		25	<0,001	<0,001	0,003	0,003	<0,001	0,009				
33	Gris	SE Kalmar län	1989		2	<0,001			<0,004						
34	Gris	DK	1991		3	<0,001			<0,002	<0,002	0,002	<0,015			
35	Gris	HU	1991		4	0,001	<0,001	0,001	0,003	<0,002	0,006	<0,015			
36	Gris	US	1991		4	<0,001			0,002	<0,002	0,004	<0,015			
37	Gris, skinka	SE	1995		1	<0,001			0,010						
38	Gris	SE	1997		1	<0,001			0,003						
39	Gris, slaktsvin	SE	2014		11	<0,001			<0,002			<0,004			
40	Gris, filé	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002						
41	Gris, färs, tillagad	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002						
42	Gris, karré	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002						
43	Gris, kotlett	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002						
44	Gris, pulled pork	SE	2015	Poolat	1	0,003			0,006						
45	Gris, revbensspjäll	SE	2015	Poolat	1	<0,001			0,002						
46	Gris, skinka innanlår	SE	2015	Poolat	1	<0,001			0,003						
47	Gris, skinkstek	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002						
48	Gris, stekt fläsk, tillagad	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002						
49	Gris, ytterfilé	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002						
50	Häst	BR	1981		1	0,040			0,008						
51	Häst	SE Örebro län	1981		3	0,026	0,014	0,036	0,006	0,005	0,007				
52	Häst	SE	1981		1	0,034			0,016						
53	Häst	SE	1993		5	0,047	0,008	0,084	0,002	<0,002	0,004				
54	Häst	SE	1994		20	0,052(15)	0,003	0,22	<0,003						
55	Häst	SE	1995		15	0,042	0,009	0,12	0,001	<0,001	0,002				
56	Häst	SE	1996		2	0,060	0,049	0,070	<0,002						
57	Häst	SE	1997		23	0,041	0,011	0,11	<0,002	<0,002	0,005				
58	Häst	SE	2014		5	0,040	0,019	0,059	<0,002			<0,004(3)			
59	Häst	SE	2015		3	0,041	0,026	0,066	<0,002						

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys år	Kommentarer	n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, tamdjur forts.														
60	Nöt	SE	1978	Konserv blylödd	21				0,66	0,16	1,9			
61	Nöt	SE Jämtlands län	1979		5	0,002	0,001	0,005	0,005	0,004	0,007			
62	Nöt	SE Kristianstads län	1979		10	0,002	0,001	0,005	0,014	0,006	0,030			
63	Nöt	SE Örebro län	1979		10	0,002	0,001	0,004	0,008	0,005	0,011			
64	Nöt	SE Gotlands län	1984		1	0,001			<0,003			<0,008		
65	Nöt	SE Hallands län	1984		1	<0,001			0,005			<0,008		
66	Nöt	SE Jönköpings län	1984		2	<0,001			<0,003			<0,008(1)		
67	Nöt	SE Kristianstads län	1984		3	0,002	0,001	0,003	0,003	<0,003	0,007	<0,008		
68	Nöt	SE Örebro län	1984		25	0,001	0,001	0,002	0,004	<0,001	0,022			
69	Nöt	SE Gotlands län	1985	2	<0,001			<0,003			0,010	<0,008	0,016	
70	Nöt	SE Hallands län	1985	2	<0,001			<0,003			<0,008			
71	Nöt	SE Jönköpings län	1985	3	<0,001			0,002	<0,002	0,003	<0,008			
72	Nöt	SE Kristianstads län	1985	4	<0,001			<0,003			0,013	<0,008	0,042	
73	Nöt	SE Skaraborgs län	1985	1	<0,001			<0,003			<0,008			
74	Nöt	SE Gotlands län	1986	2	<0,001			<0,003			<0,008			
75	Nöt	SE Hallands län	1986	2	<0,001			<0,003			<0,008			
76	Nöt	SE Jönköpings län	1986	3	<0,001			<0,003			<0,008			
77	Nöt	SE Kristianstads län	1986	4	<0,001			<0,003			0,013	<0,008	0,040	
78	Nöt	SE Gotlands län	1987	1	<0,001			<0,004						
79	Nöt	SE Malmöhus län	1987	1	0,002			0,008						
80	Nöt	SE Östergötland län	1987	2	<0,001			<0,005						
81	Nöt	SE Malmöhus län	1988	1	<0,001			0,008						
82	Nöt	SE Malmöhus län	1989	2	0,002	<0,001	0,003	<0,003						
83	Nöt	AU	1991	4	<0,001			0,003	<0,002	0,005	<0,015			
84	Nöt	DK	1991	1	<0,001			<0,002			<0,015			
85	Nöt	YU	1991	4	<0,001			0,003	<0,002	0,008	<0,015			
86	Nöt	PL	1991	5	<0,001			0,004	<0,002	0,007	<0,015			
87	Nöt	HU	1991	4	<0,001			0,002	<0,002	0,004	<0,015			
88	Nöt	US	1991	1	<0,001			<0,002			<0,013			
89	Nöt	SE	1997	60	<0,001	<0,001	0,002	0,002	<0,002	0,009				
90	Nöt	SE	1998	14	<0,001	<0,001	0,001	<0,003						
91	Nöt, corned beef	BR	1978	Konserv blylödd	1				0,30					
92	Nöt, corned beef	BR	1981	Konserv blylödd	22				2,4	0,40	20			

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, tamdjur forts.														
93	Nöt, corned beef	BR	1982	Konserv blylödd	2				0,91	0,42	1,4			
94	Nöt, corned beef	BR	1982	Konserv blylödd	1				0,050					
95	Nöt, corned beef	RO	1982	Konserv blylödd	2				0,080	0,070	0,090			
96	Nöt, kebabskött		2005	Poolat	1	0,005			0,018					
97	Nöt, entrecote hona	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
98	Nöt, entrecote kastrat	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
99	Nöt, filé	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
100	Nöt, färs	SE	2011	Poolat	3	<0,001			<0,002			<0,004		
101	Nöt, högre hona	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
102	Nöt, högre kastrat	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
103	Nöt, innanlår	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
104	Nöt, rostbiff	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
105	Nöt, hamburgare, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,002			<0,002					
119	Mula	BR	1981		3	0,042	0,024	0,052	0,004	0,002	0,006			
Kött, vilt														
106	Antilop	CN	1981		1	0,001			0,016					
107	Hare	CN	1981		1	0,001			0,008					
108	Hjort	YU	1981		1	0,002								
109	Hjort	CN	1981		1	0,001			0,001					
110	Hjort	NZ	1981		1	0,002			0,002					
111	Hjort	SE	2014		17	<0,001	<0,001	0,002	0,21	<0,002	3,4	<0,004(14)	<0,004	0,007
112	Dovhjort, bog	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,002			<0,004		
113	Dovhjort, färs	SE	2011	Poolat	1	<0,001			0,003			<0,004		
114	Dovhjort, stek	SE	2011	Poolat	1	0,002			<0,002			<0,004		
115	Hjort, skav	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
116	Kronhjort, färs	SE	2011	Poolat	1	0,001			0,003			<0,004		
117	Hjort	SE	2015		1	<0,001			<0,002					
118	Känguru	AU	1981		1	0,001			0,032					
120	Ren	SE	1997		26	0,002	<0,001	0,006	0,002	<0,002	0,008			
121	Ren, bog	SE	2011	Poolat	1	0,005			0,004			0,011		
122	Ren, skav	SE	2011	Poolat	1	0,003			0,003			0,011		
123	Ren, stek	SE	2011	Poolat	1	0,002			<0,002			0,030		

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, vilt forts.														
124	Rådjur, bog	SE	2011	Poolat	1	0,003			<0,002			<0,004		
125	Rådjur, stek	SE	2011	Poolat	1	0,004			0,004			<0,004		
126	Rådjur	SE	2014		4	0,001	<0,001	0,003	0,003	<0,002	0,004	0,007	<0,004	0,013
127	Rådjur	SE	2014		1	<0,001			30			0,010		
128	Rådjur	SE	2015		13	0,006	<0,001	0,016	0,032	<0,002	0,24			
129	Vildsvin, bog	SE	2011	Poolat	1	0,001			0,002			0,007		
130	Vildsvin, stek	SE	2011	Poolat	1	0,002			<0,002					
131	Vildsvin, ytterfilé	SE	2011	Poolat	1	0,001			0,003			0,004		
132	Vildsvin	SE	2014		28	0,002	<0,001	0,008	0,041	<0,002	0,72	0,008(26)	<0,004	0,051
133	Vildsvin	SE	2014		1	<0,001			18			0,007		
134	Vildsvin	SE	2014		1	0,001			134			0,005		
135	Vildsvin	SE	2015		21	0,002	<0,001	0,007	0,021	<0,002	0,39	0,002	<0,001	0,007
136	Älg kött	SE Jämtlands län	1979		3	0,002	0,001	0,003	0,012	0,009	0,014			
137	Älg kött	SE Jönköpings län	1979		3	0,005	0,002	0,011	0,013	0,010	0,016			
138	Älg kött	SE Stockholms län	1979		1	0,002			0,012					
139	Älg kött	SE Uppsala län	1979		2	0,003	0,002	0,003	0,014	0,012	0,015			
140	Älg kött	SE	2007		2				0,008	<0,005	0,013			
141	Älg kött	SE	2007	Poolat	3				0,012	<0,005	0,021			
142	Älg kött	SE	2014		43	0,002	<0,001	0,009	0,013	<0,002	0,13	<0,004	<0,004	0,010
Kött, fågel														
143	Duva	CN	1981		1	0,018			0,011					
144	Fasan	GB	1981		1	0,004			0,012					
145	Höna, kokt	SE	1978	Konserv blylödd	2				0,50	0,49	0,52			
146	Höna	SE Hallands län	1980		2	0,004	0,002	0,006	0,009	0,008	0,010			
147	Höna	SE Kalmar län	1980		2	0,002	0,002	0,002	0,012	0,010	0,013			
148	Höna	SE Västernorrlands län	1980		2	0,003	0,002	0,003	0,011	0,009	0,012			
149	Kyckling	SE Blekinge län	1980		2	0,001	0,001	0,001	0,010	0,009	0,011			
150	Kyckling	SE Gotlands län	1980		2	0,003	0,002	0,004	0,009	0,008	0,010			
151	Kyckling	SE Hallands län	1980		2	0,001	0,001	0,001	0,013	0,012	0,013			
152	Kyckling	SE Kalmar län	1980		2	0,002	0,001	0,002	0,011	0,010	0,012			
153	Kyckling	SE Kristianstads län	1980		2	0,001	0,001	0,001	0,013	0,011	0,014			
154	Kyckling	SE	1999		9	<0,002			<0,004	<0,004	0,005			
155	Kyckling	SE	2014		14	<0,001			0,002	<0,002	0,018	<0,004	<0,004	0,012

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, fågel forts.														
156	Kyckling, bröst	SE	2014		1	<0,001			<0,002			<0,004		
157	Kyckling, grillad	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
158	Kyckling, filé fryst	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
159	Kyckling, filé färsk	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
160	Pulled chicken	SE	2015	Poolat	1	0,005			0,004					
161	Järpe	CN	1981		1	0,004								
162	Kalkon, filé	SE	2011	Poolat	1	<0,001			<0,002			<0,004		
163	Struts, rå	SE	2000		1	<0,001			0,005					
164	Struts, stekt	SE	2000		1	0,001			0,009					
Chark														
165	Bloodpudding, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,009			<0,002					
166	Bacon lätt		2004	Poolat	1	0,002			<0,003					
167	Bacon lätt, stekt		2004	Poolat	1	0,003			0,006					
168	Bacon, tillagad	EU	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
169	Kassler, tillagad	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
170	Chorizo	SE	2006		1	0,003			<0,004					
171	Falukorv	SE	1995		1	0,010			0,012					
172	Falukorv	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
173	Grillkorv	SE	1995		1	0,001			0,007					
174	Grillkorv	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
175	Hjortkorv	SE	2011	Poolat	1	0,002			0,10			<0,004		
176	Kabanozywurst, vitlök	DE	1995		1	0,006			0,016					
177	Kryddkorv		2015	Poolat	1	0,001			<0,002					
178	Kycklingkorv		2004		1	0,002			0,010					
179	Kycklingkorv		2004	Poolat	1	0,002			0,005					
180	Lammkorv	SE	2011	Poolat	1	0,008						0,005		
181	Lättkorv	SE	2006		1	0,002			<0,004					
182	Prinskorv	SE	1995		1	0,004			0,010					
183	Prinskorv	SE	2006		1	0,001			<0,004					
184	Renkorv	SE	2011	Poolat	1	0,002			0,003			<0,004		
185	Råkorv		2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
186	Salsicciakorv	IT	2004	Poolat	1	0,001			0,034					
187	Salsicciakorv, stekt	IT	2004	Poolat	1	0,002			0,056					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys år	Kommentarer	n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Chark forts.														
188	Varmkorv	SE	1995		1	0,002			0,044					
189	Varmkorv	SE	2006		1	0,002			<0,004					
190	Varmkorv	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
191	Skinka, rökt	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
192	Skinka, lufttorkad		2004	Poolat	1	0,002			0,014					
193	Häst/hamburgerkött	SE	1995		1	0,022			0,021					
194	Kalkon, tunna skivor	EU	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
195	Medwurst	SE	2006		1	0,002			<0,004					
196	Medwurst	SE	2015	Poolat	1	0,002			<0,002					
197	Salami	SE	2006		1	<0,001			<0,004					
198	Salami, tunna skivor	SE	2015	Poolat	1	<0,001			<0,002					
199	Leverpastej	SE	1973		3	0,029	0,022	0,038	0,21	0,20	0,22			
200	Leverpastej	SE	1973		5	0,035	0,027	0,048	0,23	0,20	0,28			
201	Leverpastej	SE	1978	Konserv blylödd	1				0,080					
202	Leverpastej	SE	1995		1	0,014			0,007					
203	Leverpastej, 3 % fett	SE	2004	Poolat	1	0,018			0,005					
204	Leverpastej	SE	2015	Poolat	1	0,008			0,003					
205	Renkött, kallrökt	SE	2011	Poolat	1	0,003			<0,002			0,010		
206	Renkött, varmrökt	SE	2011	Poolat	1	0,003			0,004			0,008		
Inälvsmat														
207	Lamm, lever	SE	1995		11	0,056	0,015	0,13	0,031	0,008	0,074			
208	Lamm, lever	SE	2014		5	0,094	0,030	0,14	0,021	0,006	0,058	<0,004		
209	Lamm, lever	SE	2015		5	0,064	0,030	0,082	0,028	0,009	0,050			
210	Gris, lever	SE	1976		15	0,088	0,038	0,21	0,19	0,11	0,48			
211	Gris, lever	SE	1980		15	0,050	0,025	0,10	0,027	0,014	0,042			
212	Gris, lever	SE	1984		126	0,019	0,001	0,070	0,017	<0,003	0,071	0,037(74)	<0,008	0,15
213	Gris, lever	SE	1985		128	0,017	0,004	0,094	0,028	<0,003	0,31	0,021	<0,008	0,12
214	Gris, lever	SE	1986		136	0,022	0,008	0,059	0,015	<0,003	0,068	0,017	<0,008	0,082
215	Gris, lever	SE	1987		36	0,020	0,009	0,041	0,013	<0,003	0,027	0,016(145)	<0,008	0,11
216	Gris, lever	SE	1988		145							0,017	<0,004	0,12
217	Gris, lever	SE	1989		148							0,017	<0,008	0,10
218	Gris, lever	SE	1990		160							0,012	<0,008	0,084
219	Gris, lever	SE	1991		100							<0,015	<0,015	0,11

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg			
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Inlävsmat forts.															
220	Gris, lever	SE	1992		80										<0,015(79)
221	Gris, lever	SE	1995		79	0,068			0,004						
222	Gris, lever	SE	1997		2	0,074	0,068	0,079	0,008	0,007	0,009				
223	Gris, lever	SE	2014		10	0,027	0,016	0,050	0,004	0,002	0,010				<0,004
224	Gris, lever	SE	2015	Poolat	1	0,034			0,017						
225	Gris, lever	SE	2015		20	0,039	0,014	0,13	0,015	0,003	0,13				
226	Hare, lever	SE	1978		1	0,066			0,58						
227	Hare, lever	SE	1983		2	0,059(1)			0,44	0,41	0,48				
228	Hjort, lever	SE	2014		4	0,042	0,033	0,056	0,016	0,011	0,024	0,005	<0,004	0,015	
229	Häst, lever	SE	1995		16	2,2	0,28	3,9	0,33	0,042	3,6				
230	Kyckling, lever	SE Gotlands län	1980		2	0,030	0,010	0,050	0,023	0,020	0,026				
231	Kyckling, lever	SE Hallands län	1980		2	0,015	0,014	0,016	0,029	0,026	0,032				
232	Kyckling, lever	SE Kalmar län	1980		4	0,048	0,006	0,089	0,020	0,014	0,031				
233	Kyckling, lever	SE Kristianstads län	1980		2	0,017	0,015	0,018	0,028	0,020	0,036				
234	Kyckling, lever	SE Västernorrlands län	1980		2	0,17	0,15	0,19	0,034	0,032	0,036				
235	Kyckling, lever	SE	1999		9	0,025	0,002	0,099	0,005	<0,004	0,015				
236	Kyckling, lever	SE	2015	Poolat	1	0,011			<0,002						
237	Kalv, lever	AU	1981		1	0,068			0,060						
238	Kalv, lever	SE	2015	Poolat	1	0,034			0,008						
239	Nöt, lever	SE	1980		26	0,10	0,034	0,48	0,086	0,034	0,42				
240	Nöt, lever	PL	1981		1	0,070			0,11						
241	Nöt, lever	US	1981		1	0,030			0,11						
242	Nöt, lever	SE	1984		19	0,089(18)	0,015	0,16	0,055	0,030	0,094	<0,008(6)			
243	Nöt, lever	SE	1985		12	0,060	0,001	0,18	0,044	0,010	0,11	<0,008	<0,008	0,020	
244	Nöt, lever	SE	1986		11	0,073	0,017	0,20	0,051	0,021	0,16	0,012	<0,008	0,062	
245	Nöt, lever	SE	1987		3	0,048	0,032	0,061	0,040	0,039	0,043	0,012(16)	<0,008	0,048	
246	Nöt, lever	SE	1988		28							0,008	<0,002	0,058	
247	Nöt, lever	SE	1989		31							0,009	<0,008	0,054	
248	Nöt, lever	SE	1990		83							0,011	<0,008	0,075	
249	Nöt, lever	SE	1991		83							<0,015			
250	Nöt, lever	SE	1992		82							<0,015			
251	Nöt, lever	SE	1995		1	0,82			0,030						
252	Nöt, lever	SE	1997		17	0,064	0,028	0,11	0,021	0,010	0,049				

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys år	Kommentarer	n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Inlävsmat forts.														
253	Nöt, lever	SE	1998		28	0,10	0,036	0,49	0,031	0,008	0,16			
254	Nöt, lever	SE	2015		26	0,066	0,018	0,29	0,010	<0,002	0,038			
255	Nöt, lever ungnöt	SE	2014		27	0,024	<0,001	0,12	0,005	<0,002	0,017	<0,004		
256	Ren, lever	SE	1982		13	0,28	0,14	0,54	0,24	0,067	0,61			
257	Ren, lever	SE	1984		5	0,26	0,16	0,36	0,33	0,25	0,44			
258	Ren, lever	SE	1986		1	0,81			0,35					
259	Ren, lever	SE	2014		4	0,84	0,41	1,3	0,18	0,11	0,32	0,017	<0,004	0,057
260	Rådjur, lever	SE	1981		6	0,37	0,14	0,87	0,15(5)	0,035	0,44			
261	Rådjur, lever	SE	1988		1	0,46			0,14					
262	Vildsvin, lever	SE	2014		2	0,12	0,10	0,13	0,29	0,062	0,52	0,005	<0,004	0,007
263	Älg, lever	SE Blekinge län	1979	6 år	1	1,4			0,14					
264	Älg, lever	SE	1980	Se tabell 15	75	0,40	0,067	2,4	0,068(67)	0,027	0,35			
265	Lamm, njure	SE	1981		4	0,94	0,10	2,3	0,20	0,16	0,26			
266	Lamm, njure	SE	1994		50	0,089	0,018	0,59	0,055	0,012	0,18			
267	Lamm, njure	SE	1995		42	0,13	0,018	1,3	0,045	0,005	0,12			
268	Får, njure	SE	1994		23	0,91	0,038	3,1	0,10	0,017	1,3			
269	Får, njure	SE	1995		17	0,91	0,22	4,5	0,041	0,018	0,075			
270	Gris, njure	SE	1980		15	0,19	0,066	0,52	0,022	0,012	0,038			
271	Gris, njure	SE	1984		75	0,085	0,008	0,21	0,015	<0,003	0,048	0,027	<0,008	0,160
272	Gris, njure	SE	1985		128	0,11	0,011	0,61	0,016	<0,003	0,19	0,015	<0,008	0,123
273	Gris, njure	SE	1986		136	0,10	0,022	0,44	0,016	<0,003	0,24	0,013	<0,008	0,084
274	Gris, njure	SE	1987		145	0,11	0,014	0,35	0,018	<0,004	0,062			
275	Gris, njure	SE	1988		148	0,093	0,021	0,28	0,014	<0,003	0,080			
276	Gris, njure	SE	1989		161	0,11	0,004	0,56	0,013	<0,002	0,52			
277	Gris, njure	SE	1990		100	0,13	0,015	0,87	0,010	<0,002	0,13			
278	Gris, njure	SE	1991		78	0,13	0,037	0,31	0,014	0,003	0,20			
279	Gris, njure	SE	1992		79	0,13	0,042	0,69	0,012	0,002	0,086			
280	Gris, njure galt	SE	1993		5	0,18	0,045	0,43	0,008	0,005	0,011			
281	Gris, njure sugga	SE	1993		4	0,17	0,079	0,44	0,011	0,004	0,025			
282	Gris, njure	SE	1994		22	0,13	0,053	0,39	0,009	0,004	0,033			
283	Gris, njure galt	SE	1994		12	0,20	0,047	0,71	0,009	<0,002	0,019			
284	Gris, njure sugga	SE	1994		25	0,19	0,079	0,48	0,008	0,002	0,034			
285	Gris, njure	SE	1995		78	0,75	0,037	23,5	0,009	<0,001	0,12			

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys år	Kommentarer	n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Inlävsmat forts.														
286	Gris, njure	SE	1996		2	0,17	0,16	0,17	0,013	0,012	0,014			
287	Gris, njure	SE	1997		32	0,12	0,044	0,22	0,007	<0,002	0,027			
288	Gris, njure	SE	1998		1	0,069			0,004					
289	Gris, njure	SE	1999		90	0,092	0,013	0,76	0,008(43)	<0,004	0,054			
290	Gris, njure galt	SE	1999		7	0,073	0,026	0,13	0,008	<0,004	0,013			
291	Gris, njure kastrat	SE	1999		1	0,029			<0,004					
292	Gris, njure sugga	SE	1999		11	0,092	0,045	0,15	0,008	<0,004	0,020			
293	Hare, njure	FO	1980		1	0,34			0,67					
294	Häst, njure	SE	1995		17	18	4,2	31	0,099	0,008	0,87			
295	Kanin, njure	SE	1983		2	1,3	0,27	2,3	0,29	0,28	0,30			
296	Kalv, njure	SE Jämtlands län	1980		2	0,083	0,040	0,13	0,036	0,029	0,043			
297	Kalv, njure	SE Kristianstads län	1980		1	0,031			0,076					
298	Kalv, njure	SE Örebro län	1980		3	0,025	0,002	0,039	0,050	0,027	0,076			
299	Nöt, njure	SE	1980		15	0,24	0,062	0,83	0,11	0,056	0,22			
300	Nöt, njure	SE	1984		7	0,44	0,22	0,67	0,073	<0,003	0,13	<0,007(6)	<0,008	0,015
301	Nöt, njure	SE	1985		12	0,30	0,031	0,83	0,085	0,029	0,17	0,012	<0,008	0,065
302	Nöt, njure	SE	1986		11	0,38	0,064	0,94	0,081	0,042	0,18	0,015	<0,008	0,052
303	Nöt, njure	SE	1987		16	0,42	0,099	3,5	0,092	<0,004	0,29			
304	Nöt, njure	SE	1988		28	0,30	0,064	1,2	0,11	0,007	0,30			
305	Nöt, njure	SE	1989		31	0,48	0,053	6,4	0,071	<0,004	0,27			
306	Nöt, njure	SE	1990		83	0,29	0,023	2,4	0,068	0,014	0,19			
307	Nöt, njure	SE	1991		83	0,25	0,061	1,2	0,073	0,006	0,19			
308	Nöt, njure	SE	1992		81	0,29	0,062	0,84	0,063	0,022	0,23			
309	Nöt, njure hane	SE	1998		17	0,22	0,077	0,83	0,048	0,013	0,094			
310	Nöt, njure hona	SE	1998		22	0,55	0,064	1,7	0,049	0,022	0,095			
311	Nöt, njure kastrat	SE	1998		1	0,44			0,019					
312	Nöt, njure	SE	1999		30	0,62	0,18	1,4	0,051(18)	0,004	0,11			
313	Nöt, njure hona	SE	1999		3	0,41	0,36	0,46	0,045	0,031	0,056			
314	Ren, njure	SE	1999		1	2,5			0,15					
315	Rådjur, njure	SE	1981		2	6,9	4,8	9,0	0,091	0,068	0,11			
316	Rådjur, njure	SE	1988		1	9,6			0,081					
317	Älg, njure	SE	1979		1	5,3			1,3					
318	Älg, njure	SE	1980		3	1,4	0,41	3,2	0,10	0,052	0,17			

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys år	Kommentarer	n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Inälvsmat forts.														
319	Kalv, bräss	PL	1981		1	0,024			0,014					
320	Rådjur, hjärta	SE	1988		1				0,024					
Matfett														
321	Majsolja	SE	1978		1	<0,001			0,007					
322	Margarin		1978		1	<0,001			0,004					
323	Margarin	SE	1978		7	0,002	0,001	0,002	0,014	0,010	0,020			
324	Matolja	IT	1978		1	<0,001			0,006					
325	Matolja	SE	1978		1	<0,001			0,003					
326	Smör	SE	1976		8	0,025	0,001	0,045	0,064	0,008	0,13			
327	Smör	SE	1977		7	0,021	0,003	0,047	0,061	0,021	0,13			
328	Sojaolja		1978		1	<0,001			0,010					
Fil/yoghurt														
329	Lättfil, 0,5 %	SE	1977		4	0,001	0,001	0,001	0,008	0,005	0,014			
330	Standardfil, 3 %	SE	1977		4	0,001	0,001	0,001	0,006	0,004	0,008			
331	Fjällfil, 4,2 % fett	SE	2005		1	<0,001			<0,002					
332	Yoghurt	FR	1991		29	0,001	<0,001	0,006	0,005	<0,002	0,019			
333	Yoghurt	SE	1991		16	<0,001			0,003	<0,002	0,006			
334	Fruktyoghurt, <0,5 %	FI	2003		1	0,001			0,001					
335	Fruktyoghurt, 1,3 %	FR	2003		1	<0,001			0,001					
336	Fruktyoghurt, 5 %	SE	2003		1	0,001			0,002					
337	Vaniljyoghurt med tillbehör	SE	2003		1	<0,001			0,006					
338	Fjällyoghurt, smaksatta 3,6 % fett	SE	2005	Poolat	1	0,001			<0,002					
339	Fruktyoghurt, <0,5 %	SE	2006		2	0,001	0,001	0,002	<0,004					
Glass														
340	Glass	SE	1978		2				0,087	0,086	0,087			
341	Glass	SE	1988		5	<0,001			0,004	<0,001	0,009	0,004	<0,003	0,008
342	Mjukglass vanilj		2000		1	<0,001			<0,003					
343	Daimstrut	SE	2003		1	0,004			0,005					
344	Sandwichglass	SE	2003		1	0,007			0,008					
345	Glasspinne, fett 10 %		2005	Poolat	1	0,001			0,004					
346	Glasspinne, hallon o mjölk, fett 5,5 %	SE	2005		1	0,009			0,007					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Matlagningsprodukter, mejeri														
347	Creme fraiche, blue cheese 15 % fett	SE	2005		1	0,001			0,002					
348	Creme fraiche, smaksatta 13 % fett	SE	2005	Poolat	1	0,003			0,007					
349	Creme fraiche, smaksatta 28 % fett	SE	2005	Poolat	1	0,003			0,004					
350	Fraiche, 5 % fett	SE	2005	Poolat	1	<0,001			<0,003					
351	Lagalätt, 5 % fett		2004		1	0,001			<0,003					
352	Majonnäs, fettfri <0,5 % fett	SE	2005	Poolat	1	0,001			0,004					
353	Milda fraiche, 24 % fett	SE	2005		1	0,001			<0,003					
354	Milda kaffe, 10 % fett	SE	2005		1	<0,001			<0,003					
355	Milda mat, 15 % fett	SE	2005		1	0,001			<0,003					
356	Milda minimat, 7 % fett	SE	2005		1	<0,001			<0,002					
357	Vaniljvisp, 12 % fett	SE	2005		1	<0,001			0,004					
358	Milda visp, 20 % fett	SE	2005		1	<0,001			<0,003					
359	Sojagrädde		2005		1	0,001			<0,003					
Mjök														
360	Lättmjök, 0,5 %	SE	1977		4	0,001	0,001	0,001	0,005	0,003	0,006			
361	Lättmjök, 0,5 %	SE	1998		10	<0,001			<0,002					
362	Råmjök	SE	1981		1	0,001			0,004					
363	Skummjök	SE	1986		1	<0,001			<0,005					
364	Standardmjök, 3 %	SE	1977		4	0,001(3)	0,001	0,001	0,006(3)	0,003	0,009			
365	Standardmjök, 3 %	NL	1979	Konserv blylödd	2	<0,001			0,064	0,062	0,066			
366	Standardmjök, 3 %	SE	1992		15	<0,001(14)			<0,002					
367	Standardmjök, 3 %	SE	1998		10	<0,001			<0,002					
368	Tankbilsmjök	SE	2005		10	<0,002			<0,004	<0,004	0,007			
369	Tankbilsmjök	SE	2006		10	<0,002			<0,004					
370	Tankbilsmjök	SE	2007		10	<0,002			<0,004					
371	Tankbilsmjök	SE	2008		10	<0,002			<0,004					
372	Tankbilsmjök	SE	2009		10	<0,001			<0,006					
373	Tankbilsmjök	SE	2014		5	<0,001			<0,002			<0,004		
374	Tankbilsmjök	SE	2015		5	<0,001			<0,002					
375	Tormjök	SE	1978	Torr vara	2	0,029	0,028	0,030	0,008	0,006	0,010			
376	Tormjök	SE	1986	Torr vara	1	<0,001			<0,025					
377	Mjökdryck, jordgubb, 1,5 %	SE	2003		1	<0,001			<0,001					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Mjök forts.														
Ost														
378	Blåmögelost	DK	1995		1	0,002			0,004					
379	Blåmögelost	DE	1995		1	0,001			0,007					
380	Brie	FR	1995		1	0,002			0,010					
381	Camembert	FR	1995		1	0,002			0,017					
382	Creme chateau	SE	1995		1	0,001			0,002					
383	Dambo, hårdost	DK	1995		1	0,003			0,004					
384	Emmenthaler	FI	1995		1	<0,001			0,009					
385	Feta, färsk	DK	1995		1	0,002			0,015					
386	Färost	BG	1995		1	0,004			0,21					
387	Färskost		2000		1	<0,001			<0,003					
388	Getost	NO	1995		1	0,002			0,004					
389	Getost, typ chevré	FR	2004		1	0,001			0,009					
390	Gorgonzola	IT	1995		1	0,001			<0,015					
391	Grana cabre, hårdost	IT	1995		1	0,003			0,023					
392	Grevéost	SE	1995		1	0,003			0,003					
393	Gruyere, hårdost	CH	1995		1	0,003			0,009					
394	Halloumi		2004	Poolat	1	0,001			0,005					
395	Herrgårdsost	SE	1995		1	<0,001			0,006					
396	Hushållsost	SE	1995		1	<0,001			0,007					
397	Hårdost, rökt	NL	1995		1	0,002			0,017					
398	Keso, smaksatt salt		2004	Poolat	1	0,001			0,003					
399	Keso, smaksatt söt		2004	Poolat	1	<0,001			<0,003					
400	Kvibille ädel	SE	1995		1	<0,001			0,006					
401	Lavache qui rit	FR	2000		1	0,002			0,004					
402	Mjukost, mild	DK	1995		1	0,002			0,008					
403	Mjukost, mild		2005		1	<0,001			<0,003					
404	Mjukost, mild	SE	2005		1	0,001			<0,002					
405	Mozzarella	IT	1995		1	0,001			0,011					
406	Mozzarella, riven	DK	1995		1	0,001			0,007					
407	Ost	SE	1976		5	0,004	0,001	0,012	0,063	0,029	0,13			
408	Ost	SE	1977		4	0,008	0,002	0,023	0,049	0,013	0,079			
409	Philadelphiaost, extra light		2004		1	0,001			<0,003					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys			Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer	n	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Ost forts.														
410	Prästost	SE	1995		1	<0,001				0,006				
411	Västerbottenost	SE	1995		1	<0,001				0,008				
Ägg														
412	Ägg, Bovans	SE	2008		1	<0,001				0,004				
413	Ägg, Bovans, ekologiska	SE	2008		1	<0,001				0,005				
414	Ägg, Hy-line	SE	2008		1	<0,001				0,004				
415	Ägg, Hy-line, ekologiska	SE	2008		1	<0,001				0,004				
416	Ägg, LSL	SE	2008		1	<0,001				0,005				
417	Ägg, LSL, ekologiska	SE	2008		1	<0,001				0,003				
418	Ägg, gula	SE	1977		1	0,015				0,090				
419	Ägg, gula	SE	1977		4	0,008	0,005	0,013		0,083	0,060	0,100		
420	Ägg, gula	SE	1981		1	0,001				0,006				
421	Ägg, gula	SE	1998		5	<0,001				<0,001				
422	Ägg, gula pulver	SE	1986	Torr vara	1	<0,002				<0,020				
423	Ägg, gula, ekologiskt		2008		1	<0,001				<0,003				
424	Ägg, gula, konventionellt		2008		1	<0,001				<0,003				
425	Ägg, vita	SE	1981		12	0,001	<0,001	0,003		0,002	0,001	0,005		
426	Ägg, vita	SE	1998		5	<0,001				<0,001				
427	Ägg, vita pulver	SE	1986	Torr vara	1	0,002				0,020				
Alkoholfria drycker														
428	Apelsinsaft, drickfärdig		1982		3	0,001				0,003	0,002	0,005		
429	Aprikosnektar	TN	1974	Helkonserv	8					0,41	0,28	0,75		
430	Aprikosnektar	SE	1974	Glas	2					0,036	0,034	0,038		
431	Aprikosnektar	US California	1981	Konserv blylödd	1					0,32				
432	Aprikosnektar	US California	1982	Konserv blylödd	3					0,17	<0,075	0,29		
433	Blandsaft, hallon, koncentrat	SE	2014	Poolat	1	0,002				0,004				
434	Fruktdryck		2014	Poolat	1	<0,001				0,003				
435	Havredryck		2011		2	0,002	<0,001	0,003		<0,002			<0,004	
436	Havredryck	DE	2014	Poolat	1	0,003				0,019				
437	Havredryck, apelsin, mango	DE	2011		1	<0,001				<0,002			<0,004	
438	Julmust	SE	2014	Poolat	1	<0,001				0,004				
439	Kokosvatten		2014	Poolat	1	0,002				0,047				

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Alkoholfria drycker forts.														
440	Lingondricka, drickfärdig	SE Uppsala län	1982		3	0,001			0,007	0,006	0,008			
441	Läskedryck	SE Glas	1979		1	<0,001			0,002					
442	Läskedryck	SE Aluminium	1979		2	<0,001			0,002	0,002	0,002			
443	Läskedryck	SE Aluminium	1980		1	<0,001			0,002					
444	Läskedryck	SE Aluminium	1980		10	<0,001			0,005	0,001	0,012			
445	Läskedryck	SE Glas	1980		9	<0,001			0,008	0,002	0,022			
446	Mandeldryck	EU	2014	Poolat	1	<0,001			0,006					
447	Persikonektar	US California	1981	Konserv blylödd	1				0,25					
448	Persikonektar	US California	1982	Konserv blylödd	1				<0,075					
449	Risdryck		2011		1	0,005			<0,002			0,029		
450	Risdryck		2015		1	0,001			0,001			0,010		
451	Risdryck, calcium		2015		1	0,001			0,001			0,008		
452	Risdryck, calcium ekologisk		2015		2	0,001	0,0003	0,002	<0,002			0,009	0,007	0,011
453	Risdryck, ekologisk		2011		1	<0,001			<0,002			0,013		
454	Risdryck, ekologisk		2015		1	<0,001			<0,002			0,008		
455	Saft	SE Uppsala län	1982		3	0,001			0,005	0,004	0,006			
456	Sojadryck		2010		3	<0,006	<0,006	0,007	<0,002			<0,004		
457	Sojadryck	FI	2010		1	<0,006			<0,002			<0,004		
458	Sojadryck	AT	2010		1	0,007			<0,002			<0,004		
459	Sojadryck		2011		1	0,002			<0,002			<0,004		
460	Sojadryck	EU	2014	Poolat	1	0,004			0,021					
461	Sojadryck med calcium		2011		3	0,006	0,002	0,008	<0,002			<0,004		
462	Soursopnektar (taggannona, graviola)	PL	1977	Konserv blylödd	1				0,29					
463	Svart vinbärssaft, drickfärdig	SE Uppsala län	1982		3	0,001			0,007	0,005	0,010			
464	Tranbärsdryck, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,002			0,011					
Juice														
465	Aloe vera juice		2006	Poolat	5	0,001	<0,001	0,004	0,007	<0,003	0,021			
466	Ananasjuice, drickfärdig	US California	1981	Konserv blylödd	1				0,10					
467	Apelsin/grapefruktjuice	IL	1974	Konserv blylödd	4				1,3	0,30	2,3			
468	Apelsin/grapefruktjuice		1975	Konserv blylödd	3				0,13	0,09	0,20			
469	Apelsin/grapefruktjuice	IL	1975	Konserv blylödd	3				0,14	0,12	0,16			
470	Apelsin/grapefruktjuice	BE	1978	Konserv blylödd	4				0,43	0,23	0,73			

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Juice forts														
471	Apelsin/grapefruktjuice	IL	1978	Konserv blylödd	1				2,3					
472	Apelsin/grapefruktjuice		1980	Konserv blylödd	3				5,4	0,69	14			
473	Apelsin/grapefruktjuice	IL	1980	Konserv blylödd	1				0,34					
474	Apelsinjuice, drickfärdig		1980		4	<0,001			0,009	0,005	0,012			
475	Apelsinjuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	<0,001			0,003					
476	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1974	Konserv blylödd	3				0,45	0,43	0,47			
477	Apelsinjuice, koncentrat	US Florida	1974		1				0,10					
478	Apelsinjuice, koncentrat		1974		5				0,029	0,012	0,044			
479	Apelsinjuice, koncentrat	EG	1975	Konserv blylödd	4				0,14	0,13	0,15			
480	Apelsinjuice, koncentrat	GR	1975	Konserv blylödd	2				0,10	0,080	0,12			
481	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1975	Konserv blylödd	3				0,13	0,10	0,15			
482	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1975	Konserv blylödd	9				0,17	0,10	0,30			
483	Apelsinjuice, koncentrat	DE	1977	Konserv blylödd	6				0,24	0,16	0,37			
484	Apelsinjuice, koncentrat		1977		4	<0,001			0,019	<0,005	0,028			
485	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1978	Konserv blylödd	8				1,6	0,100	10			
486	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1979	Konserv blylödd	2				<0,075					
487	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1980	Konserv blylödd	4				0,26	0,18	0,36			
488	Apelsinjuice, koncentrat		1980		2	<0,005			0,035	0,012	0,058			
489	Apelsinjuice	IL	1981	Konserv heldragen	1	<0,001			0,006					
490	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1981	Konserv blylödd	4	<0,001			0,061	0,034	0,076			
491	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1981		2	<0,001			0,009	0,002	0,016			
492	Apelsinjuice, koncentrat	IT	1981	Konserv blylödd	1	<0,001			0,095					
493	Apelsinjuice, koncentrat	US Florida	1981		1	<0,001			0,022					
494	Apelsinjuice, koncentrat		1981		5	<0,001	<0,001	0,001	0,014	0,003	0,030			
495	Citronjuice	IL	1974	Konserv blylödd	1				0,60					
496	Citronjuice	GB	1974		2				0,026	0,024	0,028			
497	Citronjuice, koncentrat		1980		1	<0,005			0,068					
498	Druvjuice	US California	1981	Konserv blylödd	1				<0,050					
499	Druvjuice	FR	1987		2				0,040	0,038	0,042			
500	Druvjuice	DE	1987		1				0,044					
501	Druvjuice	FR	1989		1				0,080					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Juice forts.														
502	Grapefruktjuice, koncentrat	IL	1974		6				0,19	0,15	0,27			
503	Grapefruktjuice, koncentrat	GR	1975	Konserv blylödd	9				0,088	0,050	0,12			
504	Grapefruktjuice, koncentrat	IL	1975	Konserv blylödd	6				0,13	0,040	0,22			
505	Grapefruktjuice, koncentrat	IL	1978	Konserv blylödd	4				4,9	0,41	10,4			
506	Grapefruktjuice, koncentrat	IL	1980	Konserv blylödd	4				0,21	<0,004	0,53			
507	Grapefruktjuice	US Texas	1981		1	<0,001			0,012					
508	Grönsaksjuice, drickfärdig	US California	1981	Konserv blylödd	1				0,14					
509	Guavajuice, drickfärdig		1975	Konserv blylödd	4				0,20	0,18	0,23			
510	Juice	PE	1974		2				0,34	0,20	0,49			
512	Plommonjuice, drickfärdig	US California	1981	Konserv blylödd	1				0,14					
513	Tomatjuice, drickfärdig	IL	1974	Konserv blylödd	5				0,13	0,09	0,15			
514	Tomatjuice, drickfärdig	IL	1974	Konserv blylödd	5				0,20	0,15	0,32			
515	Tomatjuice, drickfärdig	IL	1974		6				0,14	0,080	0,28			
516	Tomatjuice, drickfärdig	CN	1974	Konserv blylödd	1				0,15					
517	Tomatjuice, drickfärdig	BG	1975	Konserv blylödd	1				0,25					
518	Tomatjuice, drickfärdig	US California	1981	Konserv blylödd	1				0,42					
519	Tropisk juice, drickfärdig		2014	Poolat	1	<0,001			0,028					
520	Äppeljuice, koncentrat	SE Stockholms län	1980		1	<0,005			0,10					
521	Äppeljuice, koncentrat	SE	1980		1	<0,005			0,068					
522	Äppeljuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	<0,001			0,016					
Kaffe/kakao/te														
523	Kaffe, drickfärdig		1982		3	0,001			0,004	0,003	0,006			
524	Kaffe, drickfärdig		2014	Poolat	1	<0,001			0,033					
525	Kaffe, torr vara		1978		6	0,005	0,003	0,007	0,031	0,020	0,054			
526	Kaffe, torr vara	TZ	1983	Konserv blylödd	1	0,001			0,030					
527	Kakao, torr vara		1978		3	0,12	0,095	0,17	0,050	0,030	0,074			
528	Kakao, torr vara		1989		3	0,11	0,060	0,21	0,033	0,013	0,044			
529	Kakao, torr vara		2005		8	0,081	0,064	0,095	0,057	0,036	0,077			
530	Drickchoklad, torr vara		2005	Poolat	8	0,016	0,010	0,026	0,024	0,019	0,030			

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys år	Kommentarer	n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kaffe/kakao/te forts														
531	Te	CN	1978		1	0,016			0,11					
532	Te	SU	1978		1	0,022			0,19					
533	Te	GB	1978		5	0,012	0,005	0,024	0,20	0,066	0,43			
534	Te, lemon blad		1978	Torr vara	1	0,026			0,24					
535	Te Drickfärdig		1982		3	<0,001			<0,001	<0,001	0,002			
Starksprit														
536	Gin, star 38	NO	2001		1	<0,001			<0,002					
537	Whisky, the famous grouse	GB	2001		1	<0,001			0,003					
538	Vodka, explorer	SE	2001		1	<0,001			<0,001					
Vin														
539	Rosévin Tavel Rose	FR	1982	Kork+Pb	1	0,002			0,053					
540	Rosévin Rose De Saint-Tropez	FR	1982	Kork+Plast	1	0,001			0,064					
541	Rosévin Cuve De Marcoul	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,006			0,035					
542	Rosévin Fleur De Provence	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,002			0,055					
543	Rosévin Rose D'anjou	FR	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,086					
544	Rosévin Vin Rose Superieur	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,001			0,062					
545	Rosévin Olympias Rose	GR	1982	Kork+Al	1	<0,001			0,086					
546	Rosévin Rose Of Carmel	IL	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,080					
547	Rosévin Rosatello	IT	1982	Kork+Pb	1	<0,001			0,12					
548	Rosévin Chiaretto	IT	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,080					
549	Rosévin Perlerose		1982	Skruvkapsyl+Al	1	<0,001			0,046					
550	Rosévin Mateus Rose	PT	1982	Kork+Pb	1	0,002			0,046					
551	Rosévin Faisca	PT	1982	Kork+Pb+Kaps	1	0,001			0,038					
552	Rosévin Barbier Rose	ES	1982	Kork+Pb	4	<0,001			0,068	0,059	0,076			
553	Rosévin Rosado Romeral	ES	1982	Kork+Plast	1	0,003			0,038					
554	Rosévin Vallerosa	ES	1982	Skruvkapsyl	1	0,006			0,051					
555	Rosévin Tunis Rose	TN	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,093					
556	Rött Vin Vigneron		1982	Snabbvin, hemlagad	1				0,051					
557	Rött Vin Algerie	DZ	1982	Skruvkapsyl	1	0,002			0,080					
558	Rött Vin Cruse	FR	1982	Kork+Al	1	0,002			0,12					
559	Rött Vin Bordeaux Rouge	FR	1982	Kork+Pb	5	0,001	0,001	0,002	0,080	0,060	0,096			
560	Rött Vin Kirvann	FR	1982	Kork+Pb	1	0,002			0,12					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Vin forts.														
561	Rött Vin Le Cardinal	FR	1982	Kork+Pb	1	0,002			0,038					
562	Rött Vin Le Vallon Hanappier	FR	1982	Kork+Pb	1	0,002			0,088					
563	Rött Vin Mouton Cadet	FR	1982	Kork+Pb	1	0,002			0,088					
564	Rött Vin Le Cardinal	FR	1982	Kork+Plast	2	0,003	0,002	0,004	0,056	0,040	0,072			
565	Rött Vin Chatelet	FR	1982	Skruvkapsyl	1				0,062					
566	Rött Vin Cotes Du Rhone	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,002			0,060					
567	Rött Vin Luberon	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,002			0,052					
568	Rött Vin Roussillon	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,001			0,063					
569	Rött Vin Saint Vincent	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,002			0,053					
570	Rött Vin Hellas	GR	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,11					
571	Rött Vin Brolio	ITI	1982	Kork+Pb	1	0,005			0,10					
572	Rött Vin Chianti 1979	IT	1982	Kork+Plast	1	0,002			0,11					
573	Rött Vin Valpolicella	IT	1982	Skruvkapsyl	1	0,003			0,11					
574	Rött Vin Aurora		1982	Skruvkapsyl	1	0,002			0,016					
575	Rött Vin Dao	PT	1982	Skruvkapsyl	1	0,001			0,089					
576	Rött Vin Oltina	RO	1982	Skruvkapsyl	1	0,004			0,075					
577	Rött Vin Parador	ES	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,054					
578	Rött Vin Vino Tinto	ES	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,073					
579	Rött Vin Egri Bikaver	HU	1982	Skruvkapsyl	1	0,002			0,10					
580	Rött Vin Zinfandel	US	1982	Kork+Plast	1	<0,001			0,03					
581	Rött Vin Lantvin Franskt	FR	1986	Skruvkapsyl	1				0,052	0,050	0,053			
582	Rött Vin Lantvin Italienskt	IT	1986	Skruvkapsyl	1				0,073	0,069	0,076			
583	Rött Vin Lantvin Spanskt	ES	1986	Skruvkapsyl	1				0,036	0,035	0,036			
584	Rött Vin California Red	US	1993	Skruvkapsyl	1				0,026					
585	Rött Vin Mendoza Tinto	AR	1993	Skruvkapsyl	1				0,046					
586	Rött vin Jacobs creek	AU	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,017					
587	Rött Vin Murray Valley	AU	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,021					
588	Rött Vin Sophia	BG	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,064					
589	Rött Vin Santa Emiliana	CL	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,048					
590	Rött Vin Chateau Cos D Estournel	FR	1993	Kork Pb Kapsel	1				0,060					
591	Rött Vin Gevrey-Chambertin	FR	1993	Kork Pb Kapsel	1				0,58					
592	Rött Vin Coteaux Du Languedoc	FR	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,037					
593	Rött Vin Chatelet	FR	1993	Skruvkapsyl	1				0,045					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Vin forts.														
594	Rött Vin Lantvin Franskt	FR	1993	Skruvkapsyl	1				0,047					
595	Rött Vin Adom-Atic Carmel	IL	1993	Skruvkapsyl	1				0,063					
596	Rött Vin Brunello Di Montalcino	IT	1993	Kork Pb Kapsel	1				0,038					
597	Rött Vin Bardolini Classico	IT	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,084					
598	Rött Vin Castel Del Monte	IT	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,043					
599	Rött Vin Chianti	IT	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,064					
600	Rött Vin Brolio Chianti Classico	IT	1993	Kork Sn Kapsel	1				0,042					
601	Rött Vin Chivite Reserva	ES	1993	Kork Pb Kapsel	1				0,044					
602	Rött Vin Imperial Reserva	ES	1993	Kork Pb Kapsel	1				0,030					
603	Rött Vin Campo Nuevo	ES	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,032					
604	Rött Vin Gran Feudo	ES	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,051					
605	Rött Vin Lantvin Spanskt	ES	1993	Skruvkapsyl	1				0,042					
606	Rött Vin Parador	ES	1993	Skruvkapsyl	1				0,054					
607	Rött Vin Vino Tinto	ES	1993	Skruvkapsyl	1				0,036					
608	Rött Vin Egri Bikaver	HU	1993	Skruvkapsyl	1				0,032					
609	Vitt Vin Traminer	HU	1993	Skruvkapsyl	1				0,029					
610	Rött Vin Deer Valley	US	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,038					
611	Rött Vin Forest Lake Vineyard	US	1993	Kork Sn Kapsel	1				0,022					
612	Vitt Vin Prins Ottonel	AT	1993	Skruvkapsyl	1				0,032					
613	Rött Vin Coteaux Du Languedoc	FR	2001		1	0,001			0,022					
614	Rött Vin Periquita	PT	2001		1	0,001			0,039					
615	Rött Vin Serlos L Laros Res		2001		1	<0,001			0,029					
616	Vitt Vin Misket Karlovo	BG	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,034					
617	Vitt Vin Calvet Dry	FR	1982	Kork+Al	2	<0,001			0,12	0,11	0,13			
618	Vitt Vin Prins Oliver	FR	1982	Kork+Al	1	0,001			0,067					
619	Vitt Vin Prins Ottonel	FR	1982	Kork+Al	1	0,001			0,061					
620	Vitt Vin Geisweiler	FR	1982	Kork+Pb	2	0,002	0,002	0,002	0,067	0,064	0,070			
621	Vitt Vin Rosechatel	FR	1982	Kork+Pb	2	<0,001			0,11	0,10	0,11			
622	Vitt Vin La Garonne	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,003			0,082					
623	Vitt Vin Val De Loire	FR	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,070					
624	Vitt Vin Vin Blanc Demi-Sec	FR	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,057					
625	Vitt Vin Frascati	IT	1982	Kork Plast+Al Kapsel	1	0,003			0,17					
626	Vitt Vin Melini Bianco	IT	1982	Kork+Plast	1	0,001			0,14					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Vin forts.														
627	Vitt Vin Soave	IT	1982	Skruvkapsyl	1	0,001			0,093					
628	Vitt Vin Tirnave	RO	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,074					
629	Vitt Vin Vino Blanco	ES	1982	Skruvkapsyl	1	0,001			0,056					
630	Vitt Vin Kir	SE	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,076					
631	Vitt Vin Beyaz	TR	1982	Skruvkapsyl	1	0,001			0,050					
632	Vitt Vin Gustav Adolf Schmitt	DE	1982	Kork+Plast	1	0,001			0,11					
633	Vitt Vin Liebfraumlch	DE	1982	Skruvkapsyl	1	0,004			0,062					
634	Vitt Vin Moselblumchen	DE	1982	Skruvkapsyl	1	0,005			0,062					
635	Vitt Vin Traminer	HU	1982	Skruvkapsyl	1	<0,001			0,078					
636	Vitt Vin Lantvin Portugisiskt	PT	1986	Skruvkapsyl	1				0,061	0,049	0,072			
637	Vitt Vin Lantvin Tyskt	DE	1986	Skruvkapsyl	1				0,052	0,049	0,055			
638	Vitt Vin Lantvin Österrikiskt	AT	1986	Skruvkapsyl	1				0,038	0,037	0,038			
639	Vitt Vin Mendoza Blanco	AR	1993	Skruvkapsyl	1				0,040					
640	Vitt Vin Rosemount Estate Semillon	AU	1993	Kork Pb Kapsel	1				0,033					
641	Vitt Vin Australian Muscat	AU	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,058					
642	Vitt Vin Green Pearl	AU	1993	Skruvkapsyl	1				0,023					
643	Vitt Vin Misket	BG	1993	Skruvkapsyl	1				0,055					
644	Vitt Vin Santa Emiliana	CL	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,085					
645	Vitt Vin La Garonne	FR	1993	Skruvkapsyl	1				0,071					
646	Vitt Vin Val De Loire	FR	1993	Skruvkapsyl	1				0,054					
647	Vitt Vin Vin Blanc Demi-Sec	FR	1993	Skruvkapsyl	1				0,060					
648	Vitt Vin Amabile Orvieto	IT	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,048					
649	Vitt Vin Ligorio Bianco	IT	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,032					
650	Vitt Vin Verdiccio	IT	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,034					
651	Vitt Vin Rene Barbier Kraliner	ES	1993	Kork Metallkapsel	1				0,023					
652	Vitt Vin Castillo De Liria	ES	1993	Skruvkapsyl	1				0,042					
653	Vitt Vin Liebfraumlch	DE	1993	Skruvkapsyl	1				0,053					
654	Vitt Vin Moselblumchen	DE	1993	Skruvkapsyl	1				0,054					
655	Vitt Vin Kenwood Sauvignon Blanc	US	1993	Kork Pb Kapsel	1				0,021					
656	Vitt Vin Chateau Ste Michelle	US	1993	Kork Plast+Al Kapsel	1				0,024					
657	Vitt Vin California White	US	1993	Skruvkapsyl	1				0,019					
658	Vitt Vin Black Tower	DE/EU	2001		1	0,001			0,026					
659	Vitt Vin California White	US	2001		1	0,001			0,012					

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg		
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Vin forts.														
660	Vitt Vin Madame Blanche		2001		1	<0,001			0,030					
Öl														
661	Öl, klass III		1976	Glas/blylödd burk	16	0,002	0,001	0,004	0,019	0,009	0,048			
662	Öl, klass I	SE	1980	Aluminium	1	<0,001			0,002					
663	Öl, klass II	SE	1980	Glas/plast	2	<0,001			0,002	0,001	0,002			
664	Öl, klass II	SE	1980	Aluminium	2	<0,001			0,006	0,004	0,007			
665	Öl, klass III	SE	1980	Aluminium	3	<0,001			0,006	0,001	0,015			
666	Öl, klass III	SE	1980	Glas	1	<0,001			0,003					
667	Öl, klass III		2001	Poolat	1	<0,001			<0,002					
668	Öl, klass III		2014	Poolat	1	<0,001			0,003					
Sojasås														
669	Sojasås	JP	1980		1	0,009			<0,009					
670	Sojasås	CN	1980		1	<0,003			<0,018					
671	Sojasås, söt		2004	Poolat	1	0,009			0,034					
Honung, socker														
672	Honung		1978		1	0,001			0,094					
673	Honung	AU	1978		1	0,002			0,098					
674	Honung	GR	1978		1	0,010			0,040					
675	Honung	MX	1978		1	<0,001			0,014					
676	Honung	SE Gbg:s o Bohus län	1978		1	0,003			0,096					
677	Honung	DE	1978		1	0,001			0,034					
678	Honung	HU	1978		1	0,006			0,052					
679	Honung	UY	1978		1	<0,001			0,014					
680	Honung	US+NL	1978		1	0,001			0,044					
681	Honung	SE Gotlands län	1999		3	<0,002			0,012	0,005	0,020			
682	Honung	SE Kristianstads län	1999		7	<0,002	<0,002	0,004	0,007	<0,003	0,029			
683	Honung	SE Malmöhus län	1999		1	<0,002			0,005					
684	Honung	SE	2000		5	0,003	<0,002	0,006	0,007	<0,004	0,015			
685	Honung	SE	2001		4	<0,002			0,009	<0,004	0,017			
686	Honung	SE Stockholms län	2001		1	<0,002			0,153					
687	Honung	SE	2003		5	<0,002			0,006	<0,004	0,010			

Fortsättning på tabell 10. Kadmium, bly och arsenik

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kadmium, Cd mg/kg			Bly, Pb mg/kg			Arsenik, As mg/kg			
			år	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Honung, socker forts.															
688	Honung	SE Göteb:s och Bohus län	2003		1	0,002			0,011						
689	Honung	SE Skåne län	2003		2	<0,002			0,048	0,005	0,091				
690	Honung	SE Stockholms län	2003		2	0,004	0,002	0,005	0,014	0,005	0,022				
691	Honung	SE Göteb:s och Bohus län	2004		2	0,001	0,001	0,001	<0,003						
692	Honung	SE Kalmar län	2004		1	0,001			0,021						
693	Honung	SE Skåne län	2004		2	<0,001	<0,001	0,001	0,006	0,005	0,006				
694	Honung	SE Stockholms län	2004		2	0,001	0,001	0,002	<0,003						
695	Honung	SE Södermanlands län	2004		1	0,001			0,061						
696	Honung	SE Uppsala län	2004		2	<0,001			0,005	<0,003	0,009				
697	Honung	SE Västernorrlands län	2004		1	0,001			<0,003						
698	Honung	SE	2014		10	0,001	<0,001	0,005	0,011	<0,002	0,042	<0,004			
699	Sirap, ljus	SE Malmöhus län	1978		2	0,014	0,009	0,018	0,062	0,022	0,10				
700	Strösocker	SE Malmöhus län	1985		5	0,001	<0,001	0,002	0,004(3)	<0,002	0,010				
Vegetariskt															
701	Vegetarisk burgare	SE	2015	Poolat	1	0,014			0,002						
702	Vegetarisk korv		2015	Poolat	1	0,020			0,013						
703	Vegetarisk pastej		2015	Poolat	1	0,005			0,006						
704	Tofutti		2006		1	0,002			<0,003						
Övrigt															
705	Dipmix, torrt pulver		2004	Poolat	1	0,025			0,048						
706	Jäst	SE	1978		2	0,016	0,015	0,016	0,18	0,18	0,18				
707	Sweet chili sås		2004	Poolat	1	0,005			0,029						
708	Teriyaki, japansk sås		2004	Poolat	1	0,004			0,005						

Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, tamdjur																	
5	Lamm, bog	SE	2011	Poolat	1	1,1			14			0,060			37		
6	Lamm, färs	SE	2011	Poolat	1	0,90			17			0,077			37		
7	Lamm, kotlett	SE	2011	Poolat	1	1,1			15			0,073			21		
8	Lamm, stek	SE	2011	Poolat	1	1,5			21			0,11			35		
9	Gris	SE Jämtlands län	1979		5							0,076	0,063	0,096	18	17	20
10	Gris	SE Kristianstads län	1979		8							0,096	0,085	0,13	19	14	30
11	Gris	SE Örebro län	1979		10							0,071	0,040	0,089	19	13	28
14	Gris	SE Gotlands län	1984		9	1,7	0,55	7,2							26	12	47
15	Gris	SE Hallands län	1984		21	0,76	0,45	1,3							19	11	45
16	Gris	SE Jönköpings län	1984		4	0,90	0,77	1,0							20	16	25
17	Gris	SE Kristianstads län	1984		87	0,86	0,44	1,8							26	10	53
18	Gris	SE Skaraborgs län	1984		4	0,74	0,61	0,92							18	14	23
19	Gris	SE Gotlands län	1985		3							0,077	0,058	0,091			
20	Gris	SE Hallands län	1985		8							0,10	0,060	0,16			
21	Gris	SE Jönköpings län	1985		1							0,095(					
22	Gris	SE Kristianstads län	1985		31							0,13	0,060	0,33			
28	Gris	SE Kristianstads län	1986		2							0,10	0,076	0,13			
34	Gris	DK	1991		3	0,74	0,67	0,82				0,095	0,078	0,12	21	16	30
35	Gris	HU	1991		4	0,71	0,37	0,95				0,092	0,073	0,11	26	15	40
36	Gris	US	1991		4	0,91	0,68	1,3				0,14	0,080	0,27	18	14	20
37	Gris, skinka	SE	1995		1	0,54						0,070			18		
40	Gris, filé	SE	2015	Poolat	1	0,93			9,7			0,13			20		
41	Gris, färs, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,71			8,8			0,087			25		
42	Gris, karré	SE	2015	Poolat	1	0,84			11			0,085			35		
43	Gris, kotlett	SE	2015	Poolat	1	0,55			5,8			0,064			19		
44	Gris, pulled pork	SE	2015	Poolat	1	1,0			13			0,54			27		
45	Gris, revbensspjäll	SE	2015	Poolat	1	0,78			9,0			0,088			26		
46	Gris, skinka innanlår	SE	2015	Poolat	1	0,92			8,1			0,19			22		
47	Gris, skinkstek	SE	2015	Poolat	1	0,91			12			0,10			30		
48	Gris, stekt fläsk, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,57			6,2			0,064			20		
49	Gris, ytterfilé	SE	2015	Poolat	1	0,39			4,8			0,059			16		

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, tamdjur forts.																	
50	Häst	BR	1981		1	1,7						0,13			16		
51	Häst	SE Örebro län	1981		3	1,2	0,97	1,5				0,081	0,048	0,12	31	12	54
52	Häst	SE	1981		1	1,7						0,10			26		
61	Nöt	SE Jämtlands län	1979		5							0,054	0,044	0,066	59	52	66
62	Nöt	SE Kristianstads län	1979		10							0,085(5)	0,046	0,11	39	31	60
63	Nöt	SE Örebro län	1979		10							0,064	0,034	0,097	42	19	55
64	Nöt	SE Gotlands län	1984		1	0,74									54		
65	Nöt	SE Hallands län	1984		1	1,1									50		
66	Nöt	SE Jönköpings län	1984		2	0,83	0,82	0,84							46	32	59
67	Nöt	SE Kristianstads län	1984		3	0,87	0,82	0,96							49	28	80
68	Nöt	SE Örebro län	1984		25	0,92	0,40	1,4	30	17	39	0,084	0,051	0,11	49	36	73
69	Nöt	SE Gotlands län	1985		2							0,070(1)					
70	Nöt	SE Hallands län	1985		2							0,14(1)					
71	Nöt	SE Jönköpings län	1985		3							0,14(1)					
72	Nöt	SE Kristianstads län	1985		4							0,057(2)	0,049	0,065			
83	Nöt	AU	1991		4	0,76	0,62	0,99				0,092	0,050	0,13	30	18	42
84	Nöt	DK	1991		1	0,62						0,088			24		
85	Nöt	YU	1991		4	0,59	0,43	0,72				0,051	0,038	0,062	38	34	43
86	Nöt	PL	1991		5	0,70	0,38	1,1				0,089	0,058	0,14	40	33	44
87	Nöt	HU	1991		4	0,73	0,37	0,98				0,081	0,038	0,10	40	32	47
88	Nöt	US	1991		1	0,78						0,085			26		
93	Nöt, corned beef	BR	1982	Konserv blylödd	2	0,63	0,51	0,75	21	20	22	0,11	0,11	0,11	38	30	47
94	Nöt, corned beef	BR	1982	Konserv blylödd	1	0,81			23			0,17			36		
95	Nöt, corned beef	RO	1982	Konserv blylödd	2	0,60	0,58	0,61	24	23	25	0,085	0,080	0,090	36	35	37
96	Nöt, kebabskött		2005	Poolat	1	0,61			18			1,4			30		
97	Nöt, entrecote hona	SE	2011	Poolat	1	0,54			24			0,034			45		
98	Nöt, entrecote kastrat	SE	2011	Poolat	1	0,62			19			0,061			38		
99	Nöt, filé	SE	2011	Poolat	1	0,87			23			0,088			26		
100	Nöt, färs	SE	2011	Poolat	3	0,59	0,55	0,64	21	19	23	0,064	0,061	0,070	52	49	57
101	Nöt, högreve hona	SE	2011	Poolat	1	0,80			30			0,056			75		
102	Nöt, högreve kastrat	SE	2011	Poolat	1	0,72			22			0,063			65		

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, tamdjur forts.																	
103	Nöt, innanlår	SE	2011	Poolat	1	0,94			29			0,085			42		
104	Nöt, rostbiff	SE	2011	Poolat	1	0,91			29			0,092			36		
105	Nöt, hamburgare, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,53			16			0,48			33		
119	Mula	BR	1981		3	1,5	1,3	1,7				0,18	0,12	0,23	44	26	75
Kött, vilt																	
106	Antilop	CN	1981		1	1,8						0,25			47		
107	Hare	CN	1981		1	3,7						0,47			10		
108	Hjort	YU	1981		1	1,6						0,16			52		
109	Hjort	CN	1981		1	1,2						0,086			36		
110	Hjort	NZ	1981		1	1,1						0,11			35		
112	Dovhjort, bog	SE	2011	Poolat	1	1,8			26			0,17			38		
113	Dovhjort, färs	SE	2011	Poolat	1	1,5			33			0,17			42		
114	Dovhjort, stek	SE	2011	Poolat	1	1,8			25			0,16			23		
115	Hjort, skav	SE	2011	Poolat	1	1,3			23			0,094			40		
116	Kronhjort, färs	SE	2011	Poolat	1	1,8			30			0,16			35		
118	Känguru	AU	1981		1	1,3						0,13			31		
121	Ren, bog	SE	2011	Poolat	1	2,4			37			0,24			53		
122	Ren, skav	SE	2011	Poolat	1	2,3			32			0,18			49		
123	Ren, stek	SE	2011	Poolat	1	2,9			34			0,27			28		
124	Rådjur, bog	SE	2011	Poolat	1	1,8			23			0,19			31		
125	Rådjur, stek	SE	2011	Poolat	1	2,1			26			0,21			25		
129	Vildsvin, bog	SE	2011	Poolat	1	1,3			18			0,097			33		
130	Vildsvin, stek	SE	2011	Poolat	1										25		
131	Vildsvin, ytterfilé	SE	2011	Poolat	1	1,4			14			0,091			24		
136	Älg	SE Jämtlands län	1979		3							0,14	0,12	0,17	38	34	46
137	Älg	SE Jönköpings län	1979		3							0,14	0,14	0,15	33	32	34
138	Älg	SE Stockholms län	1979		1							0,11			36		
139	Älg	SE Uppsala län	1979		2							0,16	0,14	0,18	38	23	53
140	Älg	SE	2007		2	1,4	1,2	1,6	30	30	31	<0,44	<0,41	0,44	50	40	61
141	Älg	SE	2007	Poolat	3	1,4	1,0	1,9	30	26	33	<0,40	<0,38	0,40	61	51	76

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, fågel																	
143	Duva	CN	1981		1	4,6						0,36			9,2		
144	Fasan	GB	1981		1	0,61						0,13			5,0		
146	Höna	SE Hallands län	1980		2	0,55	0,45	0,65				0,065	0,058	0,072	3,4	3,3	3,5
147	Höna	SE Kalmar län	1980		2	0,71	0,66	0,76				0,041	0,039	0,042	5,0	4,6	5,4
148	Höna	SE Västernorrlands län	1980		2	0,61	0,57	0,64				0,058	0,049	0,066	4,6	4,1	5,0
149	Kyckling	SE Blekinge län	1980		2	0,45	0,39	0,51				0,059	0,059	0,059	3,7	3,6	3,8
150	Kyckling	SE Gotlands län	1980		2	0,42	0,33	0,50				0,060	0,046	0,074	4,8	4,4	5,3
151	Kyckling	SE Hallands län	1980		2	0,54	0,52	0,56				0,043	0,042	0,043	4,9	4,8	5,1
152	Kyckling	SE Kalmar län	1980		2	0,49	0,46	0,51				0,053	0,034	0,072	4,7	4,6	4,8
153	Kyckling	SE Kristianstads län	1980		2	0,46	0,42	0,50				0,040	0,040	0,040	4,8	4,8	4,8
157	Kyckling, grillad	SE	2015	Poolat	1	0,54			9,1			0,25			14		
158	Kyckling, filé fryst	SE	2015	Poolat	1	0,25			3,6			0,10			6,6		
159	Kyckling, filé färsk	SE	2015	Poolat	1	0,31			4,3			0,12			7,8		
160	Pulled chicken	SE	2015	Poolat	1	0,58			7,3			0,67			10		
161	Järpe	CN	1981		1	0,97						0,17			4,1		
162	Kalkon, filé	SE	2011	Poolat	1	0,63			3,8			0,085			11		
163	Struts, rå	SE	2000		1	1,6			37			0,22			43		
164	Struts, stekt	SE	2000		1	2,1			42			0,28			44		
Chark																	
165	Blodpudding, tillagad	SE	2015	Poolat	1	1,2			179			7,2			8,1		
166	Gris, bacon lätt		2004	Poolat	1	0,51			5,8			<0,29			14		
167	Gris, bacon lätt, stekt		2004	Poolat	1	0,88			9,6			0,34			23		
168	Gris, bacon, tillagad	EU	2015	Poolat	1	0,47			4,9			0,075			16		
169	Gris, kassler, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,40			5,4			0,073			17		
170	Chorizo	SE	2006		1	0,90			10			1,9			20		
171	Falukorv	SE	1995		1	0,66						0,27			13		
172	Falukorv	SE	2015	Poolat	1	0,44			6,2			0,26			11		
173	Grillkorv	SE	1995		1	0,76						0,23			6,3		
174	Grillkorv	SE	2015	Poolat	1	0,57			6,1			0,19			7,3		
175	Hjortkorv	SE	2011	Poolat	1	1,1			25			0,68			32		
176	Kabanozywurst med vitlök	DE	1995		1	1,5						1,0			31		

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg			
			År	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Chark forts																		
177	Kryddkorv		2015	Poolat	1	0,57			9,7			0,56			15			
178	Kycklingkorv		2004		1	0,55			20			0,96			14			
179	Kycklingkorv		2004	Poolat	1	0,32			10			0,49			8,1			
180	Lammkorv	SE	2011	Poolat	1	0,96			24			0,97						
181	Lättkorv	SE	2006		1	0,55			8,7			0,31			15			
182	Prinskorv	SE	1995		1	0,59						0,27			15			
183	Prinskorv	SE	2006		1	0,51			7,8			<0,32			17			
184	Renkorv	SE	2011	Poolat	1	1,3			21			0,89			30			
185	Råkorv		2015	Poolat	1	0,70			9,1			0,36			20			
186	Salsicciakorv	IT	2004	Poolat	1	0,96			11			0,60			34			
187	Salsicciakorv, stekt	IT	2004	Poolat	1	1,3			16			0,61			47			
188	Varmkorv	SE	1995		1	0,69						0,46			9,5			
189	Varmkorv	SE	2006		1	0,55			9,1			1,2			15			
190	Varmkorv	SE	2015	Poolat	1	0,56			5,9			0,20			8,3			
191	Skinka, rökt	SE	2015	Poolat	1	0,55			6,2			0,083			16			
192	Skinka, lufttorkad		2004	Poolat	1	1,1			11			<0,28			34			
193	Häst/hamburgerkött	SE	1995		1	1,5						0,19			26			
194	Kalkon, tunna skivor	EU	2015	Poolat	1	0,25			3,5			0,073			11			
195	Medwurst	SE	2006		1	0,58			11			0,35			16			
196	Medwurst	SE	2015	Poolat	1	0,49			7,9			1,7			14			
197	Salami	SE	2006		1	0,79			17			2,2			44			
198	Salami, tunna skivor	SE	2015	Poolat	1	0,44			8,6			1,3			18			
202	Leverpastej	SE	1995		1	2,8						1,6			22			
203	Leverpastej, 3 % fett	SE	2004	Poolat	1	3,9			66			1,8			31			
204	Leverpastej	SE	2015	Poolat	1	2,0			75			1,1			22			
205	Renkött, kallrökt	SE	2011	Poolat	1	3,1			47			0,99			34			
206	Renkött, varmrökt	SE	2011	Poolat	1	2,5			41			0,19			55			
Inälvsmat																		
210	Gris, lever	SE	1976		15	19	4,6	71							98	58	163	
211	Gris, lever	SE	1980		15	7,6	3,5	11				2,05	1,5	3,2	116	46	244	
212	Gris, lever	SE	1984		126	9,0	0,90	29							74	28	160	
213	Gris, lever	SE	1985		44							3,0	2,3	4,7				

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Inälvsmat forts																	
214	Gris, lever	SE	1986		2							2,4	2,0	2,8			
224	Gris, lever	SE	2015	Poolat	1	7,3			233			3,4			88		
226	Hare, lever	SE	1978		1	5,4									36		
227	Hare, lever	SE	1983		2	3,7(1)			112	72	152	1,4	1,3	1,4	19	8,6	30
228	Hjort, lever	SE	2014		4												
229	Häst, lever	SE	1995		2	7,6	6,8	8,4							211	55	368
230	Kyckling, lever	SE Gotlands län	1980		2	3,8	3,2	4,3				2,4	2,2	2,6	25	24	27
231	Kyckling, lever	SE Hallands län	1980		2	3,6	3,5	3,7				2,5	2,5	2,6	26	26	26
232	Kyckling, lever	SE Kalmar län	1980		4	3,6	3,1	4,9				2,2	1,7	2,9	27	18	36
233	Kyckling, lever	SE Kristianstads län	1980		2	3,8	3,5	4,1				2,7	2,7	2,8	25	22	28
234	Kyckling, lever	SE Västernorrlands län	1980		2	4,9	4,2	5,6				3,8	3,5	4,1	44	44	45
236	Kyckling, lever	SE	2015	Poolat	1	3,0			121			3,0			27		
237	Kalv, lever	AU	1981		1	54						3,1			32		
238	Kalv, lever	SE	2015	Poolat	1	109			51			2,6			45		
239	Nöt, lever	SE	1980		26	44	5,8	100				1,7	0,73	2,4	50	26	189
240	Nöt, lever	PL	1981		1	2,0						1,3			40		
241	Nöt, lever	US	1981		1	1,4						3,4			32		
242	Nöt, lever	SE	1984		18	30	2,2	87	74(8)	38	132	2,9(12)	1,6	3,6	39	27	67
243	Nöt, lever	SE	1985		12							3,2(5)	2,7	4,3			
256	Ren, lever	SE	1982		13	28	3,7	66				1,6	0,71	2,5	24	14	34
257	Ren, lever	SE	1984		5	43	31	62	88,2	57	110	3,4(4)	2,6	4,6	26	20	28
260	Rådjur, lever	SE	1981		6	38	5,4	80				3,2	1,5	5,7	27	24	36
261	Rådjur, lever	SE	1988		1	17						3,1			26		
263	Älg, lever	SE	1979		1	54						3,5			35		
264	Älg, lever	SE	1980		75	3,2	90	34				3,1	0,77	5,4	31	10	165
265	Lamm, njure	SE	1981		4	3,0	2,9	3,1				0,92	0,86	1,0	26	20	34
269	Får, njure	SE	1995		4	3,3(3)	3,0	3,5							24	19	28
270	Gris, njure	SE	1980		15	7,3	3,4	15				0,81	0,40	1,4	25	17	33
271	Gris, njure	SE	1984		75	6,1	2,9	15							22	16	33
272	Gris, njure	SE	1985		44							1,5	1,0	2,3			
273	Gris, njure	SE	1986		2							1,5	1,4	1,6			
294	Häst, njure	SE	1995		3	6,2	4,8	7,2							34	33	36

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Inälvsmat forts																	
295	Kanin, njure	SE	1983		2	3,2	2,7	3,6	68	50	85	1,0	0,90	1,1	14	6,7	21
296	Kalv, njure	SE Jämtlands län	1980		2	3,5	2,8	4,2				0,64	0,55	0,73	23	20	26
297	Kalv, njure	SE Kristianstads län	1980		1	3,2						0,37			16		
298	Kalv, njure	SE Örebro län	1980		3	3,2	2,8	3,9				0,29	0,18	0,35	18	15	21
299	Nöt, njure	SE	1980		15	3,7	2,8	4,5				0,62	0,30	1,1	18	15	21
300	Nöt, njure	SE	1984		7	3,7	2,8	4,2	61(1)			1,0(1)			16	13	17
301	Nöt, njure	SE	1985		5							1,1	0,88	1,5			
315	Rådjur, njure	SE	1981		2	14	13	16				0,68	0,65	0,71	56	53	59
316	Rådjur, njure	SE	1988		1	11						2,0			40		
317	Älg, njure	SE	1979		1	3,1						2,3			25		
318	Älg, njure	SE	1980		3	3,1	2,5	3,8				2,8	2,5	3,3	25	21	34
319	Kalv, bräss	PL	1981		1	0,58						0,13			10		
320	Rådjur, hjärta	SE	1988		1	4,8						0,56			14		
Mattfett																	
321	Majsolja	SE	1978		1										0,31		
322	Margarin		1978		1										0,14		
323	Margarin	SE	1978		7										0,32	0,21	0,38
324	Matolja	IT	1978		1										0,05		
326	Smör	SE	1976		8										0,48	0,34	0,61
327	Smör	SE	1977		7										0,46	0,34	0,70
328	Sojaolja		1978		1										0,040		
Fil/yoghurt																	
329	Lättfil, 0,5 %	SE	1977		4										3,0	2,9	3,1
330	Standardfil, 3 %	SE	1977		4										3,0	3,0	3,1
331	Fjällfil, 4,2 % fett	SE	2005		1	<0,15			<0,46			<0,19			4,3		
334	Fruktyoghurt, <0,5 %	FI	2003		1	0,067			0,85			0,25			3,8		
335	Fruktyoghurt, 1,3 %	FR	2003		1	0,12			0,12			0,09			4,6		
336	Fruktyoghurt, 5 %	SE	2003		1	0,13			0,91			0,22			4,0		
337	Vaniljyoghurt med tillbehör Fjällyoghurt, smaksatta 3,6	SE	2003		1	0,39			0,70			0,24			3,8		
338	% fett	SE	2005	Poolat	1	<0,15			0,53			1,6			3,7		
339	Fruktyoghurt, <0,5 %	SE	2006		2	<0,28	<0,28	0,28	<0,78			0,63	0,62	0,64	4,2	3,5	4,8

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg			
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Glass																		
340	Glass	SE	1978		2											4,8	4,1	5,5
341	Glass	SE	1988		5	0,13	0,086	0,19				0,011	<0,003	0,016		3,9	2,6	5,8
342	Mjukglass vanilj		2000		1	0,24			1,5			0,13				3,8		
343	Daimstrut	SE	2003		1	0,89			9,4			1,2				4,2		
344	Sandwichglass	SE	2003		1	0,81			8,3			1,9				4,9		
345	Glasspinne, fett 10 %		2005	Poolat	1	0,28			2,0			<0,24				3,6		
346	Glasspinne, hallon o mjölk, fett 5,5 %	SE	2005		1	0,23			1,4			3,9				3,0		
Matlagningsprodukter, mejeri																		
Creme fraiche, blue cheese 15 % fett																		
347		SE	2005		1	<0,16			1,2			<0,20				5,3		
348	Creme fraiche, smaksatta 13 % fett	SE	2005	Poolat	1	0,23			3,8			0,53				3,4		
349	Creme fraiche, smaksatta 28 % fett	SE	2005	Poolat	1	<0,23			1,7			0,30				2,4		
350	Fraiche, 5 % fett	SE	2005	Poolat	1	<0,18			<0,52			<0,21				3,9		
351	Lagalätt, 5 % fett		2004		1	<0,20			<0,61			<0,25				3,9		
352	Majonnäs, fettfri <0,5 % fett	SE	2005	Poolat	1	<0,20			0,81			<0,25				0,42		
353	Milda fraiche, 24 % fett	SE	2005		1	<0,21			0,67			<0,25				2,5		
354	Milda kaffe, 10 % fett	SE	2005		1	<0,18			<0,53			<0,22				3,6		
355	Milda mat, 15 % fett	SE	2005		1	<0,18			<0,54			<0,22				1,6		
356	Milda minimat, 7 % fett	SE	2005		1	<0,17			<0,51			<0,21				1,3		
357	Vaniljvisp, 12 % fett	SE	2005		1	<0,19			<0,57			<0,23				5,3		
358	Milda visp, 20 % fett	SE	2005		1	<0,21			<0,62			<0,25				3,4		
359	Sojagrädde		2005		1	0,98			2,6			1,8				2,3		
Mjök																		
360	Lättmjök, 0,5 %	SE	1977		4											3,3	3,2	3,4
361	Lättmjök, 0,5 %	SE	1998		10	0,024(9)	<0,011	0,042	0,16	0,019	0,30	0,019	0,008	0,027		3,4	1,6	4,5
362	Råmjök	SE	1981		1	0,090			0,72							8,0		
363	Skummjök	SE	1986		1													
364	Standardmjök, 3 %	SE	1977		4											3,1	2,3	3,4
366	Standardmjök, 3 %	SE	1992		15	0,075	0,050	0,10	0,24	0,21	0,31	0,028	0,017	0,034		3,8	2,7	4,4
367	Standardmjök, 3 %	SE	1998		10	0,018	<0,017	0,044	0,20	0,10	0,43	0,020	0,010	0,032		3,3	1,9	4,5
375	Torrmjök	SE	1978	Torr vara	2											29	25	33
377	Mjöldryck, jordgubb, 1,5 %	SE	2003		1	0,033			<0,077			<0,038				4,0		

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Ost																	
378	Blåmögelost	DK	1995		1	0,23						0,11			128		
379	Blåmögelost	DE	1995		1	0,21						0,11			25		
380	Brie	FR	1995		1	0,24						0,26			2,9		
381	Camembert	FR	1995		1	0,29						0,28			33		
382	Creme chateau	SE	1995		1	0,26						0,19			4,8		
383	Dambo, hårdost	DK	1995		1	0,35						0,17			42		
384	Emmenthaler	FI	1995		1	9,6						0,27			55		
385	Feta, färsk	DK	1995		1	0,41						0,15			29		
386	Fårost	BG	1995		1	0,48						0,42			14		
387	Färskost		2000		1	0,20			1,2			0,12			6,4		
388	Getost	NO	1995		1	0,60						0,64			8,5		
389	Getost, typ chevre	FR	2004		1	0,80			6,8			0,30			9,3		
390	Gorgonzola	IT	1995		1	0,31						0,16			27		
391	Grana cabre, hårdost	IT	1995		1	9,9						0,25			54		
392	Grevéost	SE	1995		1	0,39						0,22			39		
393	Gruyere, hårdost	CH	1995		1	16						0,20			46		
394	Halloumi		2004	Poolat	1	0,33			4,6			0,30			30		
395	Herrgårdsost	SE	1995		1	0,42						0,21			40		
396	Hushållsost	SE	1995		1	0,34						0,22			43		
397	Hårdost, rökt	NL	1995		1	0,29						0,26			36		
398	Keso, smaksatt salt		2004	Poolat	1	0,26			1,3			0,37			4,3		
399	Keso, smaksatt söt		2004	Poolat	1	0,20			<0,54			<0,22			2,7		
400	Kvibille ädel	SE	1995		1	0,37						0,15			35		
401	Lavache qui rit	FR	2000		1	0,27			1,3			0,21			12		
402	Mjukost, mild	DK	1995		1	0,32						0,13			26		
403	Mjukost, mild		2005		1	0,24			0,6			<0,23			22		
404	Mjukost, mild	SE	2005		1	<0,16			1,5			<0,20			23		
405	Mozzarella	IT	1995		1	0,18						0,21			24		
406	Mozzarella, riven	DK	1995		1	0,49						0,18			46		
407	Ost	SE	1976		5										40	34	42
408	Ost	SE	1977		4										40	35	45
409	Philadelphiaost, extra light		2004		1	0,33			0,86			<0,25			5,5		

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Ost forts.																	
410	Prästost	SE	1995		1	0,34						0,18			35		
411	Västerbottenost	SE	1995		1	0,61						0,28			42		
Ägg																	
412	Ägg, Bovans	SE	2008		1	0,72			18			0,38			13		
413	Ägg, Bovans, ekologiska	SE	2008		1	0,73			20			0,56			13		
414	Ägg, Hy-line	SE	2008		1	0,67			17			0,49			13		
415	Ägg, Hy-line, ekologiska	SE	2008		1	0,76			18			0,58			13		
416	Ägg, LSL	SE	2008		1	0,67			16			0,36			13		
417	Ägg, LSL, ekologiska	SE	2008		1	0,75			23			0,55			14		
418	Ägg, gula	SE	1977		1										25		
419	Ägg, gula	SE	1977		4										24	21	27
420	Ägg, gula	SE	1981		1	0,51						0,66			9		
421	Ägg, gula	SE	1998		5	<0,033			45	41	48	0,73	0,54	0,93	25	23	27
422	Ägg, gula pulver	SE	1986	Torr vara	1	<0,20						1,6			58		
423	Ägg, gula, ekologiskt		2008		1	<0,21			37			1,2			34		
424	Ägg, gula, konventionellt		2008		1	<0,21			31			1,4			34		
425	Ägg, vita	SE	1981		12	0,22	0,15	0,32				<0,004			0,033	0,012	0,14
426	Ägg, vita	SE	1998		5	0,23	0,19	0,28	0,11	<0,024	0,32	0,010	<0,003	0,022	0,021	0,008	0,055
427	Ägg, vita pulver	SE	1986	Torr vara	1	1,6						0,40			1,2		
Alkoholfria drycker																	
428	Apelsinsaft, drickfärdig		1982		3	0,27	0,057	0,69							0,062	0,049	0,084
433	Blandsaft, hallon, koncentrat	SE	2014	Poolat	1	0,068			0,99			1,8			0,28		
434	Fruktdryck		2014	Poolat	1	0,13			0,72			1,8			0,43		
435	Havredryck		2011		2	0,19	0,15	0,22	0,69	0,54	0,85	0,41	0,16	0,67	0,43	0,25	0,62
436	Havredryck	De	2014	Poolat	1	0,29			1,5			1,5			0,93		
437	Havredryck, apelsin, mango	DE	2011		1	0,27			0,93			0,80			0,64		
438	Julmust	SE	2014	Poolat	1	0,11			<0,11			0,006			<0,12		
439	Kokosvatten		2014	Poolat	1	0,12			0,19			3,9			0,37		
440	Lingondricka, drickfärdig	SE Uppsala län	1982		3	0,36	0,19	0,68							0,15	0,14	0,17

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Alkoholfria drycker forts.																	
443	Läskedryck	SE	1980		1	0,10									0,030		
444	Läskedryck	SE	1980		10	0,045	0,010	0,24							0,069(9)	0,010	0,39
445	Läskedryck	SE	1980		9	0,062	0,010	0,20							0,045(8)	0,010	0,070
446	Mandeldryck	EU	2014	Poolat	1	0,15			0,53			0,24			0,40		
449	Risdryck		2011		1	0,094			0,78			0,70			0,49		
450	Risdryck		2015		1	0,025			0,63			0,43			0,31		
451	Risdryck, calcium		2015		1	0,079			0,56			0,45			0,23		
452	Risdryck, calcium ekologisk		2015		2	0,014	0,014	0,014	0,65	0,028	1,3	0,085	0,043	0,13	0,19	0,18	0,19
453	Risdryck		2011		1	0,051			0,11			0,22			0,26		
454	Risdryck ekologisk		2015		1	0,015			0,048			0,031			0,14		
455	Soft	SE Uppsala län	1982		3	0,32	0,13	0,68							0,26	0,21	0,35
456	Sojadryck		2010		3	0,84	0,70	1,0	3,1	2,8	3,4	1,7	1,5	2,1	2,1	1,9	2,4
457	Sojadryck	FI	2010		1				4,1			1,7			3,1		
458	Sojadryck	AT	2010		1	1,3			4,3			1,6			2,9		
459	Sojadryck		2011		1	0,90			3,3			2,0			2,3		
460	Sojadryck	EU	2014	Poolat	1	0,98			3,7			1,6			2,6		
461	Sojadryck med calcium		2011		3	1,2	1,0	1,4	5,2	4,2	6,5	1,7	1,6	2,0	3,0	2,2	3,8
463	Svart vinbärssaft, drickfärdig	SE Uppsala län	1982		3	0,42	0,017	1,2							0,13	0,11	0,17
464	Tranbärsdryck, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,052			0,506			2,0			0,13		
Juice																	
465	Aloe vera juice		2006	Poolat	5	<0,24	<0,24	0,26	<0,79	<0,72	0,79	0,92	<0,29	3,0	0,27	<0,17	0,33
474	Apelsinjuice, drickfärdig		1980		4	0,21	0,11	0,28							0,26	0,22	0,30
475	Apelsinjuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,30			0,78			0,29			0,27		
484	Apelsinjuice, koncentrat		1977		4	0,22	0,019	0,35	52	46	57	0,31	0,25	0,37	0,49	0,40	0,59
488	Apelsinjuice, koncentrat		1980		2	0,67	0,59	0,74							0,95	0,76	1,1
489	Apelsinjuice	IL	1981	Konserv heldragen	1	0,81						0,73			0,92		
490	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1981	Konserv blylödd	4	0,26	0,20	0,35				0,23	0,15	0,26	0,35	0,31	0,42
491	Apelsinjuice, koncentrat	IL	1981		2	0,62	0,36	0,88				0,39	0,15	0,62	0,65	0,41	0,88
492	Apelsinjuice, koncentrat	IT	1981	Konserv blylödd	1	0,87						0,29			0,81		
493	Apelsinjuice, koncentrat	US Florida	1981		1	1,2						0,57			1,1		
494	Apelsinjuice, koncentrat		1981		5	0,57	0,19	1,3				0,61	0,16	1,2	0,57	0,20	1,2

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys			Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg			
			År	Kommentarer	n	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Alkoholfria drycker forts.																		
497	Citronjuice, koncentrat		1980		1	1,5										0,66		
507	Grapefruktjuice	US Texas	1981		1	0,77						0,55				1,1		
519	Tropisk juice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,22			0,93			1,3				0,47		
520	Äppeljuice, koncentrat	SE Stockholms län	1980		1	0,15										0,94		
521	Äppeljuice, koncentrat	SE	1980		1	0,15										1,1		
522	Äppeljuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,077			0,83			0,35				<0,12		
Kaffe/kakao/te																		
523	Kaffe, drickfärdig		1982		3	0,17	0,14	0,19								0,12	0,11	0,14
524	Kaffe, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,042			0,13			0,73				0,16		
525	Kaffe, torr vara		1978		6											4,9	4,3	5,5
526	Kaffe, torr vara	TZ	1983	Konserv blylödd	1	0,27										3,4		
527	Kakao		1978	Torr vara	3											57	53	63
528	Kakao		1989	Torr vara	3	26	22	34				31	21	48		45	34	64
529	Kakao		2005	Torr vara	8	39	38	41	270	186	414	45	43	46		71	68	73
530	Drickchoklad, torr vara		2005	Poolat	8	9,0	7,1	10	76	60	92	9,1	7,5	10		15	12	17
531	Te	CN	1978		1											28		
532	Te	SU	1978		1											26		
533	Te	GB	1978		5											25	22	30
534	Te, lemon blad		1978	Torr vara	1											24		
535	Te, drickfärdig		1982		3	0,18	0,058	0,42								0,16	0,13	0,19
Starksprit																		
536	Gin, star 38	NO	2001		1	<0,040			<0,064			<0,008				<0,024		
537	Whisky, the famous grouse	GB	2001		1	0,18			<0,054			0,012				<0,021		
538	Vodka, explorer	SE	2001		1	<0,034			<0,055			<0,007				<0,021		
Vin																		
539	Rosévin Tavel Rose	FR	1982	Kork+Pb	1	0,47			2,7			0,83				0,27		
540	Rosévin Rose De Saint-Tropez	FR	1982	Kork+Plast	1	0,21			5,3			0,93				0,35		
541	Rosévin Cuve De Marcoul	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,083			2,4			0,72				0,18		
542	Rosévin Fleur De Provence	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,34			8,8			0,69				0,36		
543	Rosévin Rose D'anjou	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,12			11			0,30				0,14		
544	Rosévin Vin Rose Superieur	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,14			6,3			0,36				<0,12		

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
			År	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Vin forts.																	
545	Rosévin Olympias Rose	GR	1982	Kork+Al	1	0,65			8,8			1,18			0,44		
546	Rosévin Rose Of Carmel	IL	1982	Skruvkapsyl	1	0,64			11,0			1,73			0,53		
547	Rosévin Rosatello	IT	1982	Kork+Pb	1	0,19			2,4			0,33			0,15		
548	Rosévin Chiaretto	IT	1982	Skruvkapsyl	1	0,21			4,0			0,36			0,17		
549	Rosévin Perlerose		1982	Skruvkapsyl+Al	1	0,12			3,4			0,24			0,14		
550	Rosévin Mateus Rose	PT	1982	Kork+Pb	1	0,16			5,1			1,23			0,49		
551	Rosévin Faisca	PT	1982	Kork+Pb+Kaps	1	0,082			12			1,30			0,97		
552	Rosévin Barbier Rose	ES	1982	Kork+Pb	4	0,15	0,14	0,16	7,7	7,6	7,9	0,60	0,59	0,62	0,26	0,25	0,28
553	Rosévin Rosado Romeral	ES	1982	Kork+Plast	1	0,052			6,3			0,42			0,11		
554	Rosévin Vallerosa	ES	1982	Skruvkapsyl	1	0,056			8,3			0,44			0,27		
555	Rosévin Tunis Rose	TN	1982	Skruvkapsyl	1	0,86			7,1			0,24			0,32		
556	Rött Vin Vigneron		1982	Snabbvin, hemlagad	1	0,063			3,6			0,73			0,41		
557	Rött Vin Algerie	DZ	1982	Skruvkapsyl	1	0,12			1,1			<0,022			0,18		
558	Rött Vin Cruse	FR	1982	Kork+Al	1	0,32			8,8			1,35			1,1		
559	Rött Vin Bordeaux Rouge	FR	1982	Kork+Pb	5	0,25	0,24	0,27	6,7	6,3	7,2	1,2	1,1	1,2	0,30	0,27	0,32
560	Rött Vin Kirvann	FR	1982	Kork+Pb	1	0,39			13	13	13	1,2			1,7		
561	Rött Vin Le Cardinal	FR	1982	Kork+Pb	1	0,19			7,3			1,2			0,50		
562	Rött Vin Le Vallon Hanappier	FR	1982	Kork+Pb	1	0,18			6,7			1,0			1,0		
563	Rött Vin Mouton Cadet	FR	1982	Kork+Pb	1	0,24			8,1			1,4			1,2		
564	Rött Vin Le Cardinal	FR	1982	Kork+Plast	2	0,16	0,16	0,16	8,2	7,7	8,7	1,2	1,2	1,2	0,82	0,50	1,1
565	Rött Vin Chatelet	FR	1982	Skruvkapsyl	1				10			1,4			0,62		
566	Rött Vin Cotes Du Rhone	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,11			9,1			1,0			0,60		
567	Rött Vin Luberon	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,082			5,5			0,66			0,36		
568	Rött Vin Roussillon	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,050			7,1			0,84			0,58		
569	Rött Vin Saint Vincent	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,37			10			1,7			0,52		
570	Rött Vin Hellas	GR	1982	Skruvkapsyl	1	0,22			9,4			0,55			0,24		
571	Rött Vin Brolio	IT	1982	Kork+Pb	1	0,20			8,2			1,1			1,1		
572	Rött Vin Chianti 1979	IT	1982	Kork+Plast	1	0,34			6,9			1,0			0,62		
573	Rött Vin Valpolicella	IT	1982	Skruvkapsyl	1	0,19			8,3			0,72			0,40		
574	Rött Vin Aurora		1982	Skruvkapsyl	1	0,11			7,3			0,93			0,39		
575	Rött Vin Dao	PT	1982	Skruvkapsyl	1	0,45			8,8			1,8			0,67		

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Vin forts.																	
576	Rött Vin Oltina	RU	1982	Skruvkapsyl	1	0,12			8,0			0,67			0,24		
577	Rött Vin Parador	ES	1982	Skruvkapsyl	1	0,11			6,7			0,38			0,14		
578	Rött Vin Vino Tinto	ES	1982	Skruvkapsyl	1	0,13			6,1			0,25			0,10		
579	Rött Vin Egri Bikaver	HU	1982	Skruvkapsyl	1	0,12			7,3			0,40			0,35		
580	Rött Vin Zinfandel	USA	1982	Kork+Plast	1	0,054			4,1			1,1			0,57		
613	Rött Vin Coteaux Du Languedoc	FR	2001		1	0,034			4,9			1,8			0,72		
614	Rött Vin Periquita	PT	2001		1	0,042			4,2			1,6			0,70		
615	Rött Vin Serlos L Laros Res		2001		1	0,051			7,4			0,9			0,18		
616	Vitt Vin Misket Karlovo	BG	1982	Skruvkapsyl	1	0,17			4,7			0,4			0,08		
617	Vitt Vin Calvet Dry	FR	1982	Kork+Al	2	0,085	0,083	0,086	4,7	4,7	4,8	0,30	0,30	0,31	0,06	0,060	0,064
618	Vitt Vin Prins Oliver	FR	1982	Kork+Al	1	0,11			5,3			0,58			0,20		
619	Vitt Vin Prins Ottonel	FR	1982	Kork+Al	1	0,098			5,6			0,59			0,21		
620	Vitt Vin Geisweiler	FR	1982	Kork+Pb	2	0,066	0,061	0,07	7,8	7,6	8,1	0,92	0,92	0,92	0,50	0,46	0,54
621	Vitt Vin Rosechatel	FR	1982	Kork+Pb	2	0,38	0,36	0,39	12	12	12	0,57	0,57	0,57	0,29	0,29	0,29
622	Vitt Vin La Garonne	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,25			6,0			0,32			0,13		
623	Vitt Vin Val De Loire	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,15			4,7			0,46			0,09		
624	Vitt Vin Vin Blanc Demi-Sec	FR	1982	Skruvkapsyl	1	0,37			4,5			0,23			0,12		
625	Vitt Vin Frascati	IT	1982	Kork Plast+Al kapsel	1	0,29			3,4			0,34			0,21		
626	Vitt Vin Melini Bianco	IT	1982	Kork+Plast	1	0,27			6,9			0,44			0,32		
627	Vitt Vin Soave	IT	1982	Skruvkapsyl	1	0,32			3,9			0,22			0,21		
628	Vitt Vin Tirnave	RU	1982	Skruvkapsyl	1	0,16			4,9			0,40			0,24		
629	Vitt Vin Vino Blanco	ES	1982	Skruvkapsyl	1	0,18			3,7			0,05			0,09		
630	Vitt Vin Kir	SE	1982	Skruvkapsyl	1	0,17			7,8			0,56			0,30		
631	Vitt Vin Beyaz	TR	1982	Skruvkapsyl	1	0,67			3,3			1,0			0,69		
632	Vitt Vin Gustav Adolf Schmitt	DE	1982	Kork+Plast	1	0,47			7,8			1,4			1,0		
633	Vitt Vin Liebfraumilch	DE	1982	Skruvkapsyl	1	0,056			1,7			0,77			0,16		
634	Vitt Vin Moselblumchen	DE	1982	Skruvkapsyl	1	0,15			5,3			1,1			0,51		
635	Vitt Vin Traminer	HU	1982	Skruvkapsyl	1	0,22			3,0			0,14			0,14		
658	Vitt Vin Black Tower	DE/EU	2001		1	0,039			2,5			1,5			1,6		
659	Vitt Vin California White	US	2001		1	0,048			2,6			1,0			0,48		
660	Vitt Vin Madame Blanche		2001		1	0,038			2,3			1,0			0,68		

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys			Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg			
			År	Kommentarer	n	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Öl																		
662	Öl, klass I	SE	1980	Aluminium	1	0,050										0,020		
663	Öl, klass II	SE	1980	Glas/plast	2	0,025	0,020	0,030								0,035	0,010	0,060
664	Öl, klass II	SE	1980	Aluminium	2	0,060	0,060	0,060								0,030	0,020	0,040
665	Öl, klass III	SE	1980	Aluminium	3	0,040	0,040	0,040								0,017	0,010	0,020
666	Öl, klass III	SE	1980	Glas	1	0,050										0,030		
667	Öl, klass III		2001	Poolat	1	<0,041				<0,066		0,12				0,032		
668	Öl, klass III		2014	Poolat	1	0,054				<0,11		0,068				0,14		
Sojasås																		
671	Sojasås, söt		2004	Poolat	1	0,98				45		17	17	17		4,2		
Honung, socker																		
672	Honung		1978		1											3,1		
673	Honung	AU	1978		1											31		
674	Honung	GR	1978		1											1,7		
675	Honung	MX	1978		1											0,65		
676	Honung	SE Göteb:s och Bohus län	1978		1											3,6		
677	Honung	DE	1978		1											3,4		
678	Honung	HU	1978		1											3,8		
679	Honung	UY	1978		1											1,2		
680	Honung	US+NL	1978		1											2,2		
681	Honung	SE Gotlands län	1999		3	0,20	0,16	0,24	<2,1			0,28	0,24	0,32		0,66	0,58	0,71
682	Honung	SE Kristianstads län	1999		7	0,12	<0,080	0,21	<2,1			1,3	0,16	3,1		0,61	0,27	0,86
683	Honung	SE Malmöhus län	1999		1	0,10			<2,1			0,24	0,24	0,24		0,38		
684	Honung	SE	2000		5	0,21	<0,090	0,37	0,91	0,44	1,4	2,8	0,41	6,9		0,93	0,67	1,6
691	Honung	SE Göteb:s och Bohus län	2004		2	<0,21	<0,21	0,24	<0,62			6,9	6,1	7,8		0,84	0,58	1,1
692	Honung	SE Kalmar län	2004		1	0,45			0,95			1,8				0,65		
693	Honung	SE Skåne län	2004		2	<0,22			<0,65	<0,65	0,70	1,6	0,83	2,4		0,51	0,48	0,53
694	Honung	SE Stockholms län	2004		2	<0,21	<0,21	0,30	0,68	<0,63	1,1	2,0	0,98	3,1		0,49	0,48	0,49
695	Honung	SE Södermanlands län	2004		1	0,42			<0,62			0,90	0,90	0,90		4,5		
696	Honung	SE Uppsala län	2004		2	<0,21			<0,63			0,38	0,35	0,42		0,53	0,51	0,56
697	Honung	SE Västernorrlands län	2004		1	<0,23			<0,68			5,0	5,0	5,0		0,69		
699	Sirap, ljus	SE Malmöhus län	1978		2											0,51	0,12	0,90
700	Strösocker	SE Malmöhus län	1985		5	0,32	0,10	0,57	0,35(4)	<0,15	1,2	0,012	0,007	0,015		0,060	0,024	0,10

Fortsättning på Tabell 11. Koppar, järn, mangan och zink.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Koppar, Cu mg/kg			Järn, Fe mg/kg			Mangan, Mn mg/kg			Zink, Zn mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Vegetariskt																	
701	Vegetarisk burgare	SE	2015	Poolat	1	1,4			18			7,4			6,3		
702	Vegetarisk korv		2015	Poolat	1	1,9			177			7,2			9,6		
703	Vegetarisk pastej		2015	Poolat	1	0,70			13			5,6			20		
704	Tofutti		2006		1	0,41			4,2			0,32			1,0		
Övrigt																	
705	Dipmix, torr vara		2004	Poolat	1	1,4			18			3,5			11		
706	Jäst	SE	1978		2										22	22	23
707	Sweet chili sås		2004	Poolat	1	0,71			7,2			0,84			1,1		
708	Teriyaki, japansk sås		2004	Poolat	1	0,25			6,8			4,1			3,4		

Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg		
			År	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, tamdjur														
5	Lamm, bog	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033		
6	Lamm, färs	SE	2011	Poolat	1	0,004			0,014			<0,033		
7	Lamm, kotlett	SE	2011	Poolat	1	<0,0005			<0,008			<0,033		
8	Lamm, stek	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033		
12	Gris	RO	1980	Konserv blylödd	1				0,010					
13	Gris, picnicbog	Jugoslavien	1980	Konserv blylödd	1				0,013					
19	Gris	SE Gotlands län	1985		5				0,011	<0,001	0,024			
20	Gris	SE Hallands län	1985		23				0,006	<0,001	0,028			
21	Gris	SE Jönköpings län	1985		3				0,005	<0,001	0,009			
22	Gris	SE Kristianstads län	1985		38				0,021	<0,001	0,44			
23	Gris	SE Skaraborgs län	1985		2				0,004	0,002	0,006			
24	Gris	CN	1986		1							<0,003		
25	Gris	SE Gotlands län	1986		3							0,010	<0,003	0,024
26	Gris	SE Hallands län	1986		6							0,010	<0,003	0,027
28	Gris	SE Kristianstads län	1986		24							0,007	<0,002	0,028
29	Gris	SE Gotlands län	1987		4	<0,001								
30	Gris	SE Hallands län	1987		6	<0,001								
31	Gris	SE Jönköpings län	1987		1	<0,001								
32	Gris	SE Kristianstads län	1987		25	0,001	<0,001	0,012						
34	Gris	DK	1991		3	0,001	<0,001	0,001	0,003	<0,002	0,006	<0,006		
35	Gris	HU	1991		4	0,001	<0,001	0,003	0,003	<0,002	0,006	<0,007		
36	Gris	US	1991		4	0,002	<0,001	0,003	0,002	<0,002	0,004	<0,007		
37	Gris, skinka	SE	1995		1	<0,001			0,039			0,042		
40	Gris, filé	SE	2015	Poolat	1	<0,0005								
41	Gris, färs	SE	2015	Tillagad, poolat	1	<0,0005								
42	Gris, karré	SE	2015	Poolat	1	<0,0005								
43	Gris, kotlett	SE	2015	Poolat	1	<0,0005								
44	Gris, pulled pork	SE	2015	Poolat	1	0,006								
45	Gris, revbensspjäll	SE	2015	Poolat	1	0,0006								
46	Gris, skinka innanlår	SE	2015	Poolat	1	0,001								

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg			
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Kött, tamdjur															
47	Gris, skinkstek	SE	2015	Poolat	1	<0,0005									
48	Gris, stekt fläsk, tillagad	SE	2015	Poolat	1	<0,0005									
49	Gris, ytterfilé	SE	2015	Poolat	1	0,003									
68	Nöt	SE Örebro län	1984		18				0,014	0,005	0,048				
69	Nöt	SE Gotlands län	1985		2				0,002						
70	Nöt	SE Hallands län	1985		2				0,002						
71	Nöt	SE Jönköpings län	1985		3				0,012	0,004	0,020				
72	Nöt	SE Kristianstads län	1985		4				0,007	0,006	0,008				
73	Nöt	SE Skaraborgs län	1985		1				0,006						
74	Nöt	SE Gotlands län	1986		2							0,009	0,002	0,015	
76	Nöt	SE Jönköpings län	1986		1							<0,003			
77	Nöt	SE Kristianstads län	1986		2							0,018	<0,003	0,035	
78	Nöt	SE Gotlands län	1987		1	<0,001									
80	Nöt	SE Östergötlands län	1987		2	<0,001									
83	Nöt	AU	1991		4	0,004	0,003	0,004	<0,002			<0,008			
84	Nöt	DK	1991		1	0,002			<0,008			<0,006			
85	Nöt	YU	1991		4	0,001	<0,001	0,002	0,003	<0,002	0,008	<0,007			
86	Nöt	PL	1991		5	<0,002			0,006	<0,001	0,020	<0,007			
87	Nöt	HU	1991		4	0,002	<0,001	0,005	0,002	<0,002	0,006	0,007	<0,006	0,020	
88	Nöt	US	1991		1	0,002			0,004			<0,007			
96	Nöt, kebabskött		2005	Poolat	1	0,007			0,071			0,059			
97	Nöt, entrecote hona	SE	2011	Poolat	1	0,0007			<0,008			<0,033			
98	Nöt, entrecote kastrat	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033			
99	Nöt, filé	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033			
100	Nöt, färs	SE	2011	Poolat	3	0,001	0,001	0,001	0,009	<0,008	0,012	0,047	<0,033	0,11	
101	Nöt, högrek hona	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033			
102	Nöt, högrek kastrat	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033			
103	Nöt, innanlår	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033			
104	Nöt, rostbiff	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			0,035			
105	Nöt, hamburgare, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,002									

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg		
			År	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, vilt														
112	Dovhjort, bog	SE	2011	Poolat	1	0,002			<0,008			<0,033		
113	Dovhjort, färs	SE	2011	Poolat	1	0,001			0,013			<0,033		
114	Dovhjort, stek	SE	2011	Poolat	1	0,002			<0,008			<0,033		
115	Hjort, skav	SE	2011	Poolat	1	0,002			0,009			<0,033		
116	Kronhjort, färs	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033		
121	Ren, bog	SE	2011	Poolat	1	0,003			0,057			<0,033		
122	Ren, skav	SE	2011	Poolat	1	0,005			0,012			<0,033		
123	Ren, stek	SE	2011	Poolat	1	0,002			<0,008			<0,033		
124	Rådjur, bog	SE	2011	Poolat	1	0,002			<0,008			<0,033		
125	Rådjur, stek	SE	2011	Poolat	1	0,002			<0,008			<0,033		
129	Vildsvin, bog	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			0,042		
130	Vildsvin, stek	SE	2011	Poolat	1							<0,033		
131	Vildsvin, ytterfilé	SE	2011	Poolat	1	0,001			<0,008			0,036		
140	Älg	SE	2007		2	<0,006(3)	<0,006	0,007	<0,010			<0,019		
141	Älg	SE	2007	Poolat	3	<0,006			0,017	<0,009	0,044	<0,017		
Kött, fågel														
157	Kyckling, grillad	SE	2015	Poolat	1	0,003								
158	Kyckling, filé fryst	SE	2015	Poolat	1	0,002								
159	Kyckling, filé färsk	SE	2015	Poolat	1	0,001								
160	Pulled chicken	SE	2015	Poolat	1	0,005								
162	Kalkon, filé	SE	2011	Poolat	1	0,002			<0,008			<0,033		
163	Struts, rå	SE	2000		1	0,009			<0,004			<0,015		
164	Struts, stekt	SE	2000		1	0,012			0,004			<0,009		
Chark														
165	Blodpudding, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,005								
166	Gris, bacon lätt		2004	Poolat	1	0,008			0,36			0,063		
167	Gris, bacon lätt, stekt		2004	Poolat	1	0,013			0,51			0,099		
168	Gris, bacon, tillagad	SE	2015	Poolat	1	<0,0005								
169	Gris, kassler, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,001								

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg		
			År	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Chark forts.														
170	Chorizo	SE	2006		1	<0,005			0,021			0,051		
171	Falukorv	SE	1995		1	0,001			0,028			0,039		
172	Falukorv	SE	2015	Poolat	1	0,001								
173	Grillkorv	SE	1995		1	<0,001			0,038			0,024		
174	Grillkorv	SE	2015	Poolat	1	0,002								
175	Hjortkorv	SE	2011	Poolat	1	0,003			0,044			0,034		
176	Kabanozywurst med vitlök	DE	1995		1	0,004			0,057			0,049		
177	Kryddkorv		2015	Poolat	1	0,003								
178	Kycklingkorv		2004		1	<0,004			0,47			0,095		
179	Kycklingkorv		2004	Poolat	1	<0,004			0,042			0,038		
180	Lammkorv	SE	2011	Poolat	1	0,007			0,035					
181	Lättkorv	SE	2006		1	<0,005			0,087			0,027		
182	Prinskorv	SE	1995		1	0,001			0,026			0,032		
183	Prinskorv	SE	2006		1	<0,005			0,080			0,024		
184	Renkorv	SE	2011	Poolat	1	0,003			0,070			0,034		
185	Råkorv		2015	Poolat	1	0,002								
186	Salsicciakorv	IT	2004	Poolat	1	<0,004			0,038			0,031		
187	Salsicciakorv, stekt	IT	2004	Poolat	1	0,005			0,093			0,066		
188	Varmkorv	SE	1995		1	<0,001			0,028			0,029		
189	Varmkorv	SE	2006		1	<0,005			0,086			0,043		
190	Varmkorv	SE	2015	Poolat	1	0,001								
191	Skinka, rökt	SE	2015	Poolat	1	<0,001								
192	Skinka, lufttorkad		2004	Poolat	1	0,008			0,082			0,040		
193	Häst/hamburgerkött	SE	1995		1	0,003			0,016			0,21		
194	Kalkon, tunna skivor	EU	2015	Poolat	1	0,001								
195	Medwurst	SE	2006		1	<0,005			0,049			0,021		
196	Medwurst	SE	2015	Poolat	1	0,003								
197	Salami	SE	2006		1	<0,005			0,016			<0,013		
198	Salami, tunna skivor	SE	2015	Poolat	1	0,001								

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
	Chark forts.	SE												
202	Leverpastej	SE	1995		1	0,005			0,015			0,019		
203	Leverpastej, 3 % fett	SE	2004	Poolat	1	0,007			0,074			0,048		
204	Leverpastej	SE	2015	Poolat	1	0,004								
205	Renkött, kallrökt	SE	2011	Poolat	1	0,003			<0,008			<0,033		
206	Renkött, varmrökt	SE	2011	Poolat	1	0,005			0,078			<0,033		
	Inälvsmat													
213	Gris, lever	SE	1985		71				0,005	<0,001	0,024			
214	Gris, lever	SE	1986		34							0,010	<0,002	0,16
215	Gris, lever	SE	1987		36	0,010	0,002	0,023						
224	Gris, lever	SE	2015	Poolat	1	0,019								
229	Häst, lever	SE	1995		1							<0,008		
236	Kyckling, lever	SE	2015	Poolat	1	0,015								
238	Kalv, lever	SE	2015	Poolat	1	0,058								
243	Nöt, lever	SE	1985		7				0,012	0,001	0,068			
244	Nöt, lever	SE	1986		5							0,009	<0,002	0,023
245	Nöt, lever	SE	1987		3	0,043	0,019	0,074						
258	Ren, lever	SE	1986		1	0,17			0,006			0,010		
261	Rådjur, lever	SE	1988		1	0,075			0,054			<0,011		
263	Älg, lever	SE	1979		1				0,010					
269	Får, njure	SE	1995		3							0,009	<0,008	0,020
272	Gris, njure	SE	1985		71				0,006	<0,001	0,078			
273	Gris, njure	SE	1986		34							0,011	<0,002	0,076
274	Gris, njure	SE	1987		36	0,004	<0,001	0,011						
294	Häst, njure	SE	1995		2							<0,0082		
300	Nöt, njure	SE	1984		1				0,010					
301	Nöt, njure	SE	1985		7				0,0097	0,001	0,049			
302	Nöt, njure	SE	1986		5							0,0155	<0,003	0,035
303	Nöt, njure	SE	1987		3	0,0083	0,003	0,010						

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Inälvsmat forts.														
316	Rådjur, njure	SE	1988		1	0,032			0,023			<0,011		
317	Älg, njure	SE	1979		1				0,010					
320	Rådjur, hjärta	SE	1988		1	0,008			0,031			<0,011		
Fil/yoghurt														
331	Fjällfil, 4,2 % fett	SE	2005		1	<0,003			<0,004			<0,008		
332	Yoghurt	FR	1991		29				0,015	0,003	0,077	0,025	0,005	0,12
333	Yoghurt	SE	1991		16				0,006	<0,001	0,019	0,075	<0,003	0,43
334	Fruktyoghurt, <0,5 %	FI	2003		1	0,005			0,011			0,014		
335	Fruktyoghurt, 1,3 %	FR	2003		1	0,002			0,008			<0,006		
336	Fruktyoghurt, 5 %	SE	2003		1	0,002			0,028			0,021		
337	Vaniljyoghurt med tillbehör	SE	2003		1	0,004			0,011			0,039		
338	Fjällyoghurt, smaksatta 3,6 % fett	SE	2005	Poolat	1	<0,003			<0,004			0,008		
339	Fruktyoghurt, <0,5 %	SE	2006		2	0,009	<0,005	0,016	<0,007	<0,007	0,010	0,015	0,014	0,017
Glass														
341	Glass	SE	1988		5	<0,001			0,010	0,004	0,016	0,042	0,026	0,065
342	Mjukglass vanilj		2000		1	<0,003			0,14			0,10		
343	Daimstrut	SE	2003		1	0,019			0,082			0,17		
344	Sandwichglass	SE	2003		1	0,016			0,079			0,18		
345	Glasspinne, fett 10 %		2005	Poolat	1	<0,004			0,024			0,043		
346	Glasspinne, hallon o mjölk, fett 5,5 %	SE	2005		1	0,012			0,033			0,13		
Matlagningsprodukter, mejeri														
347	Crème fraîche, blue cheese 15 % fett	SE	2005		1	<0,003			0,021			<0,011		
348	Crème fraîche, smaksatta 13 % fett	SE	2005	Poolat	1	0,008			0,027			0,11		
349	Crème fraîche, smaksatta 28 % fett	SE	2005	Poolat	1	0,004			0,015			0,030		
350	Fraiche, 5 % fett	SE	2005	Poolat	1	<0,003			<0,005			<0,009		
351	Lagalätt, matlagningsgrädde, 5 % fett		2004		1	<0,004			0,011			<0,011		
352	Majonnäs, fettfri <0,5 % fett	SE	2005	Poolat	1	0,006			0,033			0,035		
353	Milda fraiche, 24 % fett	SE	2005		1	<0,004			0,007			<0,011		
354	Milda kaffe, 10 % fett	SE	2005		1	<0,003			0,005			<0,009		
355	Milda mat, 15 % fett	SE	2005		1	<0,003			0,011			<0,012		
356	Milda minimat, 7 % fett	SE	2005		1	<0,003			<0,005			<0,009		

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Matlagningsprodukter, mejeri forts.														
357	Vaniljvisp, 12 % fett	SE	2005		1	<0,004			<0,005			<0,010		
358	Milda visp, 20 % fett	SE	2005		1	<0,004			0,008			<0,011		
359	Sojagrädde		2005		1	<0,004			0,010			<0,010		
Mjök														
361	Lättmjök, 0,5 %	SE	1998		10	0,001	<0,001	0,002	0,004	<0,002	0,007	<0,004	<0,004	0,006
363	Skummjök	SE	1986		1				<0,005			0,007		
366	Standardmjök, 3 %	SE	1992		15	0,003	<0,001	0,010	0,001	<0,001	0,003	<0,002		
367	Standardmjök, 3 %	SE	1998		10	<0,001			0,006	<0,001	0,016	0,004	<0,003	0,010
376	Torrmjök	SE	1986	Torr vara	1				<0,025			<0,025		
377	Mjöldryck, jordgubb, 1,5 %	SE	2003		1	0,002			<0,002			<0,007		
Ost														
378	Blåmögelost	DK	1995		1	0,003			0,033			0,015		
379	Blåmögelost	DE	1995		1	0,008			<0,004			<0,013		
380	Brie	FR	1995		1	0,003			0,006			<0,008		
381	Camembert	FR	1995		1	0,005			0,012			0,017		
382	Creme chateau	SE	1995		1	0,001			0,012			0,014		
383	Dambo, hårdost	DK	1995		1	0,003			0,007			0,026		
384	Emmenthaler	FI	1995		1	<0,003			<0,004			<0,011		
385	Feta, färsk	DK	1995		1	0,005			<0,003			<0,012		
386	Fårost	BG	1995		1	0,002			0,022			0,019		
387	Färskost		2000		1	<0,004			0,005			<0,013		
388	Getost	NO	1995		1	<0,003			0,047			0,085		
389	Getost, typ chevre	FR	2004		1	0,010			0,017			0,025		
390	Gorgonzola	IT	1995		1	<0,003			<0,004			<0,013		
391	Grana cabre, hårdost	IT	1995		1	<0,002			0,003			<0,012		
392	Grevéost	SE	1995		1	0,002			0,002			<0,006		
393	Gruyere, hårdost	CH	1995		1	0,005			0,011			<0,014		
394	Halloumi		2004	Poolat	1	0,008			0,010			0,37		
395	Herrgårdsost	SE	1995		1	<0,001			0,006			0,010		
396	Hushållsost	SE	1995		1	0,002			0,004			0,007		
397	Hårdost, rökt	NL	1995		1	0,005			0,57			0,044		

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg		
			År	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Ost forts.														
398	Keso, smaksatt salt		2004	Poolat	1	<0,003			0,026			<0,009		
399	Keso, smaksatt söt		2004	Poolat	1	<0,003			0,023			0,013		
400	Kvibille ädel	SE	1995		1	<0,001			0,006			<0,006		
401	Lavache qui rie	FR	2000		1	0,006			0,030			0,025		
402	Mjukost, mild	DK	1995		1	0,004			0,015			<0,012		
403	Mjukost, mild		2005		1	0,009			0,016			0,031		
404	Mjukost, mild	SE	2005		1	0,007			0,021			0,042		
405	Mozzarella	IT	1995		1	0,004			0,088			<0,011		
406	Mozzarella, riven	DK	1995		1	0,003			0,022			0,024		
409	Philadelphiaost, extra light		2004		1	<0,004			0,063			0,032		
410	Prästost	SE	1995		1	0,003			0,005			<0,007		
411	Västerbottenost	SE	1995		1	<0,001			0,005			0,011		
Ägg														
412	Ägg, Bovans	SE	2008		1	0,008			0,020			<0,011		
413	Ägg, Bovans, ekologiska	SE	2008		1	0,033			<0,006			<0,011		
414	Ägg, Hy-line	SE	2008		1	0,015			0,009			<0,012		
415	Ägg, Hy-line, ekologiska	SE	2008		1	0,021			<0,006			<0,012		
416	Ägg, LSL	SE	2008		1	0,012			<0,007			<0,013		
417	Ägg, LSL, ekologiska	SE	2008		1	0,018			<0,007			<0,012		
421	Ägg, gula	SE	1998		5	0,001	<0,001	0,003	<0,002			<0,005	<0,005	0,007
422	Ägg, gula pulver	SE	1986	Torr vara	1				0,030			0,20		
423	Ägg, gula, ekologiskt		2008		1	0,017			<0,006			<0,011		
424	Ägg, gula, konventionellt		2008		1	0,018			<0,006			<0,011		
426	Ägg, vita	SE	1998		5	0,001	<0,001	0,001	<0,001			<0,003		
427	Ägg, vita pulver	SE	1986	Torr vara	1							0,14		
Alkoholfria drycker														
433	Blandsaft, hallon, koncentrat	SE	2014	Poolat	1	0,003			0,008			0,047		
434	Fruktdryck		2014	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033		
435	Havredryck		2011		2	0,001	0,001	0,002	0,012	0,011	0,013	0,12	0,12	0,14
436	Havredryck	DE	2014	Poolat	1	0,002			0,019			0,17		
437	Havredryck, apelsin och mango	De	2011		1	0,001			<0,008			0,094		

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Alkoholfria drycker forts.														
438	Julmust	SE	2014	Poolat	1	<0,001			<0,008			<0,033		
439	Kokosvatten		2014	Poolat	1	0,001			<0,008			0,045		
446	Mandeldryck	EU	2014	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033		
449	Risdryck		2011		1	0,002			0,022			<0,033		
450	Risdryck		2015		1	0,002			0,005			0,052		
451	Risdryck, calcium		2015		1	0,001			0,004			0,033		
452	Risdryck, calcium ekologisk		2015		2	<0,001	0,0001	0,0006	0,002	0,001	0,002	0,014	0,007	0,021
453	Risdryck, ekologisk		2011		1	<0,001			<0,008			0,044		
454	Risdryck, ekologisk		2015		1	<0,001			0,002			0,006		
456	Sojadryck		2010		3	0,003	0,003	0,004	0,028	<0,008	0,065	0,21	0,064	0,285
457	Sojadryck	FI	2010		1	0,008						0,52		
458	Sojadryck	AT	2010		1	0,010			<0,008			0,37		
459	Sojadryck		2011		1	0,003			<0,008			0,21		
460	Sojadryck	EU	2014	Poolat	1	0,004			<0,008			0,17		
461	Sojadryck med calcium		2011		3	0,008	0,005	0,010	0,015	<0,008	0,033	0,31	0,13	0,52
464	Tranbärsdryck, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033		
Juice														
465	Aloe vera juice		2006	Poolat	5	<0,005			0,014	<0,007	0,037	0,019	<0,012	0,028
475	Apelsinjuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,002			<0,008			<0,033		
484	Apelsinjuice		1977		4				0,009	0,005	0,012			
519	Tropisk juice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,003			0,010			<0,033		
522	Äppeljuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,001			<0,008			<0,033		
Kaffe/kakao/te														
524	Kaffe, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,004			<0,008			<0,033		
527	Kakao		1978	Torr vara	3							6,9	6,0	8,3
528	Kakao		1989	Torr vara	3	0,72	0,47	0,90	1,5	0,16	3,2	5,4	4,0	7,2
Starksprit														
536	Gin, star 38	NO	2001		1	<0,002			<0,002			<0,008		
537	Whiskey, the famous grouse	GB	2001		1	0,001			0,010			0,008		
538	Vodka, explorer	SE	2001		1	<0,001			0,016			0,012		

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Vin														
613	Rött Vin Coteaux Du Languedoc	FR	2001		1	0,006			0,015			0,025		
614	Rött Vin Periquita	PT	2001		1	0,006			0,032			0,035		
615	Rött Vin Serlos L Laros Res		2001		1	0,007			0,026			0,020		
658	Vitt Vin Black Tower	DE/EU	2001		1	0,008			0,011			0,029		
659	Vitt Vin California White	US	2001		1	0,005			0,014			0,016		
660	Vitt Vin Madame Blanche		2001		1	0,006			0,030			0,024		
Öl														
667	Öl, klass III		2001	Poolat	1	<0,002			0,003			<0,008		
668	Öl, klass III		2014	Poolat	1	<0,001			<0,008			<0,033		
Sojasås														
671	Sojasås, söt		2004	Poolat	1	0,20			0,14			0,50		
Honung, socker														
681	Honung	SE Gotlands län	1999		3	<0,003			<0,021			0,044	<0,015	0,10
682	Honung	SE Kristianstads län	1999		7	0,003	<0,003	0,006	<0,021			0,028	<0,014	0,049
683	Honung	SE Malmöhus län	1999		1	<0,003			<0,021			<0,015		
684	Honung	SE	2000		5	0,008	<0,004	0,027	0,011(3)	<0,005	0,020	0,070	<0,018	0,19
691	Honung	SE Göteb:s och Bohus län	2004		2	<0,004			<0,097			<0,052		
692	Honung	SE Kalmar län	2004		1	0,004			<0,098			<0,052		
693	Honung	SE Skåne län	2004		2	0,005	<0,004	0,007	<0,104			<0,057	<0,057	0,064
694	Honung	SE Stockholms län	2004		2	0,006	0,004	0,008	<0,097			<0,052		
695	Honung	SE Södermanlands län	2004		1	<0,004			<0,098			<0,052		
696	Honung	SE Uppsala län	2004		2	<0,004			<0,099			<0,053		
697	Honung	SE Västernorrlands län	2004		1	0,005			<0,11			0,11		
700	Strösocker	SE Malmöhus län	1985		5				0,005	<0,002	0,020			

Fortsättning på Tabell 12. Kobolt, krom och nickel.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kobolt (Co), mg/kg			Krom (Cr), mg/kg			Nickel (Ni), mg/kg			
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Vegetariskt															
704	Tofutti		2006		1	<0,004			0,055			0,23			
Övrigt															
705	Dipmix, torr vara		2004	Poolat	1	0,055			0,10			0,21			
706	Jäst	SE	1978		2				0,008	0,007	0,008				
707	Sweet chili sås		2004	Poolat	1	0,007			0,092			0,061			
708	Teriyaki, japansk sås		2004	Poolat	1	0,007			0,018			0,23			

Tabell 13. Molybden och selen.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Molybden, Mo mg/kg			Selen, Se mg/kg		
			År	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Kött, tamdjur											
5	Lamm, bog	SE	2011	Poolat	1	0,025					
6	Lamm, färs	SE	2011	Poolat	1	0,030					
7	Lamm, kotlett	SE	2011	Poolat	1	0,015					
8	Lamm, stek	SE	2011	Poolat	1	0,018					
19	Gris	SE Gotlands län	1985		5				0,086	0,061	0,12
20	Gris	SE Hallands län	1985		23				0,087	0,043	0,13
21	Gris	SE Jönköpings län	1985		3				0,10	0,092	0,11
22	Gris	SE Kristianstads län	1985		39				0,099	0,068	0,15
23	Gris	SE Skaraborgs län	1985		2				0,11	0,10	0,10
34	Gris	DK	1991		3				0,14	0,12	0,16
35	Gris	HU	1991		4				0,10	0,087	0,12
36	Gris	US	1991		4				0,32	0,12	0,82
40	Gris, filé	SE	2015	Poolat	1	0,009			0,14		
41	Gris, färs, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,011			0,10		
42	Gris, karré	SE	2015	Poolat	1	0,011			0,12		
43	Gris, kotlett	SE	2015	Poolat	1	0,005			0,17		
44	Gris, pulled pork	SE	2015	Poolat	1	0,023			0,099		
45	Gris, revbensspjäll	SE	2015	Poolat	1	0,011			0,12		
46	Gris, skinka innanlår	SE	2015	Poolat	1	0,010			0,11		
47	Gris, skinkstek	SE	2015	Poolat	1	0,012			0,21		
48	Gris, stekt fläsk, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,007			0,092		
49	Gris, ytterfilé	SE	2015	Poolat	1	0,010			0,11		
69	Nöt	SE Gotlands län	1985		1				0,011		
70	Nöt	SE Hallands län	1985		1				0,031		
71	Nöt	SE Jönköpings län	1985		2				0,012	0,006	0,018
72	Nöt	SE Kristianstads län	1985		2				0,042	0,036	0,048
73	Nöt	SE Skaraborgs län	1985		1				0,060		
83	Nöt	AU	1991		4				0,17	0,12	0,22
84	Nöt	DK	1991		1				0,13		
85	Nöt	Jugoslavien	1991		4				0,047	<0,015	0,074
86	Nöt	PL	1991		5				<0,013	<0,013	0,031
87	Nöt	HU	1991		4				0,039	<0,014	0,068

Fortsättning på Tabell 13. Molybden och selen.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Molybden, Mo mg/kg			Selen, Se mg/kg			
			År	Kommentarer		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	
Kött, tamdjur												
88	Nöt	US	1991		1						0,19	
97	Nöt, entrecote hona	SE	2011	Poolat	1	0,009						
98	Nöt, entrecote kastrat	SE	2011	Poolat	1	0,014						
99	Nöt, filé	SE	2011	Poolat	1	0,012						
100	Nöt, färs	SE	2011	Poolat	3	0,013	0,011	0,015				
101	Nöt, högreiv hona	SE	2011	Poolat	1	0,010						
102	Nöt, högreiv kastrat	SE	2011	Poolat	1	0,022						
103	Nöt, innanlår	SE	2011	Poolat	1	0,009						
104	Nöt, rostbiff	SE	2011	Poolat	1	0,011						
105	Nöt, hamburgare, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,028					0,057	
Kött, vilt												
112	Dovhjort, bog	SE	2011	Poolat	1	0,006						
113	Dovhjort, färs	SE	2011	Poolat	1	0,008						
114	Dovhjort, stek	SE	2011	Poolat	1	0,004						
115	Hjort, skav	SE	2011	Poolat	1	0,003						
116	Kronhjort, färs	SE	2011	Poolat	1	0,005						
121	Ren, bog	SE	2011	Poolat	1	<0,003						
122	Ren, skav	SE	2011	Poolat	1	<0,003						
123	Ren, stek	SE	2011	Poolat	1	<0,003						
124	Rådjur, bog	SE	2011	Poolat	1	0,003						
125	Rådjur, stek	SE	2011	Poolat	1	0,003						
129	Vildsvin, bog	SE	2011	Poolat	1	0,018						
130	Vildsvin, stek	SE	2011	Poolat	1	0,028						
131	Vildsvin, ytterfilé	SE	2011	Poolat	1	0,018						
Kött, fågel												
157	Kyckling, grillad	SE	2015	Poolat	1	0,029					0,30	
158	Kyckling, filé fryst	SE	2015	Poolat	1	0,030					0,16	
159	Kyckling, filé färsk	SE	2015	Poolat	1	0,039					0,16	
160	Pulled chicken	SE	2015	Poolat	1	0,032					0,15	
162	Kalkon, filé	SE	2011	Poolat	1	0,015						

Fortsättning på Tabell 13. Molybden och selen.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Molybden, Mo mg/kg			Selen, Se mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Chark											
165	Blodpudding, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,18			0,067		
168	Bacon, tillagad	EU	2015	Poolat	1	0,008			0,10		
169	Kassler, tillagad	SE	2015	Poolat	1	0,009			0,12		
172	Falukorv	SE	2015	Poolat	1	0,008			0,063		
174	Grillkorv	SE	2015	Poolat	1	0,009			0,062		
175	Hjortkorv	SE	2011	Poolat	1	0,010					
177	Kryddkorv		2015	Poolat	1	0,018			0,073		
180	Lammkorv	SE	2011	Poolat	1	0,028					
184	Renkorv	SE	2011	Poolat	1	0,011					
185	Råkorv		2015	Poolat	1	0,014			0,10		
190	Varmkorv	SE	2015	Poolat	1	0,007			0,065		
191	Skinka, rökt	SE	2015	Poolat	1	0,010			0,11		
194	Kalkon, tunna skivor	EU	2015	Poolat	1	0,018			0,097		
196	Medwurst	SE	2015	Poolat	1	0,042			0,080		
198	Salami, tunna skivor	SE	2015	Poolat	1	0,015			0,077		
204	Leverpastej	SE	2015	Poolat	1	0,40			0,21		
205	Renkött, kallrökt	SE	2011	Poolat	1	<0,003					
206	Renkött, varmrökt	SE	2011	Poolat	1	0,010					
Inälvsmat											
213	Gris, lever	SE	1985		72				0,50	0,24	0,66
224	Gris, lever	SE	2015	Poolat	1	1,5			0,75		
236	Kyckling, lever	SE	2015	Poolat	1	0,61			0,60		
238	Kalv, lever	SE	2015	Poolat	1	1,3			0,54		
243	Nöt, lever	SE	1985		7				0,10	0,050	0,16
272	Gris, njure	SE	1985		72				1,9	0,36	2,8
301	Nöt, njure	SE	1985	7	12				0,86	0,46	1,3
Glass											
341	Glass	SE	1988		4				0,017	0,012	0,024
Mjök											
366	Standardmjök, 3 %	SE	1992		15				0,015	0,013	0,016

Fortsättning på Tabell 13. Molybden och selen.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Molybden, Mo mg/kg			Selen, Se mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Alkoholfria drycker											
433	Blandsaft, hallon, koncentrat	SE	2014	Poolat	1	<0,003			<0,026		
434	Fruktdryck		2014	Poolat	1	0,013			<0,026		
435	Havredryck		2011		2	0,061	0,049	0,072	<0,026		
436	Havredryck	DE	2014	Poolat	1	0,12			<0,026		
437	Havredryck, apelsin och mango	DE	2011		1	0,085			<0,026		
438	Julmust	SE	2014	Poolat	1	<0,003			<0,026		
439	Kokosvatten		2014	Poolat	1	0,004			<0,026		
446	Mandeldryck	EU	2014	Poolat	1	0,012			<0,026		
449	Risdryck		2011		1	0,047			<0,026		
450	Risdryck		2015		1	0,034			0,002		
451	Risdryck, calcium		2015		1	0,017					
452	Risdryck, calcium ekologisk		2015		2	0,008	0,007	0,009	0,003	0,001	0,005
453	Risdryck, ekologisk		2011		1	0,038			<0,026		
454	Risdryck, ekologisk		2015		1	0,007			0,001		
456	Sojadryck		2010		3	0,094	0,061	0,16			
457	Sojadryck	FI	2010		1	0,72					
458	Sojadryck	AT	2010		1	0,70					
459	Sojadryck		2011		1	0,086			<0,026		
460	Sojadryck	EU	2014	Poolat	1	0,19			<0,026		
461	Sojadryck med calcium		2011		3	0,47	0,16	0,70	<0,026		
464	Tranbärsdryck, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,004			<0,026		
Juice											
475	Apelsinjuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,006			<0,026		
519	Tropisk juice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,006			<0,026		
522	Äppeljuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,003			<0,026		
Kaffe/kakao/te											
524	Kaffe, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,003			<0,026		
Öl											
668	Öl, klass III		2014	Poolat	1	0,003			<0,026		

Fortsättning på Tabell 13. Molybden och selen.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Molybden, Mo mg/kg			Selen, Se mg/kg		
						Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
Vegetariskt											
701	Vegetarisk burgare	SE	2015	Poolat	1	0,70			0,061		
702	Vegetarisk korv		2015	Poolat	1	0,32			0,093		
703	Vegetarisk pastej		2015	Poolat	1	0,041			0,029		

Tabell 14. Kvicksilver.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kvicksilver, Hg mg/kg		
						Medel	Min	Max
Kött, tamdjur								
14	Gris	SE Gotlands län	1984		9	0,010	<0,002	0,014
15	Gris	SE Hallands län	1984		21	0,010	<0,002	0,024
16	Gris	SE Jönköpings län	1984		4	0,017	0,009	0,025
17	Gris	SE Kristianstads län	1984		87	0,010	<0,002	0,026
18	Gris	SE Skaraborgs län	1984		4	0,009	0,004	0,015
19	Gris	SE Gotlands län	1985		9	0,008	0,004	0,015
20	Gris	SE Hallands län	1985		34	0,010	<0,002	0,030
21	Gris	SE Jönköpings län	1985		5	0,009	<0,004	0,015
22	Gris	SE Kristianstads län	1985		78	0,007	<0,002	0,024
23	Gris	SE Skaraborgs län	1985		2	0,007	0,006	0,007
24	Gris	CN	1986		1	0,009		
25	Gris	SE Gotlands län	1986		10	0,006	<0,002	0,015
26	Gris	SE Hallands län	1986		25	0,008	<0,003	0,017
27	Gris	SE Jönköpings län	1986		4	0,007	<0,003	0,015
28	Gris	SE Kristianstads län	1986		96	0,007	<0,003	0,021
64	Nöt	SE Gotlands län	1984		1	<0,002		
65	Nöt	SE Hallands län	1984		1	<0,002		
66	Nöt	SE Jönköpings län	1984		2	0,004	0,003	0,005
67	Nöt	SE Kristianstads län	1984		3	0,008	<0,003	0,014
69	Nöt	SE Gotlands län	1985		2	0,006	<0,003	0,010
70	Nöt	SE Hallands län	1985		2	<0,003	<0,003	0,003
71	Nöt	SE Jönköpings län	1985		3	<0,003		
72	Nöt	SE Kristianstads län	1985		4	0,005	<0,002	0,017
73	Nöt	SE Skaraborgs län	1985		1	<0,003		
74	Nöt	SE Gotlands län	1986		2	0,009	<0,003	0,016
75	Nöt	SE Hallands län	1986		2	0,008	<0,003	0,014
76	Nöt	SE Jönköpings län	1986		3	<0,004		
77	Nöt	SE Kristianstads län	1986		4	0,004	<0,003	0,010

Fortsättning på Tabell 14. Kvicksilver.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kvicksilver, Hg mg/kg		
						Medel	Min	Max
Inälvsmat								
212	Gris, lever	SE	1984		126	0,018	0,005	0,052
213	Gris, lever	SE	1985		128	0,013	<0,003	0,054
214	Gris, lever	SE	1986		136	0,013	<0,003	0,034
242	Nöt, lever	SE	1984		7	0,004	<0,002	0,017
243	Nöt, lever	SE	1985		12	0,005	<0,002	0,023
244	Nöt, lever	SE	1986		11	0,007	<0,003	0,026
271	Gris, njure	SE	1984		75	0,031	0,009	0,10
272	Gris, njure	SE	1985		128	0,021	<0,004	0,38
273	Gris, njure	SE	1986		136	0,019	<0,003	0,058
274	Gris, njure	SE	1987		145	0,016	<0,003	0,054
275	Gris, njure	SE	1988		148	0,016	<0,003	0,062
276	Gris, njure	SE	1989		161	0,016	<0,003	0,052
277	Gris, njure	SE	1990		100	0,014	<0,003	0,055
300	Nöt, njure	SE	1984		6	0,010	0,005	0,021
301	Nöt, njure	SE	1985		12	0,008	<0,003	0,015
302	Nöt, njure	SE	1986		11	0,011	<0,003	0,024
303	Nöt, njure	SE	1987		16	0,011	0,007	0,022
304	Nöt, njure	SE	1988		28	0,010	<0,003	0,044
305	Nöt, njure	SE	1989		31	0,012	<0,003	0,034
306	Nöt, njure	SE	1990		83	0,012	<0,003	0,052
Alkoholfria drycker								
433	Blandsaft, hallon, koncentrat	SE	2014	Poolat	1	<0,007		
434	Fruktdryck		2014	Poolat	1	<0,007		
436	Havredryck	DE	2014	Poolat	1	<0,007		
438	Julmust	SE	2014	Poolat	1	<0,007		
439	Kokosvatten		2014	Poolat	1	<0,007		
446	Mandeldryck	EU	2014	Poolat	1	<0,007		
450	Risdryck		2015		1	<0,007		
451	Risdryck, calcium		2015		1	<0,007		
452	Risdryck, calcium ekologisk		2015		2	<0,007		
454	Risdryck, ekologisk		2015		1	<0,007		

Fortsättning på Tabell 14. Kvicksilver.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys År	Kommentarer	n	Kvicksilver, Hg mg/kg		
						Medel	Min	Max
Alkoholfria drycker forts.								
456	Sojadryck		2010		3	<0,007		
457	Sojadryck	FI	2010		1	<0,007		
458	Sojadryck	AT	2010		1	<0,007		
460	Sojadryck	EU	2014	Poolat	1	<0,007		
464	Tranbärsdryck, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,009		
Juice								
475	Apelsinjuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,019		
519	Tropisk juice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,010		
522	Äppeljuice, drickfärdig		2014	Poolat	1	0,009		
Kaffe/kakao/te								
524	Kaffe, drickfärdig		2014	Poolat	1	<0,007		
Öl								
668	Öl, klass III		2014	Poolat	1	<0,007		

Tabell 15. Kadmium, bly, koppar, mangan och zink i älglever från 1980

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Cd			Pb			Cu			Mn			Zn		
			År	Ålder		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
264	Älg lever	Gävleborgs län	1980	0,5 år	5	0,12	0,071	0,18	0,040	0,027	0,056	44	6,5	67	3,4	2,6	4,8	37	18	94
	Älg lever	Gävleborgs län	1980	2,5 år	1	0,36			0,19			56			3,3			28		
	Älg lever	Gävleborgs län	1980	3 år	1	0,23			0,038			51			3,4			20		
	Älg lever	Gävleborgs län	1980	6 år	1	0,32			0,068			76			3,6			83		
	Älg lever	Gävleborgs län medelvärde	1980		8	0,19	0,071	0,36	0,063	0,027	0,19	50	6,5	76	3,4	2,6	4,8	39	18	94
	Älg lever	Jönköpings län	1980	1,5 år	2	0,38	0,32	0,44	0,080	0,066	0,094	27	12	42	3,1	2,8	3,5	34	30	37
	Älg lever	Jönköpings län	1980	3 år	2	0,60	0,44	0,76	0,23	0,11	0,35	35	23	46	1,7	0,77	2,7	26	16	37
	Älg lever	Jönköpings län medelvärde	1980		4	0,49	0,32	0,76	0,15	0,066	0,35	31	12	46	2,4	0,77	3,5	30	16	37
	Älg lever	Kalmar län	1980	1,5 år	1	0,21			0,048			36			3,5			23		
	Älg lever	Kopparbergs län >1998	1980	1,5 år	1	0,36			0,048			43			3,5			22		
	Älg lever	Kopparbergs län >1998	1980	4 år	1	0,32			0,056			6,3			2,6			33		
	Älg lever	Kopparbergs län >1998	1980	5 år	1	0,15			0,037			3,7			1,7			14		
	Älg lever	Kopparbergs län >1998	1980	6 år	1	0,45			0,051			90			2,4			17		
	Älg lever	Kopparbergs län >1998	1980	8 år	1	0,56			0,070			26			2,7			18		
	Älg lever	Kopparbergs län medelvärde	1980		5	0,37	0,15	0,56	0,052	0,037	0,070	34	3,7	90	2,6	1,7	3,5	21	14	33
	Älg lever	Kristianstads län>1998	1980	0,5 år	1	0,22			0,092			3,6			5,4			22		
	Älg lever	Kronobergs län	1980	0,5 år	1	0,17			0,044			4,7			3,6			37		
	Älg lever	Kronobergs län	1980	2 år	3	0,50	0,35	0,67	0,073	0,064	0,078	33	18	60	2,9	2,6	3,2	34	25	41
	Älg lever	Kronobergs län medelvärde	1980		4	0,42	0,17	0,67	0,066	0,044	0,078	26	4,7	60	3,1	2,6	3,6	35	25	41
	Älg lever	Skaraborgs län >1998	1980	0,5 år	1	0,18						4,4			3,7			27		
	Älg lever	Skaraborgs län >1998	1980	1,5 år	2	0,47	0,43	0,52	0,059	0,051	0,066	27	3,2	50	3,2	3,0	3,3	26	23	30
	Älg lever	Skaraborgs län >1998	1980	2,5 år	1	0,55						40			2,7			29		
	Älg lever	Skaraborgs län>1998	1980	6 år	1	1,0			0,059			9,8			3,2			25		
	Älg lever	Skaraborgs län medelvärde	1980		5	0,54	0,18	1,02	0,059(3)	0,051	0,066	21	3,2	50	3,2	2,7	3,7	27	23	30
	Älg lever	Stockholms län	1980	0,5 år	2	0,15	0,067	0,23	0,058	0,056	0,060	30	26	34	2,6	2,4	2,8	28	26	31
	Älg lever	Stockholms län	1980	1,5 år	3	0,18	0,173	0,19	0,052	0,042	0,058	15	7,7	29	2,8	2,5	2,9	18	16	20
	Älg lever	Stockholms län	1980	6 år	1	1,1			0,056			43			3,8			51		
	Älg lever	Stockholms län	1980	8 år	1	2,4			0,056			17			2,8			22		
	Älg lever	Stockholms län medelvärde	1980		7	0,61	0,067	2,36	0,055	0,042	0,060	23	7,7	43	2,9	2,4	3,8	26	16	51

Fortsättning på Tabell 15. Kadmium, bly, koppar, mangan och zink i älglever från 1980.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Cd			Pb			Cu			Mn			Zn		
			År	Ålder		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
		Älg lever forts.																		
	Älg lever	Södermanlands län	1980	0,5 år	1	0,13						43			4,8			22		
	Älg lever	Södermanlands län	1980	1,5 år	1	0,38			0,051			43			3,8			41		
	Älg lever	Södermanlands län	1980	12 år	1	0,27			0,057			28			3,4			33		
	Älg lever	Södermanlands län	1980	2,5 år	3	0,31	0,10	0,54	0,044	0,042	0,048	34	29	42	3,3	2,9	3,7	41	22	57
	Älg lever	Södermanlands län	1980	7 år	1	0,67			0,062			37			3,9			26		
	Älg lever	Södermanlands län medelvärde	1980		7	0,34	0,10	0,67	(6) 0,050	0,042	0,062	36	28	43	3,7	2,9	4,8	35	22	57
	Älg lever	Uppsala län	1980	0,5 år	2	0,18	0,17	0,20	0,076	0,074	0,077	25	3,4	46	3,3	2,3	4,3	21	20	21
	Älg lever	Uppsala län	1980	1,5 år	1	0,19			0,066			19			4,9			19		
	Älg lever	Uppsala län	1980	2,5 år	2	0,38	0,20	0,56	0,071	0,059	0,083	17	8,1	26	3,5	3,1	3,9	25	25	25
	Älg lever	Uppsala län	1980	6 år	1	0,33			0,064			20			2,5			28		
	Älg lever	Uppsala län medelvärde	1980		6	0,27	0,17	0,56	0,071	0,059	0,083	20	3,4	46	3,5	2,3	4,9	23	19	28
	Älg lever	Värmlands län	1980	1,5 år	4	0,35	0,068	0,53	0,062	0,054	0,074	38	12	55	2,8	2,0	3,5	22	14	29
	Älg lever	Värmlands län	1980	2,5 år	1	0,43			0,047			28			3,0			21		
	Älg lever	Värmlands län	1980	3 år	1	0,39			0,052			39			3,4			18		
	Älg lever	Värmlands län	1980	6 år	1	0,81			0,054			85			3,0			54		
	Älg lever	Värmlands län medelvärde	1980		7	0,43	0,068	0,81	0,057	0,047	0,074	43	12	85	2,9	2,0	3,5	26	14	54
	Älg lever	Västerbottens län	1980	1,5 år	2	0,25	0,21	0,30	0,041	0,039	0,043	35	32	39	3,3	2,6	4,1	26	24	27
	Älg lever	Västerbottens län	1980	18 år	1	1,64			0,086			28			3,8			25		
	Älg lever	Västerbottens län	1980	3 år	1	0,28			0,058			20			1,5			10		
	Älg lever	Västerbottens län	1980	4 år	1	0,79			0,085			47			3,2			47		
	Älg lever	Västerbottens län	1980	5 år	1	0,19			0,170			69			2,7			15		
	Älg lever	Västerbottens län	1980	7 år	1	0,28			0,068			46			3,2			63		
	Älg lever	Västerbottens län	1980	8 år	1	0,16			0,049			28			4,1			20		
	Älg lever	Västerbottens län medelvärde	1980		8	0,48	0,16	1,6	0,075	0,039	0,17	39	20	69	3,2	1,5	4,1	29	10	63
	Älg lever	Västernorrlands län	1980	1,5 år	1	0,23			0,12			43			3,7			21		
	Älg lever	Västernorrlands län	1980	2,0 år	1	0,76			0,12			40			1,5			54		
	Älg lever	Västernorrlands län	1980	2,5 år	1	0,49			0,069			34			2,3			39		
	Älg lever	Västernorrlands län	1980	3 år	1	0,32			0,050			50			2,8			39		
	Älg lever	Västernorrlands län	1980	5 år	1	1,24			0,068			87			3,3			165		
	Älg lever	Västernorrlands län medelvärde	1980		5	0,61	0,23	1,2	0,087	0,050	0,12	51	34	87	2,7	1,5	3,7	63	21	165
	Älg lever	Västmanlands län	1980	10 år	1	0,23			0,038			19			2,1			15		

Fortsättning på Tabell 15. Kadmium, bly, koppar, mangan och zink i älglever från 1980.

Antal prov som analyserats för varje medelvärde redovisas i kolumn "n". I vissa fall har fler eller färre prov analyserats för någon metall, då visas antalet prov inom parentes direkt efter analysvärdet. Exempel: 0,090(10) visar medelvärdet 0,090 mg/kg och antal analyserade prov är 10 för just det medelvärdet.

Id	Produkt	Ursprung	Analys		n	Cd			Pb			Cu			Mn			Zn		
			År	Ålder		Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max	Medel	Min	Max
		Älg lever forts.																		
	Älg lever	Älvsborgs län	1980	0,5 år	1	0,18			0,057			49			4,3			34		
	Älg lever	Älvsborgs län	1980	1,5 år	1	0,51						56			4,3			44		
	Älg lever	Älvsborgs län medelvärde	1980		2	0,34	0,18	0,34	0,057(1)			52	49	56	4,3	4,3	4,3	39	34	44
	Älg lever	Örebro län	1980	12 år	1	0,27						15			1,7			17		
	Älg lever	Östergötlands län	1980	0,5 år	2	0,17	0,12	0,23	0,037(1)			15	15	16	2,9	2,0	3,8	29	24	34
	Älg lever	Östergötlands län	1980	1,5 år	1	0,14			0,039			8,6			2,6			27		
	Älg lever	Östergötlands län medelvärde	1980		3	0,16	0,12	0,23	0,038(2)	0,037	0,039	13	8,6	16	2,8	2,0	3,8	28	24	34

Referenser

Baird, C. & Cann, M. (2012). Environmental Chemistry, 5th ed, W.H. Freeman and Company. New York 2012, ISBN-10: 1-4292-7704-1.

Bjerselius, R., Halldin Ankarberg, E. & Kautto, A. Bly i viltkött – riskhantering. Rapport 18 – del 4. 2014.

Domellöf, M., Thorsdóttir, I. & Thorstensen K. (2013) Health effects of different dietary iron intakes: a systematic literature review for the 5th Nordic Nutrition Recommendations. Food Nutr. Res. 2013 Jul 12:57.

EN 15763:2009. Foodstuffs - Determination of trace elements - Determination of arsenic, cadmium, mercury and lead in foodstuffs by inductively coupled plasma mass spectrometry (ICP-MS) after pressure digestion.

EFSA 2006. Tolerable upper intake levels for vitamins and minerals. SCF, Scientific Panel on Dietetic Products Nutrition and Allergies.

EFSA Journal 2009, 980, 1-139, Scientific Opinion of the Panel on Contaminants in the Food Chain on a request from the European Commission on cadmium in food.

EFSA Journal 2009, 7(10):1351. Scientific Opinion on arsenic in Food.

EFSA Journal 2010, 8 (4):1570. Scientific Opinion on lead in Food.

EFSA Journal 2012, 10 (1):2551 Scientific Opinion on cadmium in food.

EFSA Journal 2012, 10 (12) Scientific Opinion on the risk for public health related to the presence of mercury and methylmercury in food.

EFSA Journal 2014, 12 (3):3597. Scientific Report of EFSA “Dietary exposure to inorganic arsenic in the European population”.

EFSA Journal 2014, 12(3): 3595. Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of chromium in food and drinking water.

EFSA Journal 2015, 13(2): 4002. Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of nickel in food and drinking water

Eriksson, J. (2009). Strategi för att minska kadmiumbelastningen i kedjan mark-livsmedel-människa. Rapport MAT21 nr 1/2009. Statens lantbruksuniversitet. Uppsala.

Expert Group on Vitamins and Minerals. May 2003. Safe Upper Levels for Vitamins and Minerals. Food Standard Agency. Storbritannien.

Gardner, R., Hamadani, J., Grandér, M., Tofail, F., Nermell, B., Palm, B., Maria Kippler, M. & Vahter, M. (2011). Persistent Exposure to Arsenic via Drinking Water in Rural Bangladesh Despite Major Mitigation Efforts. American Journal of Public Health. Supplement 1. Vol 101, No. S1.

Jordbruksstatistisk årsbok 2010. Jordbruksverket. 551 82 Jönköping

- Jorhem, L., Mattsson, P. & Slorach, S. (1984). Lead, cadmium, zinc and certain other elements in foods on the Swedish market. *Vår Föda*. Supplement 3.
- Jorhem, L., Mattsson, P. & Slorach, S. (1988). Lead in table wine on the Swedish market. *Food Additives and Contaminants*. 5: 645-649.
- Jorhem, L., Slorach, S., Sundström, B. & Ohlin, B. (1991). Lead, cadmium, arsenic and mercury in meat liver and kidney of Swedish pigs and cattle in 1984-1988. *Food Additives and Contaminants*. 201-212.
- Jorhem, L. (1993). Determination of metals in foodstuffs by atomic absorption spectrophotometry after dry ashing: An NMKL interlaboratory study of lead, cadmium, zinc, copper, iron, chromium and nickel. *Journal of AOAC Int.* 76:798-813.
- Jorhem, L. & Sundström, B. (1993). Levels of lead, cadmium, zinc copper, nickel, chromium, manganese and cobalt in food on the Swedish market 1983-1990. *Journal of Food Additives and Contaminants*. 6:223-241.
- Jorhem, L., & Sundström, B. (1994). Blyhalten i vin sjunker. *Vår Föda* 1:36-41:
- Jorhem, L. & Sundström, B., Engman, J. & Åstrand-Yates, C. (1996). Levels of certain trace elements in beef and pork imported to Sweden. *Food Additives and Contaminants*. 13: 737-745.
- Jorhem, L. (1997). Vi får i oss allt mindre bly via maten. *Vår Föda* 5: 17-23.
- Jorhem, L. (1999). Lead and cadmium in tissues from horse, sheep, lamb and reindeer in Sweden. *Zeitschrift für Lebensmittel Untersuchung und Forschung*. 208: 106-109.
- Jorhem, L. & Engman, J. (2000). Determination of lead, cadmium, zinc, copper and iron in foods by atomic absorption spectrometry after microwave digestion: NMKL collaborative study. *Journal of AOAC Int.* 83: 1189-1203.
- Jorhem, L., Åstrand, C., Sundström, B., Engman, J., & Kollander B. (2014). Metaller i livsmedel – fyra decenniers analyser. Fisk och skaldjur. Livsmedelsverket. Rapport 25.
- Jorhem, L., Åstrand, C., Sundström, B., Engman, J., & Kollander B. (2015). Metaller i livsmedel – fyra decenniers analyser. Spannmål, nötter och fröer. Livsmedelsverket. Rapport 1.
- Jorhem, L., Åstrand, C., Sundström, B., Engman, J., & Kollander B. (2016). Metaller i livsmedel - fyra decenniers analyser. Fukt, bär, grönsaker och svamp. Livsmedelsverket. Rapport 10.
- KemI, Rapport 1/11. Kadmiumhalten måste minska – för folkhälsans skull. Kemikalieinspektionen. (2011).
- Kollander, B., Sundström, B., Widemo, F. & Ågren, E. (2014). Bly i viltkött-ammunitionsrester och kemisk analys, del 1 Rapport 18.
- Kommissionens förordning (EG) nr 1881/2006 av den 19 december 2006 om fastställande av gränsvärden för vissa främmande ämnen i livsmedel.
- M 8/81. (1981). Rekommendationer för konsumtion av lever och njure. Statens livsmedelsverk
- Mattsson, P., Albanus, L. & Frank A. (1981). Kadmium och vissa andra metaller i lever och njure från Älg. *Vår Föda* 33: 335-345.
- Naturvårdsverket 2013, NV-00336-13: Förslag till etappmål - Exponering för kadmium via livsmedel.

NNR 2012. Nordic Nutrition (2012) Integrating nutrition and physical activity. Köpenhamn. Nordiska Ministerrådet, 2014.

Expert Group on Vitamins and Minerals. Risk Assessment of cobalt. 2003. Food standard agency. United Kingdom

Expert Group on Vitamins and Minerals. Risk Assessment of chromium. 2003. Food standard agency. United Kingdom.

Scientific Advisory Committee on Nutrition 2010. SACN Secretariat. Public Health England 2nd Floor Skipton House. 80 London Road . London SE1 6LH.

Strömberg, U., Lundh, T., Skerfving, S. (2008). Yearly measurements of blood lead in Swedish children since 1978: The declining trend continues in the petrol-lead-free period 1995-2007. Environ. Res. 107, 332-335.

WHO (2004). Guidelines for Drinking-water Quality. Third Edition. Volume 1. Recommendations.

Varo, P., Alfthan, G., Ekholm, P., Aro, A. & Koivistoinen, P. (1988). Selenium intake and serum selenium in Finland: effects of soil fertilization with selenium. Am J Clin Nutr. 48: 324-9

Wiklund, E. & Malmfors, G. (2014), Viltkött som resurs, Naturvårdsverket Rapport 6635.

Uppsala Hamnesplanaden 5, SE-751 26

www.livsmedelsverket.se